

ANALIZY * TENDENCJE * OCENY

RYNEK ROLNY

INSTYTUT EKONOMIKI ROLNICTWA
I GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ
PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY

EGZEMPLARZ BEZPŁATNY

MAJ 2010

Spis treści

1. Koniunktura w rolnictwie	Jadwiga Seremak-Bulge	3
2. Rynek zbóż	Marcin Krzemiński	5
3. Rynek cukru	Piotr Szajner	12
4. Rynek rzepaku	Ewa Rosiak	15
5. Rynek ziemniaków	Wiesław Dzwonkowski	21
6. Rynek warzyw	Grażyna Stępka Tomasz Smoleński	25
7. Rynek owoców	Bożena Nosecka Irena Strojewska	34
8. Rynek mleka	Zygmunt Smoleński Teresa Zdziarska	43
9. Rynek wołowiny	Danuta Rycombel	48
10. Rynek wieprzowiny	Jan Małkowski Danuta Zawadzka	51
11. Rynek mięsa drobiowego i jaj	Mira Kobuszyńska Grzegorz Dybowski	55
12. Rynek baraniny	Danuta Zawadzka	61
13. Rynek ryb	Krzysztof Hryszko	65
14. Rynek żywnościowy	Krystyna Świetlik	71
15. Rynek środków produkcji dla rolnictwa	Aldon Zalewski Arkadiusz Zalewski	77
16. Sytuacja ekonomiczna gospodarstw nastawionych na produkcję mleka w latach 2007-2008 oraz prognoza na rok 2009	Stanisław Mańko	81

RYNEK ROLNY

Skład redakcji: Jadwiga Seremak-Bulge (redaktor naczelny),
Lucyna Mieszkowska (sekretarz redakcji), Jan Małkowski, Stanisław Mańko, Bożena Nosecka,
Leszek Ślipski (opracowanie graficzne i skład).
Prenumerata: Barbara Walkiewicz - tel.: (022) 50 54 685

Adres redakcji:

Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowy Instytut Badawczy
ul. Świętokrzyska 20, skrytka pocztowa 984, 00-950 Warszawa
tel.: (022) 505 46 66, faks: (022) 827 19 60
Druk: Dział Wydawnictw IERiGŻ – PIB
Nakład: 300 egz.

Biuletyn dostępny jest bezpłatnie na stronie internetowej Instytutu – www.ierigz.waw.pl

Oceny i komentarze prezentowane w biuletynie Rynek Rolny są opracowywane na podstawie najlepszych i sprawdzonych źródeł informacji, i są wyrazem wiedzy oraz poglądów autorów. Nie mogą więc być podstawą roszczeń podmiotów za skutki podejmowanych decyzji, które każdy podejmuje na własne ryzyko i koszt.

Wykorzystując informacje zawarte w biuletynie prosimy o podanie źródła.

Koniunktura w rolnictwie

Jadwiga Seremak-Bulge

1. W kwietniu rynkowe uwarunkowania produkcji rolniczej poprawiły się. Syntetyczny wskaźnik koniunktury rolniczej (SWKR) wzrósł w ciągu miesiąca o ponad 0,7 punktu procentowego (pp) i przekroczył 100 punktów, ale nadal był niższy niż przed rokiem i w grudniu 2009 r. Na poprawę rynkowych uwarunkowań produkcji rolniczej wpłynął zarówno wzrost wyrównanego wskaźnika nożyc cen, jak i wyrównanego wskaźnika potencjalnego popytu. Na poprawę wskaźnika nożyc cen miały wpływ marcowe podwyżki cen skupu żywca wieprzowego i drobiu oraz wybranych zbóż, które z nadwyżką skompensowały spadki cen skupu bydła, mleka i większości zbóż. Wyrównany wskaźnik zmian cen skupu wzrósł więc w ciągu miesiąca o 0,4 pp. do 99,9 punktów. Poprawie wyrównanego wskaźnika cen skupu towarzyszyła stabilizacja cen środków produkcji, na co wskazuje niewielki wzrost wyrównanego wskaźnika zmian cen detalicznych środków produkcji, bo z 99,6 do 99,7 punktów. O ponad 1 pp wzrósł także wyrównany wskaźnik potencjalnego popytu, głównie pod wpływem sezonowego zwiększenia wyrównanego indeksu produkcji przemysłu spożywczego, który podniósł się o prawie 4 pp do 102,3 punktu. Był on jednak nieco mniejszy niż w analogicznym miesiącu przed rokiem. Natomiast negatywne skutki relatywnego wzrostu cen żywności zostały zneutralizowane przez silny wzrost wynagrodzeń w sektorze przedsiębiorstw jaki nastąpił w marcu.

Zmiany cen jakie dokonały się w pierwszych czterech miesiącach roku bieżącego nie były dla rolnictwa zbyt korzystne, w porównaniu z rokiem poprzednim. Stabilizacji cen detalicznych środków produkcji na wysokim poziomie towarzyszyły bowiem obniżki cen koszyka skupu. Zatem skumulowany wskaźnik nożyc cen do kwietnia wahał się w granicach 98,5 punktu, podczas gdy w analogicznym okresie przed rokiem znacznie przekraczał 100 punktów.

Co najmniej do nowych zbiorów nie należy spodziewać się znaczącej poprawy sytuacji rynkowej w rolnictwie, ze względu na presję podaży, przy ograniczonym popycie krajowym i malejącą wraz aprecjacją złotego opłacalność eksportu. Presję podaży wzmagał będzie sezonowy wzrost produkcji mleka oraz przejście do wzrostowej fazy cyklu świńskiego. Możliwy jest natomiast wzrost cen środków do produkcji rolniczej w wyniku rosnących cen energii i surowców na rynkach światowych.

2. Na rynku środków produkcji brak oznak wiosennego ożywienia. Indeks cen detalicznych środków produkcji od początku roku praktycznie nie zmienił się, a nawozy nawet staniały, mimo rozpoczęcia prac polowych. Nie zapowiada to dobrej koniunktury na rynku środków do produkcji rolniczej w 2010 r., zwłaszcza wobec braku przesłanek do znaczącego wzrostu cen otrzymywanych przez rolników i perspektywy otrzymania niższych niż w roku ubiegłym dopłat bezpośrednich w wyniku aprecjacji złotego.

3. Niewielki wzrost podaży nie spowodował istotnych zmian cen na rynku zbóż, które utrzymują się na niskim poziomie z tendencją do spadków. Wobec rekordowo wysokich zapasów krajowych i presji podaży na rynkach międzynarodowych nie należy spodziewać się większych ruchów cen zbóż do końca bieżącego sezonu. Na razie nic też nie zapowiada, że sytuacja może istotnie zmienić się w drugiej połowie roku, wobec zbiorów oczekiwanych w 2010 r. co najmniej na poziomie średnim.

4. Po gwałtownych podwyżkach cen skupu mleka w końcu 2009 r. początek bieżącego roku upłynął pod znakiem niższych cen, mimo malejącego skupu. Po głębokim lutowym spadku marzec był kolejnym miesiącem, w którym skup był niższy niż przed rokiem (o ponad 3%). Dobra koniunktura na światowym rynku oraz zahamowanie aprecjacji złotego może ożywić eksport przetworów mlecznych, co skutkuje wzrostem cen zbytu zwłaszcza trwałych przetworów mlecznych będących przedmiotem eksportu. Może to doprowadzić do zmniejszenia sezonowych obniżek cen skupu mleka.

5. Na rynku wieprzowiny w marcu, mimo znaczącego wzrostu skupu (do ponad 122 tys. t) przeciętne ceny skupu wzrosły o 2,8%, po trwających 7 miesięcy obniżkach. Jednak w najbliższych miesiącach prawdopodobny jest powrót do tendencji spadkowych, wraz z rosnącą dynamicznie podażą tuczników. Poprawa konkurencyjności cenowej polskiej wieprzowiny może jednak umożliwić zwiększenie jej eksportu. Niskie ceny wieprzowiny będą także przyczyniać się do pogorszenia koniunktury na rynku drobiu.

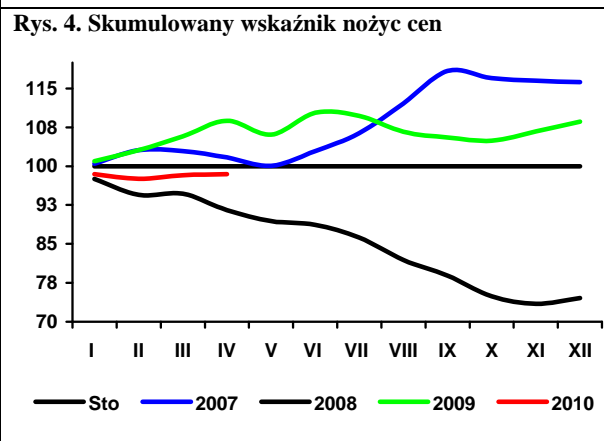
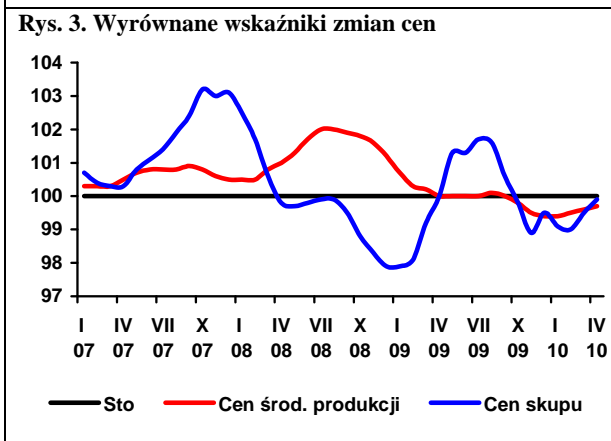
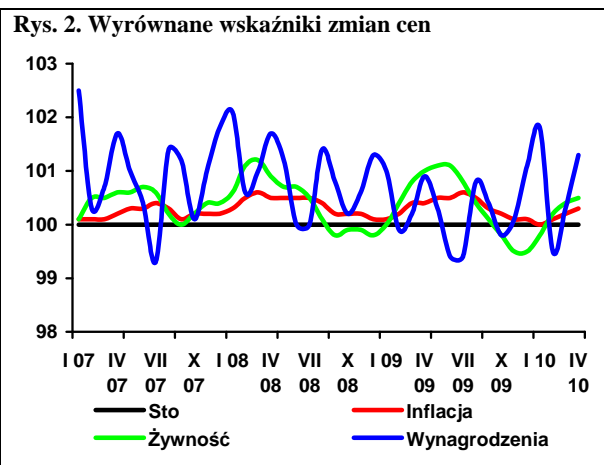
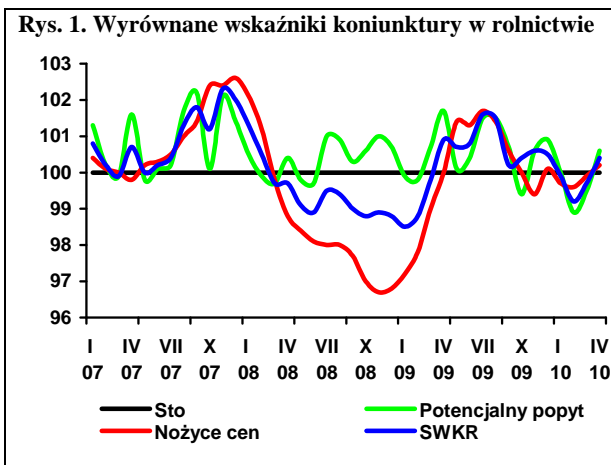
Tab. 2. Wskaźniki^a obrazujące zmiany rynkowych uwarunkowań produkcji w rolnictwie

Wyszczególnienie	IV 10	III 10	II 10	I 10	XII 09	XI 09	IV 09
Syntetyczny wskaźnik koniunktury w rolnictwie (SWKR)	100,4	99,7	99,2	99,9	100,5	100,0	100,9
Wyrównany wskaźnik potencjalnego popytu	100,6	99,5	98,9	100,0	100,9	100,6	101,8
Wyrównany wskaźnik nożyc cen	100,2	99,9	99,6	99,7	100,1	99,4	100,0
Wyrównany wskaźnik wzrostu cen skupu	99,9	99,5	99,0	99,1	99,5	98,9	100,0
Wyrównany wskaźnik wzrostu cen środków produkcji	99,7	99,6	99,5	99,4	99,4	99,5	100,0
Wyrównany indeks inflacji i cen żywności	99,8	99,8	100,0	100,2	100,5	100,6	99,5
Wyrównany indeks wynagrodzeń i cen żywności	100,7	99,9	99,4	102,0	101,6	100,6	99,9
Wyrównany indeks produkcji przemysłu spożywczego	102,3	98,4	97,7	98,9	100,3	100,9	102,6

^a średnie ruchome 6 – miesięczne

Wskaźnik zmian cen skupu liczony jest jako średnia arytmetyczna ważona dla koszyka produktów notowanych co miesiąc przez GUS i publikowanych w biuletynach statystycznych GUS. Są to zboża ogółem w tym , pszenica i żyto, ziemniaki, żywiec ogółem w tym żywiec wołowy, wieprzowy, i drób, oraz mleko.

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych GUS.

Rynek zbóż

Marcin Krzemiński

Pierwsze prognozy z marca 2010 r. dotyczące nowych zbiorów przewidują niewielki spadek produkcji zbóż w UE, która wyniesie 287, wobec 293 mln ton w 2009 r. Zwiększy się produkcja pszenicy (141 wobec 139 mln ton), mniejsze będą zbiory jęczmienia (57 wobec 62 mln ton) oraz żyta i pszenżyta. Zbiory owsa i kukurydzy pozostaną na dotychczasowym poziomie. Prognozy dla Polski przewidują zbiory w wysokości 27,5 mln ton, wobec 29,6 mln ton w roku 2009. Przewidywania te, publikowane tak wcześnie, obarczone są jednak bardzo dużą niepewnością.

Z opublikowanej w kwietniu 2010 r. oceny przezimowania roślin ozimych wynika, że w Polsce powierzchnia zasiewów zbóż ozimych pod nowe zbiory jest niższa niż przed rokiem. Ograniczono zasiewy pszenżyta i jęczmienia oraz w mniejszym stopniu pszenicy i żyta. Uprawy ozime przezimowały gorzej niż w roku ubiegłym. Słabsze przezimowanie upraw nie musi mieć jednak negatywnego wpływu na plony upraw ozimych, a na wysokość zbiorów decydujący wpływ będą miały warunki wegetacji w czerwcu i lipcu.

W połowie marca 2010 r. światowe zbiory pszenicy w sezonie 2009/10 są szacowane na 678 mln ton, wobec 683 mln ton w sezonie poprzednim. Pierwsze prognozy dotyczące nowych zbiorów na świecie pojawiają się w maju br.

Przy wysokiej podaży ziarna, ceny zbóż na światowych rynkach utrzymują się na niskim poziomie. Do końca bieżącego sezonu nie należy oczekiwać istotnych zmian cen światowych, możliwy jest jedynie minimalny wzrost. W nowym sezonie ceny zbóż nie powinny różnić się od cen obecnych.

Wysokie zbiory zbóż w kraju, przy dużych zapasach początkowych, sprawiają, że rynek jest pod presją podaży, co skutkuje niskimi cenami. Wysokość cen w sezonie 2009/10 jest porównywalna z ich poziomem w sezonach 2004/05 i 2005/06. Po niewielkim wzroście cen w końcu 2009 r., ceny większości zbóż w pierwszych miesiącach 2010 r. ponownie spadają, i są niższe niż w analogicznym okresie 2009 r. Taki poziom cen zachęca rolników do sprzedaży zbóż, zwłaszcza jęczmienia, na zakupy interwencyjne. W nowym sezonie ceny zbóż powinny pozostać niskie, ponieważ przy obecnym stanie zapasów nawet znaczny spadek zbiorów nie doprowadzi do niedoborów ziarna z podaży krajowej.

W sezonie 2009/10 ceny pasz przemysłowych obniżają się, ale skala spadku jest dużo mniejsza niż ziarna zbóż, co powoduje, że pasze przemysłowe są mniej atrakcyjnym surowcem dla produkcji zwierzęcej. W I kwartale 2010 r. relacje cen pasz do zbóż były porównywalne z 2005 r. Obniżające się obecnie ceny śrut i zbóż powinny sprzyjać niewielkiemu spadkowi cen pasz w najbliższych miesiącach.

Spadek cen zbóż nie wpływa na obniżki cen produktów zbożowych. W I kwartale 2010 r. ceny detaliczne mąki, kaszy i pieczywa praktycznie pozostały niezmienione. Według obliczeń IERiGŻ-PIB przeciętny udział ceny skupu ziarna w cenie pieczywa na początku 2010 r. kształtował się w granicach 9%, podczas gdy w drugiej połowie 2007 r. było to ok. 18%.

W pierwszym kwartale 2010 r. wyższa niż przed rokiem jest produkcja mąki żytniej i makaronu, spadła natomiast o kilkanaście procent produkcja mąki pszennej. Brak jest danych dotyczących produkcji pieczywa, mieszanek dla zwierząt oraz wielkości przemiatów za 2010 r.

Wysoka jest towarowość produkcji zbóż. W ciągu dziewięciu pierwszych miesięcy sezonu 2009/10 skup ziarna zbóż wyniósł 4,95 mln ton (o 15% więcej niż przed rokiem), w tym skup żyta zwiększył się o 29%, a pszenicy o 5%.

W pierwszych 8 miesiącach sezonu 2009/10 eksport ziarna zbóż wyniósł ponad 1,5 mln ton, tzn. więcej niż w całym sezonie 2007/08, a ponad 2-krotnie więcej niż w analogicznym okresie poprzedniego sezonu. Import ziarna zbóż wyniósł 0,8 mln ton i był prawie dwukrotnie niższy niż przed rokiem. W całym 2009 r. eksport ziarna zbóż wyniósł 2,9 mln ton (w tym 1,9 mln ton pszenicy) i był prawie 5-krotnie większy niż w 2008 r. W tym okresie przywieziono do kraju 1,1 mln ton ziarna, czyli dwukrotnie mniej niż rok wcześniej. Znacznie zwiększył się eksport produktów pierwotnego i wtórnego przetwórstwa zbóż. Ze względu na nasycenie rynków głównych odbiorców, w nowym sezonie wielkości obrotów handlowych z zagranicą powinny być niższe niż w obecnym sezonie. Nadal będzie występować nadwyżka eksportu nad importem zbóż.

Tab. 1. Ceny skupu i ceny targowiskowe zbóż (zł/tonę)

Okresy		Pszenica	Żyto	Kukurydza	Jęczmień	Pszenica	Żyto	Jęczmień	Owies	Cena interwenc. według kursu NBP
		skup				targowiska				
2008	I-XII	642,4	516,5	527,9	643,7	828,2	694,1	774,2	702,9	X
2009	I-XII	487,7	460,0	443,8	414,2	569,6	449,2	524,8	478,7	X
2008	I-VI	871,7	718,3	788,4	789,4	912,3	763,8	855,2	767,2	X
2009	I-VI	505,5	366,9	481,6	457,2	603,6	496,2	565,7	522,0	X
2009	I	477,5	371,0	406,6	497,9	629,8	516,4	592,4	541,2	433,16
	II	528,4	382,3	458,9	484,7	620,6	500,6	579,1	544,4	479,05
	III	517,5	381,5	498,5	482,3	611,6	513,8	580,1	533,9	479,06
	IV	500,5	360,6	487,0	465,9	608,6	513,4	568,3	527,6	459,92
	V	508,3	367,0	537,6	458,7	581,6	475,1	546,4	495,7	461,03
	VI	538,3	385,6	613,0	455,0	569,6	457,7	528,1	489,2	X
	VII	522,8	352,7	627,7	396,9	571,1	451,1	516,2	481,9	X
	VIII	451,4	291,5	547,2	390,2	547,3	411,4	494,1	454,3	X
	IX	462,4	283,8	481,5	396,9	537,5	420,6	487,8	446,8	X
	X	456,3	284,6	410,4	384,9	532,8	404,5	478,2	434,5	X
	XI	460,4	297,3	376,7	393,9	531,2	396,7	482,6	423,4	424,73
	XII	471,5	301,5	438,6	390,4	533,9	401,8	480,7	423,3	423,51
2010	I	495,0	323,9	487,1	428,7	552,1	419,3	497,0	435,8	418,15
	II	478,5	331,0	495,5	418,1	557,2	412,1	500,2	423,0	414,20
	III	454,3	322,4	496,2	414,5	548,5	408,5	499,6	424,9	403,24
	IV ^a	453,0	329,3	500,0	381,6	507,7	315,7	468,2	393,4	402,79

^a dane MRiRW za trzeci tydzień miesiąca, ceny skupu dotyczą ziarna paszowego

Źródło: Dane GUS, MRiRW, szacunki własne.

Tab. 2. Skup zbóż (tys. ton)

Okresy ^a		Pszenica	W tym paszowa	Żyto	Jęczmień	W tym paszowy	Pszenżyto	Zboża podstawowe	W tym paszowe	Kukurydza
2008	I-XII	3081,3	855,1	459,2	470,6	165,6	234,6	4281,1	1349,1	673,7
2009	I-XII	4356,5	1239,1	749,5	632,8	279,1	496,4	6304,9	2229,4	700,0
2008	I-VI	1041,9	295,8	121,8	98,7	60,9	55,8	1328,5	447,0	287,1
2009	I-VI	1937,8	531,0	296,9	158,9	91,5	163,0	2581,5	902,5	254,7
2007/08		3163,5	907,9	415,9	480,0	216,0	239,7	4374,8	1472,1	723,9 ^b
2008/09		3977,2	1090,3	634,3	530,6	196,2	341,8	5534,1	1804,6	656,7 ^b
2009	I	230,5	58,2	34,4	15,6	6,3	16,5	309,1	97,3	64,1
	II	398,6	83,4	54,5	22,8	12,7	24,6	505,5	141,7	56,5
	III	418,8	117,2	49,9	31,4	16,7	34,7	537,8	179,7	49,1
	IV	319,3	91,5	39,3	30,8	16,3	27,5	418,5	144,5	30,8
	V	285,0	90,2	70,5	31,8	19,4	26,7	415,3	174,7	32,0
	VI	285,6	90,6	48,2	26,6	20,0	33,0	395,4	164,5	22,1
	VII	240,3	66,8	37,9	133,4	53,4	22,1	434,2	152,2	16,1
	VIII	717,6	231,1	152,6	133,1	44,9	123,5	1149,8	421,6	18,0
	IX	474,7	120,7	79,1	75,9	25,7	56,3	693,9	229,0	28,5
	X	387,0	105,7	59,8	47,0	22,4	48,1	546,0	186,3	115,7
	XI	328,5	97,9	69,1	45,4	17,4	45,5	492,8	180,4	168,1
	XII	270,7	85,8	54,1	39,1	23,8	37,9	406,5	157,5	98,8
2010	I	241,8	.	48,6	.	.	.	357,6	.	.
	II	290,8	.	54,6	.	.	.	433,9	.	.
	III	290,3	.	60,6	.	.	.	437,7	.	.

^a tabela opracowana na podstawie danych miesięcznych, ^b od października do września

Źródło: Dane GUS.

Tab. 3. Przemysłowa produkcja niektórych wyrobów zbożowych (tys. ton)^a

Okresy		Przemiał zbóż ogółem	Mąka pszenna	Mąka żytnia	Pieczywo świeże	Makarony	Mieszanki dla zwierząt
2008	I-XII	1597,7	1317,9	106,9	778,3	118,3	6133,4
2009	I-XII	1837,8	1718,7	137,0	889,0	134,7	5790,8
2007 ^b	I-XII	2746,2	2400,1	233,6	1523,0	155,3	6993,3
2008 ^b	I-XII	.	2065,4	218,0	1692,2	153,1	7128,8
2008	I-VI	757,3	638,3	51,0	392,9	58,2	3232,1
2009	I-VI	899,5	836,1	69,8	437,3	66,4	2802,8
2008	X	149,0	116,0	9,85	67,5	11,18	508,6
	XI	143,6	116,9	8,96	61,1	10,68	448,7
	XII	140,0	108,2	8,76	65,8	9,81	465,0
2009	I	150,3	142,0	12,07	70,6	11,32	450,2
	II	146,0	136,6	10,88	66,1	9,36	414,8
	III	165,3	148,9	11,53	74,8	11,34	436,4
	IV	148,7	137,4	11,26	75,3	10,40	500,8
	V	141,4	134,3	12,34	74,4	11,88	494,0
	VI	147,8	136,9	11,70	75,9	12,11	506,5
	VII	152,4	146,0	11,60	76,2	11,44	498,5
	VIII	147,9	137,1	9,94	74,1	9,61	465,3
	IX	163,3	151,6	11,62	74,3	11,59	494,0
	X	168,0	158,0	11,43	78,0	12,83	514,0
	XI	160,0	151,3	11,56	72,5	11,70	497,5
	XII	146,7	138,5	11,07	76,6	11,11	518,7
2010	I	.	118	12,3	.	11,9	.
	II	.	117	11,4	.	11,9	.
	III	.	135	12,6	.	13,1	.

^a firmy zatrudniające 50 i więcej pracowników, ^b firmy zatrudniające 10 i więcej pracowników

Źródło: Dane GUS.

Tab. 4. Eksport i import ziarna zbóż (tys. ton)

Okresy	Eksport					Import					
	pszenica ^a	żyto	jęczmień	kukurydza	zboża razem ^b	pszenica ^a	żyto	jęczmień	kukurydza	zboża razem ^b	
2008	I-XII	375,4	81,6	26,9	87,0	612,7	1154,9	54,8	286,6	837,7	2388,5
2009	I-XII	1893,2	546,2	67,6	201,2	2932,8	594,7	6,2	154,5	349,9	1124,9
2008	I-VI	96,8	9,6	5,7	13,1	141,2	570,4	38,5	168,3	495,6	1308,5
2009	I-VI	1139,8	275,3	9,5	101,2	1618,5	232,8	3,2	78,5	188,8	513,1
2007/08		429,6	68,9	146,9	126,5	851,2	716,9	49,2	222,9	567,0	1593,7
2008/09		1418,4	347,3	30,6	175,1	2090,1	817,3	19,4	196,8	530,9	1593,1
2009	I	99,93	10,80	0,57	23,98	139,3	51,82	0,15	17,64	36,85	108,6
	II	255,53	40,49	0,72	39,55	348,7	50,69	0,33	7,85	48,34	109,5
	III	259,85	39,31	0,70	22,00	333,3	31,17	1,11	14,02	40,40	88,4
	IV	153,35	43,86	1,36	9,22	223,1	30,41	1,05	11,59	17,17	61,9
	V	152,33	62,36	1,92	3,43	242,9	35,34	0,13	19,48	19,42	75,3
	VI	218,82	78,48	4,25	3,01	331,2	33,37	0,44	7,94	26,59	69,4
	VII	108,73	25,56	28,76	1,46	172,5	45,62	0,53	17,73	20,38	86,0
	VIII	190,00	52,25	15,79	2,39	282,8	58,99	0,27	12,39	21,77	94,3
	IX	218,95	48,65	11,01	19,72	315,2	75,40	0,93	11,09	24,91	114,8
	X	93,44	70,36	1,56	26,51	229,6	62,49	0,18	9,70	36,99	110,5
	XI	90,65	56,52	0,78	33,09	221,7	55,32	0,43	14,85	36,09	108,6
	XII	51,60	17,52	0,20	16,84	92,4	64,08	0,68	10,21	21,03	97,7
2010	I	78,93	37,13	0,08	9,50	159,2	60,32	0,13	4,36	19,88	85,9
	II	29,20	13,88	0,28	6,13	57,0	50,18	0,00	6,86	12,70	70,5

^a razem z pszenicą durum, ^b razem z owsem, pszenżytem, gryką i prosem

Źródło: Dane CIHZ, CAAC i MF, za 2009 i 2010 r. dane wstępne.

Tab. 5. Eksport i import produktów pierwotnego przetwórstwa zbóż (tys. ton)

Okresy	Eksport					Import					
	mąka pszenna	pozostałe mąki	kasze grysik granulki	ziarno obrobione inaczej	slód	mąka pszenna	pozostałe mąki	kasze grysik granulki	ziarno obrobione inaczej	slód	
2008	I-XII	29,2	6,1	9,9	7,5	28,2	34,8	14,8	26,6	34,6	252,2
2009	I-XII	93,4	7,7	12,7	10,3	44,3	31,6	12,5	27,7	46,3	214,3
2008	I-VI	13,5	3,0	5,1	4,3	15,3	17,9	9,0	13,6	18,0	136,4
2009	I-VI	37,9	3,6	6,6	6,0	25,0	15,6	6,7	13,9	22,8	114,8
	2007/08	19,3	5,1	10,2	8,9	23,9	37,4	16,6	31,0	35,8	254,6
	2008/09	53,6	6,6	11,4	9,2	37,8	32,5	12,5	26,8	39,5	230,6
2009	I	3,55	0,47	1,43	1,70	2,45	2,38	0,75	2,25	3,90	19,56
	II	5,84	0,56	1,17	1,39	3,62	2,47	1,26	2,13	3,67	13,29
	III	5,05	0,56	1,21	0,92	4,79	2,49	1,26	2,14	3,77	16,01
	IV	7,29	0,70	0,94	0,67	4,96	1,85	1,11	2,02	4,54	19,08
	V	7,52	0,58	1,02	0,48	4,47	2,45	1,33	2,95	3,63	24,94
	VI	8,70	0,73	0,87	0,84	4,70	3,98	1,04	2,39	3,24	21,93
	VII	8,67	0,76	1,21	0,93	4,00	2,21	1,36	2,27	4,73	24,52
	VIII	7,98	0,64	0,90	0,58	2,95	2,59	0,67	2,20	3,65	18,56
	IX	8,08	0,52	1,03	0,54	3,62	2,46	0,89	2,72	4,29	15,04
	X	17,39	0,99	1,19	0,92	4,51	2,91	0,93	2,51	4,09	14,85
	XI	7,69	0,55	0,91	0,75	2,73	2,98	0,82	2,32	3,41	11,27
	XII	5,61	0,66	0,80	0,54	1,51	2,81	1,10	1,83	3,33	15,26
2010	I	6,14	0,59	1,19	0,56	1,98	2,59	1,18	1,96	3,02	13,98
	II	5,20	0,35	0,82	0,44	2,15	2,07	1,05	2,04	2,45	13,22

Źródło: Dane CIHZ, CAAC i MF, za 2009 i 2010 r. dane wstępne.

Tab. 6. Eksport i import pasz i produktów wtórnego przetwórstwa zbóż (tys. ton)

Okresy	Eksport					Import					
	ciasto makaron.	wyroby spożywcze ^a	chleb, pieczywo cukiernicze	pasze dla zwierząt gospod.	pasze dla zwierząt domowych	ciasto makaron.	wyroby spożywcze ^a	chleb, pieczywo cukiernicze	pasze dla zwierząt gospod.	pasze dla zwierząt domowych	
2008	I-XII	10,5	65,0	217,4	103,6	86,0	67,8	13,6	92,9	250,0	107,1
2009	I-XII	20,9	70,9	215,7	118,6	96,9	59,6	16,6	83,8	228,0	106,0
2008	I-VI	4,6	32,6	107,0	50,0	47,2	26,1	7,0	43,3	127,6	50,9
2009	I-VI	9,8	36,0	104,8	51,7	45,4	35,3	8,4	42,0	110,2	54,2
	2007/08	8,4	60,4	215,5	106,0	96,6	52,5	13,3	85,0	281,1	96,8
	2008/09	15,7	68,4	215,2	105,3	84,1	77,0	15,1	91,5	232,6	110,4
2009	I	1,23	6,28	15,39	6,34	7,87	4,65	0,95	7,06	22,05	8,89
	II	1,49	5,54	16,78	6,98	6,03	4,47	1,10	6,89	16,28	8,56
	III	1,85	6,55	19,11	8,00	7,61	5,06	1,48	7,88	17,45	10,20
	IV	1,46	6,02	18,31	9,71	8,05	5,14	1,97	7,33	16,97	9,29
	V	1,95	5,31	17,12	9,73	8,16	4,20	1,41	6,09	18,09	8,53
	VI	1,78	6,28	18,08	10,94	7,65	11,78	1,50	6,75	19,35	8,77
	VII	2,13	7,01	17,53	10,75	7,91	4,20	2,06	6,53	22,89	8,84
	VIII	1,49	5,07	18,50	10,91	7,55	3,87	1,34	7,79	20,77	9,54
	IX	1,81	6,23	18,80	11,95	9,23	3,75	1,11	6,71	23,49	9,31
	X	2,31	6,64	20,87	10,76	9,04	3,97	1,25	8,25	20,75	8,75
	XI	2,10	4,80	19,58	10,47	9,06	4,55	1,26	7,02	17,45	9,64
	XII	1,30	5,20	15,63	12,07	8,77	3,98	1,14	5,50	12,45	5,67
2010	I	1,77	6,40	14,07	7,19	5,03	3,55	1,06	5,42	20,99	8,03
	II	1,66	3,62	12,21	9,21	6,30	3,19	1,21	4,53	17,09	4,24

^a uzyskane przez spęcznianie lub prażenie ziarna zbóż

Źródło: Dane CIHZ, CAAC i MF, za 2009 i 2010 r. dane wstępne.

Tab. 7. Ceny producenta i ceny detaliczne wybranych produktów zbożowych (zł/kg)

Okresy		Mąka poznańska		Kasza jęczmienna		Chleb mieszany		Chleb razowy	
		cena producenta	cena detaliczna	cena producenta	cena detaliczna	cena producenta	cena detaliczna	cena producenta	cena detaliczna
2008	I-XII	1,14	2,05	1,55	3,48	3,12	3,62	4,02	4,67
2009	I-XII	0,84	1,94	1,37	3,64	3,16	3,76	4,10	4,80
2008	I-VI	1,27	2,03	1,57	3,34	3,05	3,56	3,99	4,59
2009	I-VI	0,84	1,97	1,45	3,64	3,16	3,74	4,09	4,83
2008	X	0,95	2,08	1,56	3,60	3,20	3,70	4,08	4,75
	XI	0,88	2,04	1,49	3,60	3,20	3,70	4,07	4,77
	XII	0,86	2,01	1,49	3,64	3,20	3,70	4,06	4,77
2009	I	0,84	2,00	1,49	3,64	3,14	3,74	4,07	4,80
	II	0,84	1,99	1,47	3,62	3,15	3,74	4,09	4,83
	III	0,86	1,97	1,46	3,64	3,17	3,74	4,08	4,84
	IV	0,84	1,95	1,43	3,64	3,17	3,74	4,10	4,83
	V	0,82	1,95	1,40	3,64	3,16	3,76	4,10	4,84
	VI	0,83	1,93	1,42	3,64	3,16	3,76	4,12	4,82
	VII	0,85	1,94	1,40	3,68	3,17	3,76	4,11	4,83
	VIII	0,85	1,92	1,33	3,66	3,16	3,78	4,13	4,78
	IX	0,84	1,92	1,30	3,64	3,16	3,76	4,11	4,77
	X	0,84	1,90	1,27	3,60	3,15	3,78	4,10	4,78
	XI	0,82	1,89	1,24	3,60	3,15	3,76	4,10	4,77
	XII	0,83	1,88	1,23	3,62	3,15	3,76	4,10	4,76
2010	I	0,82	1,88	1,22	3,62	3,16	3,74	.	.
	II	0,82	1,88	1,24	3,60	3,17	3,74	.	.
	III	.	1,86	.	3,62	.	3,76	.	.

Źródło: Dane GUS.

Tab. 8. Ceny detaliczne mieszanek i koncentratów (zł/tonę)

Okresy		Mieszanka dla bydła dorosłego (B)	Mieszanka dla loch (L)	Mieszanka dla prosiąt	Mieszanka dla tuczników (T2)	Mieszanka dla kurcząt (DKA-Starter)	Mieszanka dla kur niosek	Koncentrat Provit dla tuczników
2008	I-XII	1190,0	1313,7	1900,4	1119,6	1521,4	1478,3	1812,3
2009	I-XII	1131,8	1241,2	1820,0	993,0	1447,8	1262,8	1944,0
2008	I-VI	1199,7	1322,9	1908,6	1138,4	1505,9	1361,5	1802,5
2009	I-VI	1118,5	1234,6	1820,1	1015,5	1452,5	1270,3	1903,5
2008	X	1151,4	1282,0	1871,0	1081,3	1529,0	1343,1	1815,9
	XI	1123,8	1251,8	1850,2	1043,8	1503,3	1309,1	1798,7
	XII	1114,8	1237,6	1835,9	1028,6	1493,3	1275,4	1790,4
2009	I	1069,6	1199,3	1818,6	1021,8	1469,3	1277,9	1791,2
	II	1093,9	1216,0	1799,3	1021,8	1458,4	1276,0	1863,7
	III	1098,8	1209,1	1811,3	1013,4	1450,8	1263,7	1896,5
	IV	1150,2	1245,6	1825,7	1025,2	1444,4	1269,7	1930,6
	V	1145,1	1268,8	1829,6	1005,1	1440,1	1263,0	1952,1
	VI	1153,5	1268,9	1836,1	1005,7	1451,7	1271,6	1986,8
	VII	1160,7	1271,0	1837,6	1005,4	1457,9	1276,3	2004,2
	VIII	1151,0	1279,4	1835,0	996,9	1458,4	1275,8	2002,9
	IX	1157,1	1251,0	1814,7	980,5	1449,3	1262,4	1985,0
	X	1147,7	1235,5	1800,6	958,3	1434,2	1245,2	1973,4
	XI	1127,4	1225,1	1818,3	943,2	1430,3	1236,9	1972,1
	XII	1126,9	1224,6	1813,5	939,0	1428,6	1235,5	1969,6
2010	I	1127,0	1228,9	1811,7	945,3	1432,4	1238,7	1971,5
	II	1125,6	1224,9	1814,6	942,2	1437,5	1242,1	1978,0
	III	1131,0	1226,3	1822,4	939,0	1429,2	1238,6	1979,6

Źródło: Dane GUS.

Tab. 9. Relacje cen pasz przemysłowych do cen zbóż i cen skupu żywca i mleka^a

Miesiące		Mieszanka T2 / ceny targ. żyta	DKA – Starter / ceny targ. pszenicy	Provit / ceny targ. żyta	Ceny skupu mleka / mieszanka B	Ceny skupu trzody / Provit	Ceny skupu trzody / mieszanka T2	Ceny skupu drobiu / DKA – Starter
	XI	1,935	2,345	3,335	0,803	2,379	4,100	2,195
	XII	1,970	2,383	3,429	0,798	2,513	4,375	2,109
2009	I	1,979	2,333	3,469	0,822	2,473	4,335	2,232
	II	2,041	2,350	3,723	0,794	2,388	4,355	2,393
	III	1,972	2,372	3,691	0,792	2,520	4,717	2,537
	IV	1,997	2,373	3,760	0,763	2,528	4,760	2,804
	V	2,116	2,476	4,109	0,758	2,464	4,786	2,583
	VI	2,197	2,549	4,341	0,749	2,547	5,031	2,755
	VII	2,229	2,553	4,443	0,739	2,536	5,055	2,738
	VIII	2,423	2,665	4,868	0,744	2,456	4,935	2,660
	IX	2,331	2,696	4,719	0,757	2,351	4,760	2,560
	X	2,369	2,692	4,879	0,801	2,138	4,404	2,475
	XI	2,378	2,693	4,971	0,881	2,105	4,402	2,278
	XII	2,337	2,676	4,902	0,931	1,970	4,132	2,289
2010	I	2,254	2,594	4,702	0,907	1,887	3,935	2,262
	II	2,286	2,580	4,800	0,908	1,830	3,842	2,247
	III	2,299	2,606	4,846	0,903	1,879	3,962	2,344

^a relacje cen wyrażonych w zł/l dla mleka i zł/kg dla pozostałych towarów

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych GUS.

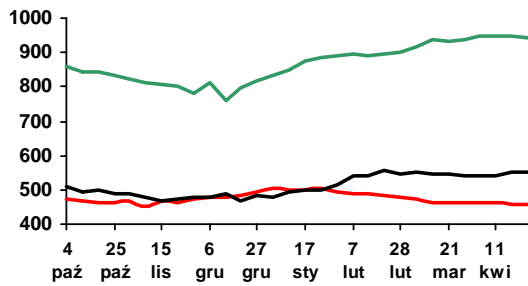
Tab. 10. Ceny zbóż za granicą (EUR/tonę)

Miesiące		Pszenica konsumpcyjna		Żyto kons.	Jęczmień paszowy			Kukurydza paszowa		
		Niemcy	Czechy	Niemcy	Francja	Niemcy	Czechy	Słowacja	Węgry	Czechy
2008	X	149	149	133	122	125	117	97	78	119
	XI	140	144	.	107	115	115	86	78	122
	XII	124	117	115	106	106	84	85	85	90
2009	I	136	110	120	120	115	90	93	93	94
	II	141	109	.	110	114	88	90	95	93
	III	125	138	.	107	105	98	100	97	132
	IV	123	115	.	107	103	94	98	103	114
	V	142	114	.	125	112	96	101	110	117
	VI	140	122	.	107	111	97	135	135	123
	VII	117	120	.	102	91	86	93	116	124
	VIII	113	.	.	96	96	84	112	103	.
	IX	115	103	.	92	97	80	98	89	105
	X	112	105	.	98	96	86	88	95	96
	XI	118	107	.	100	99	80	90	101	98
	XII	118	111	.	100	99	84	98	102	96
2010	I	121	109	.	98	101	86	95	112	108
	II	118	112	.	95	100	87	115	112	117
	III	115	117	.	98	97	93	119	112	124
	IV	117	112	.	99	98	89	117	116	124

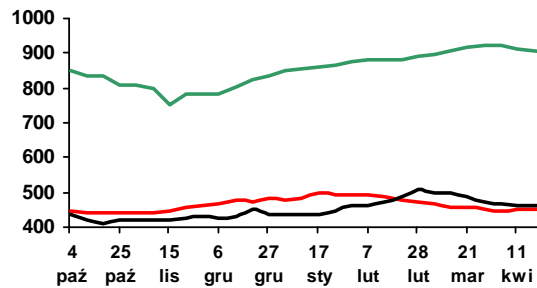
Źródło: ZMP, biuletyn Ministerstwa Rolnictwa.

Tygodniowe notowania cen wybranych zbóż i produktów zbożowych (zł/tonę)

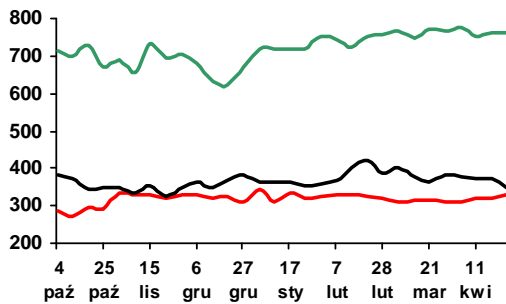
Rys. 1. Pszenica konsumpcyjna

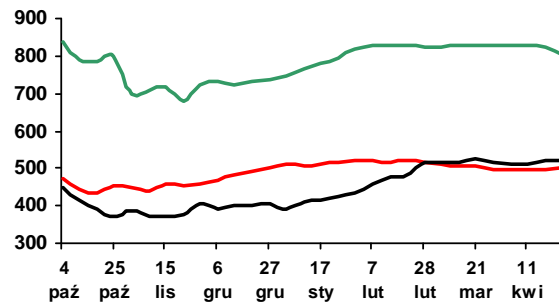
Rys. 2. Pszenica paszowa

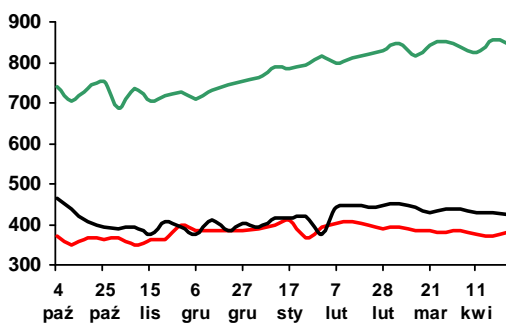
Rys. 3. Żyto paszowe

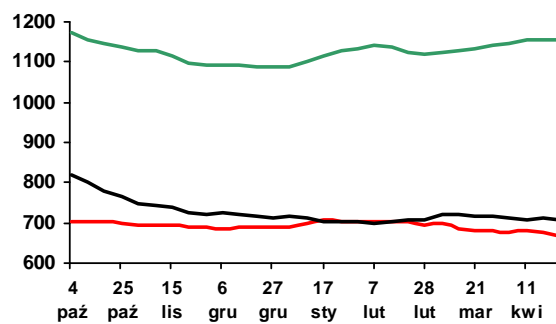
Rys. 4. Kukurydza paszowa

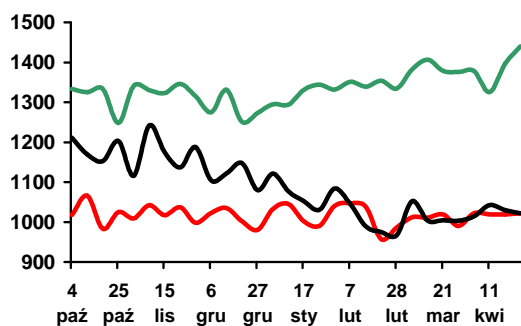
Rys. 5. Jęczmień paszowy

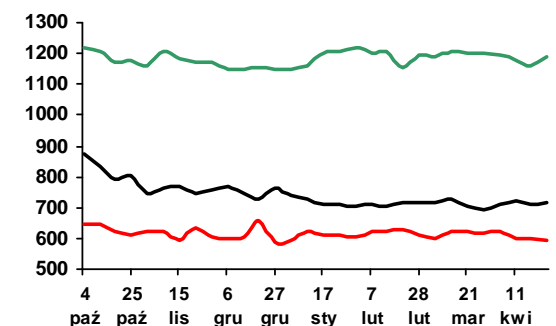
Rys. 6. Mąka pszenna piekarnicza (typ 750)

Rys. 7. Mąka pszenna detaliczna (typ 500)

Rys. 8. Mąka żytnia piekarnicza (typ 500/580)

Legenda:

2009/10 — 2008/09 — 2007/08 —

Źródło: Biuletyn „Rynek zbóż” 2007-10; ZSRIR, MRiRW.

Rynek cukru

Piotr Szajner

W sezonie 2010/2011 kwota produkcji cukru prawdopodobnie nie zmieni się (1405 tys. t). Powierzchnia uprawy wyniesie 185-190 tys. ha, co przy średnich plonach ok. 50 ton/ha umożliwi produkcję cukru 1350-1500 tys. ton.

Po zakończeniu reformy WPR na rynku cukru minimalna cena skupu buraków wynosi 26,29 EUR/tonę. Przewidywana aprecjacja złotego względem waluty unijnej, może przyczynić się do spadku opłacalności uprawy. Kurs euro na poziomie 3,8-3,9 zł spowoduje, że ceny skupu wyniosą 99-102 zł/tonę i będą o 6-9% niższe niż przed rokiem. Umacnianie się waluty krajowej spowoduje także, że niższe będą dopłaty cukrowe, które rekompensują plantatorom część utraconych dochodów z powodu obniżki minimalnej ceny skupu.

W 2009 r. krajowe zużycie cukru zmniejszyło się o ok. 2% do 1585 tys. ton. W okresie pierwszych trzech kwartałów 2009 r. konsumpcja cukru na osobę w gospodarstwach domowych zmniejszyła się ok. 3%. Powodem spadku spożycia były relatywnie wysokie ceny detaliczne i pogarszająca się sytuacja dochodowa gospodarstw domowych. W skali całego roku spożycie może wynieść ok. 17,0 kg na osobę i będzie o 2,5% mniejsze niż przed rokiem. W 2009 r. w dużych i średnich przedsiębiorstwach zmniejszyła się produkcja niektórych artykułów spożywczych o dużej zawartości cukru, w tym słodyczy, marmolady i dżemów. Ocenia się, że przemysłowe zużycie cukru we wszystkich przedsiębiorstwach w całym roku spadło do 845 tys. ton. Reforma WPR

w sektorze cukrowniczym spowodowała, że powoli wzrasta zużycie cukru w pozostałych działach gospodarki (ok. 55 tys. ton).

Ceny cukru na rynku krajowym utrzymują się na niskim poziomie, a decyduje o tym duża produkcja w kampanii 2009/2010 (1606 tys. ton) oraz reforma WPR. Aprecjacja złotego powoduje, że cena interwencyjna 404,4 EUR/tonę w przeliczeniu na walutę krajową obniżyła się do 1,57 zł/kg. W marcu br. ceny cukru w handlu detalicznym obniżyły się do 2,66 zł/kg i były o 5% niższe niż przed rokiem.

W lutym 2010 r. eksport cukru wzrósł do 32 tys. ton. Podmioty sektora eksportowały przede wszystkim nadwyżki produkcyjne (206 tys. ton) z kampanii 2009/2010. Większość cukru wyeksportowano poza granice UE, a na rynek Wspólnoty sprzedano tylko 11 tys. ton. Ceny eksportowe na rynku unijnym wynosiły 480-490 EUR/tonę. W eksporcie do krajów trzecich uzyskiwano niższe ceny 385-436 EUR/tonę. Duża podaż cukru w kraju powoduje, że import w styczniu i lutym wyniósł zaledwie 8,5 tys. ton. Ceny importowe wynosiły 480-560 EUR/tonę. Wzrost importu przewidywany jest w połowie roku, gdy zmniejszy się podaż po wyeksportowaniu nadwyżek produkcyjnych.

W kwietniu 2010 r. ceny cukru białego na giełdzie w Londynie spadły poniżej 500 USD/tonę. W transakcjach gotówkowych ceny cukru surowego na giełdzie w Nowym Jorku spadły do ok. 440 USD/tonę.

Tab. 1. Ceny w handlu zagranicznym cukrem (EUR/tonę)

Miesiące	Eksport			Import			
	ogółem	UE-27	kraje trzecie	ogółem	UE-27	kraje trzecie	
2008	I	374,45	542,97	221,56	596,57	622,20	576,20
	II	359,49	522,68	229,89	549,50	544,03	554,73
	III	388,47	545,39	238,27	535,00	554,67	509,10
	IV	403,29	502,05	253,53	581,13	640,48	400,52
	V	365,00	490,91	233,40	585,64	632,08	450,57
	VI	372,76	512,02	232,52	501,53	662,30	484,29
	VII	385,15	488,32	235,55	539,56	561,62	374,50
	VIII	429,33	502,13	252,70	495,25	559,33	442,91
	IX	456,00	498,92	269,29	544,90	557,58	379,91
	X	465,65	482,67	344,80	607,30	622,78	443,49
	XI	431,94	447,43	348,98	571,20	575,80	448,92
	XII	519,12	653,19	326,93	565,44	602,86	412,49
2009	I	514,96	581,51	316,60	541,47	558,49	430,68
	II	598,22	617,24	337,67	527,91	530,83	447,76
	III	585,16	584,77	-	481,34	478,98	544,52
	IV	562,97	562,20	-	509,52	507,99	552,38
	V	572,12	571,74	-	504,15	547,41	448,87
	VI	597,07	596,85	-	541,71	548,84	402,86
	VII	541,39	540,94	-	524,92	524,47	594,37
	VIII	550,23	549,90	-	532,47	536,09	413,50
	IX	556,21	556,84	-	544,02	546,10	449,06
	X	515,28	515,87	-	544,38	545,06	528,03
	XI	497,13	538,54	386,76	516,57	515,31	557,93
	XII	464,89	557,13	383,25	559,88	556,48	811,27
2010	I	440,85	487,20	386,65	485,02	478,69	-
	II	456,09	491,08	436,34	544,50	556,80	-

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie wstępnych danych MF i CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej).

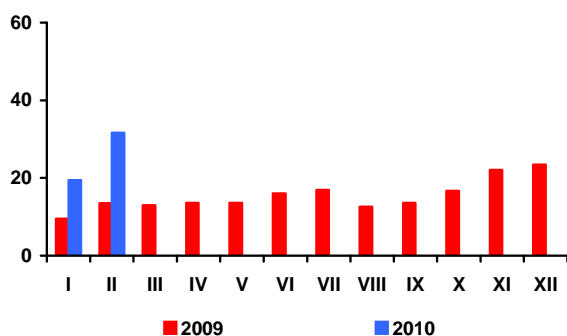
Tab. 2. Ceny cukru w Polsce (zł/kg)

Miesiące	Ceny zbytu		Cena referencyjna ^a	Cena detaliczna		
	workowany	paczkowany				
2008	III	2,15	2,16	2,24	2,80	
	IV	2,12	2,12	2,18	2,71	
	V	2,10	2,16	2,15	2,69	
	VI	2,09	2,13	2,13	2,62	
	VII	2,03	2,05	2,06	2,57	
	VIII	2,06	2,12	2,06	2,54	
	IX	2,14	2,28	2,13	2,55	
	X	2,28	2,41	1,94	2,67	
	XI	2,39	2,49	2,01	2,75	
	XII	2,38	2,46	2,28	2,74	
	2009	I	2,44	2,51	2,28	2,80
		II	2,69	2,81	2,51	2,91
III		2,85	3,15	2,50	3,31	
IV		2,78	3,05	2,39	3,46	
V		2,68	2,83	2,39	3,44	
VI		2,65	2,75	2,44	3,36	
VII		2,63	2,64	2,33	3,25	
VIII		2,49	2,49	2,24	3,17	
IX		2,42	2,39	2,25	3,06	
X		2,31	2,34	1,85	3,01	
XI		2,22	2,25	1,84	2,89	
XII		2,14	2,21	1,82	2,82	
2010	I	-	-	1,65	2,77	
	II	-	-	1,62	2,73	
	III	-	-	1,57	2,66	

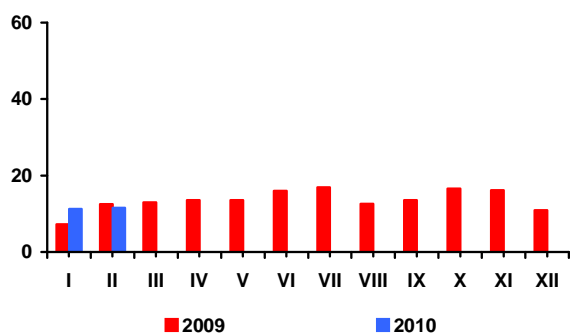
^a cenę referencyjną 631,9 EUR/tonę przeliczono na polską walutę wg miesięcznych kursów NBP, bez VAT

Źródło: Dane GUS.

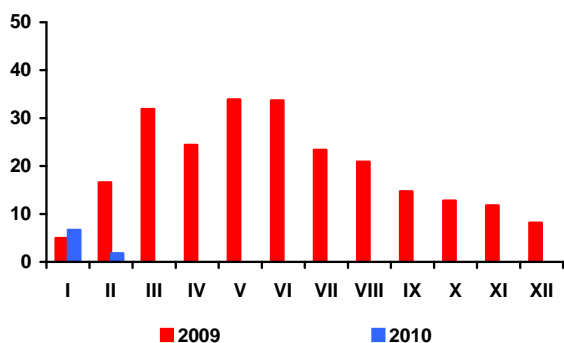
Rys. 1. Eksport ogółem (tys. ton)

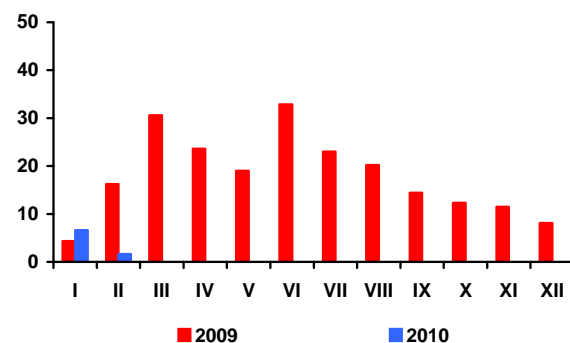
Rys. 2. Eksport do UE-27 (tys. ton)

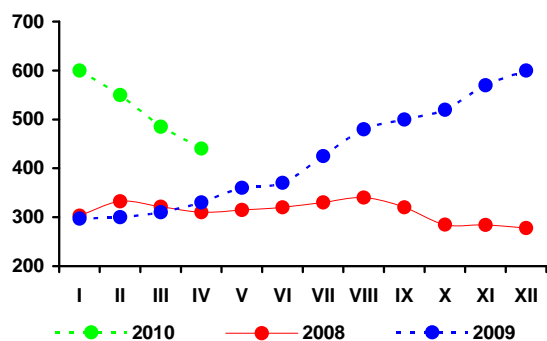
Rys. 3. Import ogółem (tys. ton)

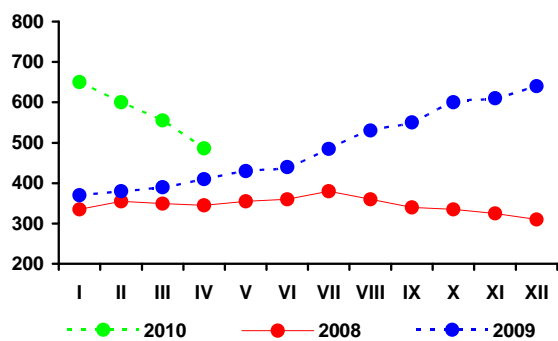
Rys. 4. Import z UE-27 (tys. ton)

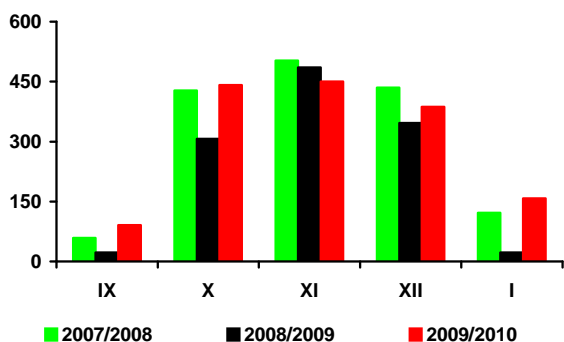
Rys. 5. Ceny cukru surowego na giełdzie w Nowym Jorku, Kontrakt Nr 11 (USD/tone)

Rys. 6. Ceny cukru białego na giełdzie w Londynie, Kontrakt Nr 5 (USD/tone)

Rys. 3. Produkcja cukru (tys. ton)

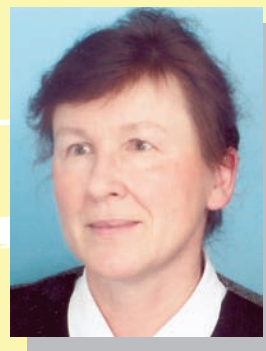

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB, dane MRiRW, MF, F.O Licht's „International Sugar and Sweetener Report”, GUS.

Rynek rzepaku

Ewa Rosiak

Tegoroczne zbiory rzepaku w Unii Europejskiej będą prawdopodobnie nieco niższe w porównaniu z rekordowo wysokimi ubiegłorocznymi. Według wstępnych ocen Oil World mogą wynieść 21 mln ton, wobec 21,5 mln ton w roku poprzednim. Mimo wzrostu areału uprawy (o ok. 4% do 6,7 mln ha), przewiduje się niewielki spadek plonów rzepaku. Niższe plony, w porównaniu z bardzo wysokimi ubiegłorocznymi, spodziewane są m. in. w Niemczech, Francji i Polsce.

W sezonie 2010/11 przewiduje się dalszy wzrost przerobu rzepaku w Unii Europejskiej (do 23,3 mln ton), z powodu stale rosnącego popytu na olej rzepakowy ze strony producentów biodiesla. Dynamika wzrostu (2,5% w relacji r/r) będzie jednak znacznie mniejsza niż w poprzednim roku (11,6%). Dla realizacji tych założeń konieczny będzie znaczący wzrost importu rzepaku (o ok. 28% do ok. 3 mln ton). Jeżeli całkowite zużycie rzepaku (przerób + pozostałe zużycie) będzie o ponad 3 mln ton większe od produkcji, to zapasy tego surowca na koniec sezonu obniżą się do 1,1 mln ton, wobec 1,5 mln ton w dwóch poprzednich sezonach.

W ślad za wzrostami cen soi na giełdzie w Chicago, na rynku europejskim w kwietniu nastąpiły wzrosty cen rzepaku, zarówno w transakcjach terminowych, jak i rzeczywistych.

Na giełdzie Euronext 22 kwietnia majowe kontrakty na rzepak ze starych zbiorów wzrosły do 319,8 EUR/tonę, tj. do poziomu najwyższego od 10 miesięcy. Majowy kontrakt na rzepak w ciągu tygodnia odnotował 4% wzrost. Podrożał też, ale mniej (o ponad 1%) rzepak w kontratakach na sierpień (301,0 EUR/ tonę) oraz listopad (306,5 EUR/tonę).

Wg notowań Oil World w portach europejskich za rzepak płacono 22 kwietnia 426 USD/tonę (cif Hamburg), tj. o 10 USD/tonę więcej niż na początku miesiąca, o 19 USD/tonę więcej niż średnio w marcu i o 33 USD/tonę więcej niż przed rokiem. Olej rzepakowy kosztował 895 USD/tonę (fob ex-mill Holandia) i był o 22 USD/tonę tańszy niż na początku miesiąca, o 2 USD/tonę tańszy niż średnio w marcu, lecz o 55 USD/tonę droższy niż przed rokiem. Cena śrutu rzepakowego wyniosła 211 USD/tonę (fob ex-mill Hamburg) i była o 28 USD/tonę wyższa niż na początku miesiąca, o 11 USD/tonę wyższa niż średnio w marcu, lecz o 17 USD/tonę niższa niż przed rokiem.

Na rynku krajowym od początku roku ceny rzepaku ze starych zbiorów powoli rosną. Ceny zbytu oleju rzepakowego podlegają

bardzo niewielkim wahaniom, zaś ceny śrutu rzepakowego maleją. W kwietniu za rzepak płacono ok. 1150 zł/tonę, tj. o ponad 2% więcej niż przed miesiącem, lecz o ok. 9% mniej niż przed rokiem. Cena zbytu oleju rzepakowego rafinowanego niekonfekcjonowanego wzrosła niewiele (średnio o ok. 0,2% do ok. 2800 zł/t), natomiast zmalała cena śrutu rzepakowego (średnio o ok. 5% do ok. 480 zł/tonę). Ceny zbytu tych produktów były odpowiednio o ok. 11% i ok. 15% niższe niż przed rokiem.

W lutym zmalały obroty handlu zagranicznego w sektorze oleistych, zarówno po stronie eksportu, jak i importu. Większy niż przed miesiącem był tylko eksport margaryn oraz import olejów roślinnych.

W pierwszych dwóch miesiącach br. wywieziono łącznie: 12 tys. ton rzepaku (o 21% mniej niż w analogicznym okresie ub. roku), 39 tys. ton oleju rzepakowego (o 82% więcej), 86 tys. ton śrutu rzepakowego (o 8% mniej) oraz 14 tys. ton margaryn (tyle samo co przed rokiem). Przywieziono: 343 tys. ton śrut oleistych (o 11% więcej niż przed rokiem), 41 tys. ton olejów roślinnych (o 27% mniej), 30 tys. ton nasion oleistych (o 36% mniej), w tym 16 tys. ton rzepaku (o 51% mniej) i 8 tys. ton margaryn (o 24% więcej).

W 2009 r. duże zakłady przemysłu tłuszczowego (liczące co najmniej 50 osób stałej załogi) przerobiły ok. 1,7 mln ton rzepaku, tj. o 15,4% więcej niż w 2008 roku. Produkcja surowego oleju rzepakowego w tych zakładach wzrosła do 678 tys. ton, z tego rafinowano 369 tys. ton, tj. o 12,3% mniej niż w roku poprzednim. Zmalała też produkcja rafinowanego oleju sojowego (o 39,1% do 9,5 tys. ton), wzrosła zaś oleju słonecznikowego (o 14,1% do 22,3 tys. ton). Większa również była produkcja margaryn (wzrost o 2,2% do 344 tys. ton).

Przeciętny wzrost cen detalicznych tłuszczów roślinnych w 2009 r. (2,6%) był znacznie mniejszy niż w roku poprzednim (14,7%). Był on mniejszy od stopy inflacji (3,5%), a zwłaszcza od wzrostu cen całej żywności łącznie z napojami bezalkoholowymi (4,1%), jednakże wyraźnie większy niż tłuszczów zwierzęcych (0,8%). Margaryny i oleje roślinne podrożały względem masła, którego cena obniżyła się, natomiast potaniały względem tłuszczów zwierzęcych surowych i topionych (słoniny, smalcu), których ceny z kolei znacząco wzrosły w minionym roku.

Tab. 1. Krajowy bilans olejów roślinnych (tony)

Okres	Produkcja oleju rzepakowego surowego ^a	Import olejów ogółem	Eksport olejów ogółem	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
				ogółem	na 1 mieszkańca		
2008 I-XII	713 044	419 457	186 561	945 940	24,81	26,2	75,4
2009 I-XII	810 000 ^c	346 577	203 993	952 584	24,98	25,2	85,0
2009 II	60 885	25 442	12 008	74 319	1,95	19,7	81,9
III	60 845	32 745	17 867	75 723	1,99	29,4	80,4
IV	59 246	27 072	13 748	72 570	1,90	23,2	81,6
V	32 952	32 013	20 876	44 089	1,16	63,4	74,7
VI	43 599	23 592	17 141	50 050	1,31	39,3	87,1
VII	42 341	29 456	11 289	60 508	1,59	26,7	70,0
VIII	65 318	28 710	22 907	71 121	1,87	35,1	91,8
IX	61 845	29 597	19 016	72 426	1,90	30,7	85,4
X	68 147	34 603	21 384	81 366	2,13	31,4	83,8
XI	63 988	28 642	18 523	74 107	1,94	28,9	86,3
XII	59 150	23 960	13 222	69 888	1,83	22,4	84,6
2010 I	x	19 458	22 711	x	x	x	x
II	x	21 794	18 959	x	x	x	x
Zmiany w %							
II 2010 / I 2010	x	12,0	-16,5	x	x	x	x
II 2010 / II 2009	x	-14,3	57,9	x	x	x	x
II 2010 / XII 2009	x	-9,0	43,4	x	x	x	x

^a produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 osób i więcej, ^b produkcja / zużycie krajowe, ^c szacunek własny

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i CAAC.

Tab. 2. Krajowy bilans oleju rzepakowego (tony)

Okres	Produkcja oleju rzepakowego surowego ^a	Import	Eksport	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
				ogółem	na 1 mieszkańca		
2008 I-XII	713 044	54 070	164 226	602 888	15,80	23,0	118,3
2009 I-XII	810 000 ^c	29 489	176 983	662 506	17,36	21,8	122,3
2009 II	60 885	1575	9 448	53 012	1,39	15,5	114,9
III	60 845	3306	15 965	48 186	1,26	26,2	126,3
IV	59 246	1809	12 043	49 012	1,29	20,3	120,9
V	32 952	3349	18 903	17 398	0,46	57,4	189,4
VI	43 599	2187	15 275	30 511	0,80	35,0	142,9
VII	42 341	2795	9 553	35583	0,9	22,6	119,0
VIII	65 318	1101	20 474	45945	1,2	31,3	142,2
IX	61 845	1386	16 761	46470	1,2	27,1	133,1
X	68 147	4760	18 130	54777	1,4	26,6	124,4
XI	63 988	2553	16 381	50160	1,3	25,6	127,6
XII	59 150	2396	12 273	49273	1,3	20,7	120,0
2010 I	x	1070	21 426	x	x	x	x
II	x	1741	17 131	x	x	x	x
Zmiany w %							
II 2010 / I 2010	x	62,7	-20,0	x	x	x	x
II 2010 / II 2009	x	10,5	81,3	x	x	x	x
II 2010 / XII 2009	x	-27,3	39,6	x	x	x	x

^a produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 osób i więcej, ^b produkcja / zużycie krajowe, ^c szacunek własny

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i CAAC.

Tab. 3. Krajowy bilans śrut oleistych (tony)

Okres	Produkcja śruty rzepakowej ^a	Import śrut ogółem	Eksport śrut ogółem	Zużycie krajowe	Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
2008 I-XII	1 069 566	2 007 513	520 217	2 556 862	48,6	41,8
2009 I-XII	1 215 000 ^c	2 243 229	584 581	2 873 648	48,1	42,3
2009 II	91 328	141 318	45 496	187 150	49,8	48,8
III	91 268	205 220	54 553	241 935	59,8	37,7
IV	88 869	168 497	65 641	191 725	73,9	46,4
V	49 428	192 887	34 994	207 321	70,8	23,8
VI	65 399	201 736	39 102	228 033	59,8	28,7
VII	63 512	190 036	36 736	216 812	57,8	29,3
VIII	97 977	186 103	42 991	241 089	43,9	40,6
IX	92 768	143 829	78 988	157 609	85,1	58,9
X	102 221	248 448	55 307	295 362	54,1	34,6
XI	95 982	212 581	41 419	267 144	43,2	35,9
XII	88 725	183 723	35 975	236 473	40,5	37,5
2010 I	x	218 259	51 569	x	x	x
II	x	124 943	41 565	x	x	x
Zmiany w %						
<u>II 2010</u> I 2010	x	-42,8	-19,4	x	x	x
<u>II 2010</u> II 2009	x	-11,6	-8,6	x	x	x
<u>II 2010</u> XII 2009	x	-32,0	15,5	x	x	x

^a wyliczenia IERiGŻ-PIB, ^b produkcja / zużycie krajowe, ^c szacunek własny

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i CAAC.

Tab. 4. Krajowy bilans śrutu rzepakowej (tony)

Okres	Produkcja ^a	Import	Eksport	Zużycie krajowe	Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
2008 I-XII	1 069 566	10 020	482 171	597 415	45,1	179,0
2009 I-XII	1 215 000 ^c	7 873	527 029	695 844	43,4	174,6
2009 II	91 328	146	43 588	47 886	47,7	190,7
III	91 268	443	52 017	39 694	57,0	229,9
IV	88 869	2 925	63 333	28 461	71,3	312,2
V	49 428	251	33 320	16 359	67,4	302,1
VI	65 399	274	37 795	27 878	57,8	234,6
VII	63 512	535	34 672	29 375	54,6	216,2
VIII	97 977	1 067	37 063	61 981	37,8	158,1
IX	92 768	520	50 395	42 893	54,3	216,3
X	102 221	345	51 055	51 511	49,9	198,4
XI	95 982	397	38 336	58 043	39,9	165,4
XII	88 725	86	34 873	53 938	39,3	164,5
2010 I	x	144	49 542	x	x	x
II	x	88	36 763	x	x	x
Zmiany w %						
<u>II 2010</u> I 2010	x	-38,9	-25,8	x	x	x
<u>II 2010</u> II 2009	x	-39,7	-15,7	x	x	x
<u>II 2010</u> XII 2009	x	2,3	5,4	x	x	x

^a wyliczenia IERiGŻ-PIB, ^b produkcja / zużycie krajowe, ^c szacunek własny

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i CAAC.

Tab. 5. Krajowy bilans margaryny (tony)

Okres	Produkcja ^a	Import	Eksport	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystar- czalności ^b w %
				ogółem	na 1 mieszkańca		
2008 I-XII	341 306	48 067	84 200	305 173	8,00	24,7	111,8
2009 I-XII	345 000 ^c	42 210	87 719	299 491	7,85	25,4	115,2
2009 II	28 232	3 275	7 224	24 283	0,64	25,6	116,3
III	32 318	3 691	6 796	29 213	0,77	21,0	110,6
IV	28 136	3 572	8 066	23 642	0,62	28,7	119,0
V	22 426	3 675	5 553	20 548	0,54	24,8	109,1
VI	29 136	3 465	6 702	25 899	0,68	23,0	112,5
VII	24 371	3 803	6 982	21 192	0,56	28,65	115,00
VIII	26 493	3 457	6 068	23 882	0,63	22,9	110,9
IX	31 790	4 748	8 741	27 797	0,73	27,5	114,4
X	34 693	3 843	10 324	28 212	0,74	29,8	123,0
XI	33 343	3 061	8 946	27 458	0,72	26,8	121,4
XII	28 500	2 559	5 843	25 216	0,66	20,5	113,0
2010 I	x	4 049	6 455	x	x	x	x
II	x	3 804	7 242	x	x	x	x
Zmiany w %							
<u>II 2010</u> I 2010	x	-6,1	12,2	x	x	x	x
<u>II 2010</u> II 2009	x	16,2	0,2	x	x	x	x
<u>II 2010</u> XII 2009	x	48,7	23,9	x	x	x	x

^a produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 osób i więcej, ^b produkcja / zużycie krajowe, ^c szacunek własny

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i CAAC.

Tab. 6. Ceny skupu (zł/tonę)

Okres	Rzepak ^a	Pszenica	Relacja cen
2008 I-XII	1267,7	642,4	1,97
2009 I-XII	1082,4	482,6	2,24
2009 III	1258,0	517,5	2,43
IV	1258,0	500,5	2,51
V	1330,0	508,3	2,62
VI	1379,0	538,3	2,56
VII	1012,8	522,8	1,94
VIII	1073,5	451,4	2,38
IX	1075,3	462,4	2,33
X	1106,0	456,3	2,42
XI	1119,0	460,4	2,43
XII	1141,0	471,5	2,42
2010 I	1140,0	495,0	2,30
II	1159,0	478,5	2,42
III	1122,0	454,3	2,47
Zmiany w %			
<u>III 2010</u> II 2010	-3,2	-5,1	x
<u>III 2010</u> III 2009	-10,8	-12,2	x
<u>III 2010</u> XII 2009	-1,7	-3,6	x

^a ceny roczne oraz za VII, VIII i IX – dane GUS, pozostałe miesięczne – dane MRiRW

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MRiRW.

Tab. 7. Ceny olejów roślinnych konfekcjonowanych (zł/litr)

Okres	Ceny zbytu			Ceny detaliczne		
	olej rzepakowy	olej sojowy	olej słonecznikowy	olej rzepakowy	olej sojowy	olej słonecznikowy
2008 I-XII	4,54	4,62	5,82	5,98	6,48	7,00
2009 I-XII	4,33	x	5,30	6,10	7,22	7,33
2008 XII	4,68	x	6,07	6,12	6,98	7,63
2009 I	4,66	x	5,40	6,17	7,04	7,63
II	4,47	x	5,37	6,17	7,05	7,55
III	4,50	x	5,32	6,17	7,05	7,47
IV	4,86	x	5,29	6,12	7,03	7,40
V	4,25	x	5,29	6,18	7,05	7,37
VI	4,32	x	5,28	6,17	7,14	7,32
VII	4,24	x	5,27	6,14	7,18	7,31
VIII	4,08	x	5,28	6,13	7,29	7,27
IX	4,12	x	5,27	6,08	7,33	7,27
X	4,00	x	5,25	6,01	7,44	7,19
XI	4,23	x	5,30	5,98	7,50	7,14
XII	4,19	x	5,25	5,89	7,54	7,09
Zmiany w %						
<u>XII 2009</u> <u>XI 2009</u>	-0,9	x	-0,9	-1,5	0,5	-0,7
<u>XII 2009</u> <u>XII 2008</u>	-10,5	x	-13,5	-3,8	8,0	-7,1
<u>I-XII 2009</u> <u>I-XII 2008</u>	-4,6	x	-8,9	2,0	11,4	4,7

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 8. Ceny tłuszczów roślinnych i zwierzęcych (zł/kg)

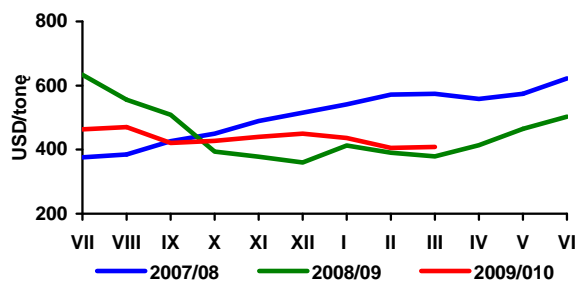
Okres	Ceny zbytu				Ceny detaliczne			
	margaryna Palma w op. 250 g	masmix za 1 kg	masło w op. 200 g ^a	smalec w op. 250 g	margaryna Palma w op. 250 g	masmix w op. 400 g	masło w op. 200 g ^b	smalec w op. 250 g
2008 I-XII	6,12	x	13,08	3,76	8,52	13,45	18,45	5,16
2009 I-XII	5,12	8,05	12,68	4,77	8,44	13,95	17,65	5,96
2008 XII	x	x	12,25	4,48	9,12	14,05	17,50	5,92
2009 I	5,20	8,13	12,27	4,56	9,12	14,03	17,45	5,92
II	5,08	8,02	12,09	4,61	9,08	14,03	17,30	5,96
III	5,08	8,03	12,03	4,75	8,80	14,10	17,25	5,92
IV	5,08	8,11	12,02	4,80	8,36	13,88	17,00	5,96
V	5,08	7,98	11,87	4,80	8,28	13,88	17,15	6,00
VI	5,08	8,10	11,88	4,83	8,40	13,83	17,10	5,96
VII	5,20	8,06	11,98	4,87	8,32	13,85	16,95	5,96
VIII	5,20	7,90	12,03	4,86	8,32	13,85	17,00	5,96
IX	5,16	7,98	12,30	4,81	8,28	13,85	17,10	5,92
X	5,12	8,04	13,69	4,81	8,20	14,05	17,85	5,92
XI	4,96	8,21	14,97	4,80	8,08	14,08	19,50	5,92
XII	5,08	8,05	12,68	4,77	7,88	14,13	20,35	5,88
Zmiany w %								
<u>XII 2009</u> <u>XI 2009</u>	2,4	-1,9	-15,3	-0,6	-2,5	0,4	4,4	-0,7
<u>XII 2009</u> <u>XII 2008</u>	x	x	3,5	6,5	-13,6	0,5	16,3	-0,7
<u>I-XII 2009</u> <u>I-XII 2008</u>	-16,3	x	-3,1	26,9	-0,9	3,7	-4,3	15,5

^a masło świeże i chłodnicze o zawartości tłuszczu nie przekraczającej 85% masy

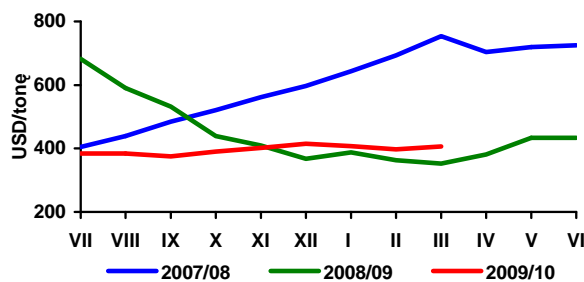
^b masło świeże o zawartości tłuszczu 82,0-82,5% masy

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

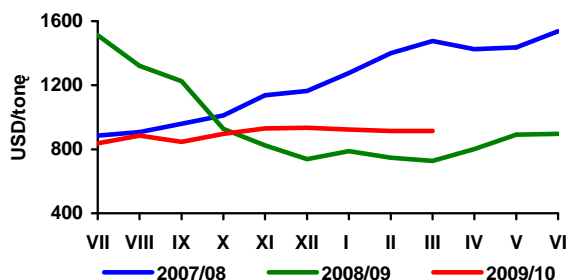
Rys. 1. Ceny amerykańskiej soi (cif Rotterdam)

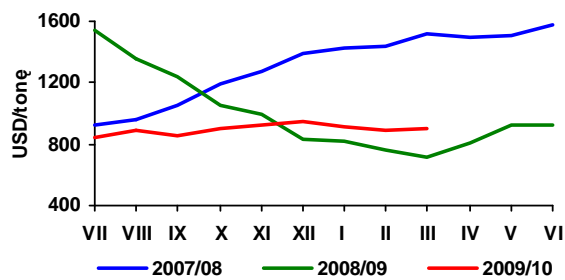
Rys. 2. Ceny europejskiego rzepaku (cif Hamburg)

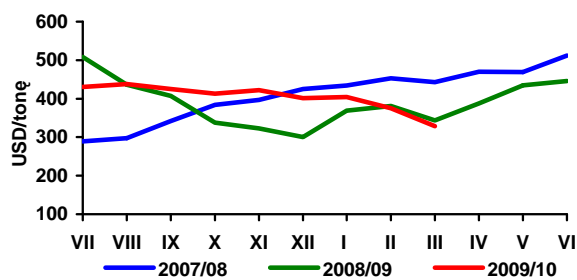
Rys. 3. Ceny holenderskiego oleju sojowego (fob ex-mill)

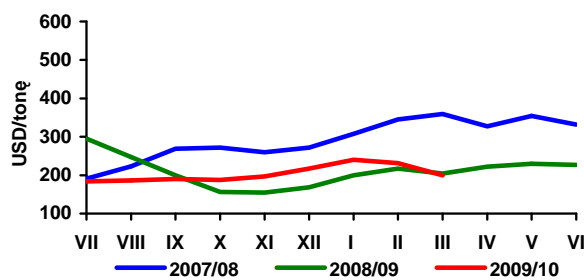
Rys. 4. Ceny holenderskiego oleju rzepakowego (fob ex-mill)

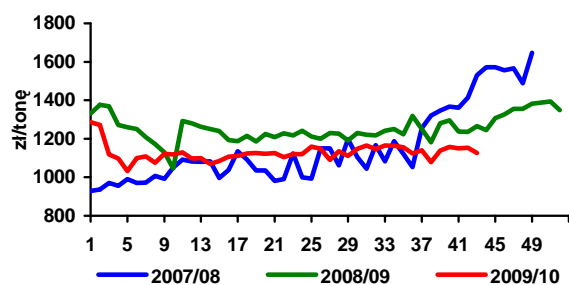
Rys. 5. Ceny argentyńskiej śrutu sojowej 44/45% białka (cif Rotterdam)

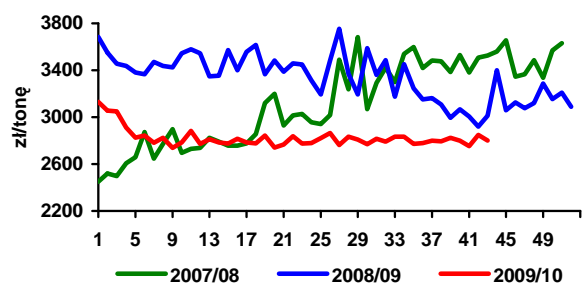
Rys. 6. Ceny niemieckiej śrutu rzepakowej 34% białka (fob ex-mill Hamburg)

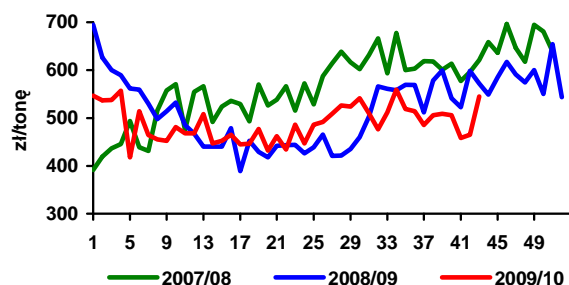
Rys. 7. Ceny skupu rzepaku (zmiany tygodniowe - wg notowań MRiRW)

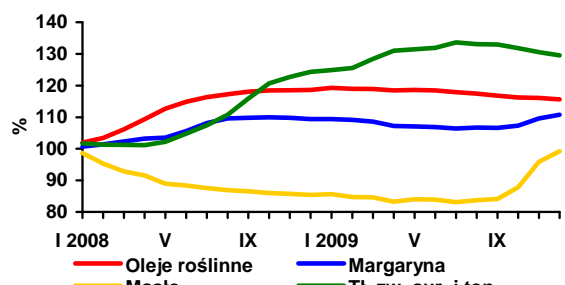
Rys. 8. Ceny zbytu oleju rzepakowego rafinowanego (zmiany tygodniowe - wg notowań MRiRW)

Rys. 9. Ceny zbytu śrutu rzepakowej (zmiany tygodniowe - wg notowań MRiRW)

Rys. 10. Zmiany cen detalicznych tłuszczów (XII 2007 = 100)

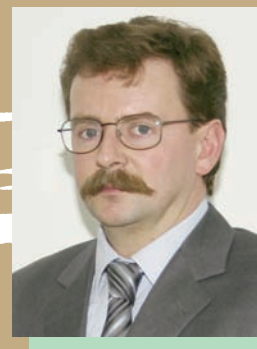

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych Oil World, GUS i MRiRW.

Rynek ziemniaków

Wiesław Dzwonkowski

Niski poziom cen ziemniaków na rynku europejskim powoduje, że i w Polsce ich ceny w ostatnim okresie również zaczęły się obniżać. Wprawdzie jeszcze w marcu, według ostatnich dostępnych danych GUS, w stosunku do poprzedniego miesiąca, ziemniaki podrożały o 2%, a ich przeciętna cena na targowisku w skali kraju wyniosła 90,5 zł/dt i była o 10% wyższa w porównaniu z analogicznym okresem ubiegłego roku. Wzrost cen wystąpił we wschodniej i północnej części kraju, zaś spadek odnotowano w Centralnej Polsce i na Podkarpaciu.

W kwietniu wzrost cen wyhamował, a ich poziom, zarówno na targowiskach, jak i w sprzedaży hurtowej na targowiskach był podobny jak w poprzednim miesiącu. Na przełomie kwietnia i maja ceny hurtowe ziemniaków wahały się od 50 do 100 zł/dt, przeciętnie ok. 65 zł/dt. W porównaniu do poprzedniego miesiąca również nie zmieniły się ceny oferowanych na giełdach towarowych ziemniaków importowanych i wynosiły od 64 do 100 zł/dt. Oferta importowanych ziemniaków wczesnych jest coraz bogatsza, w cenie 200-300 zł/dt.

W pierwszych dwóch miesiącach 2010 r. kontynuowany był trend wzrostowy w handlu zagranicznym produktami skrobiowymi, natomiast zmalał zarówno eksport, jak i import przetworów spożywczych z ziemniaków. Eksport skrobi ziemniaczanej, w okresie styczeń-luty 2010 r. wyniósł 12,2 tys. ton, wobec 7,5 tys. ton w analogicznym okresie 2009 r.

W bieżącym roku dosyć długo utrzymywała się pokrywa śnieżna i niskie temperatury, zwłaszcza we wschodniej części kraju. Mimo to w trzeciej dekadzie marca przystąpiono do wiosennych

prac polowych, a w II dekadzie kwietnia na znacznym obszarze kraju zakończono sadzenie ziemniaków, których areał uprawy prawdopodobnie zmniejszy się w 2010 r. o kolejne 3-4% do ok. 490 tys. ha. Obniżenie powierzchni uprawy ziemniaków w bieżącym sezonie, jest spowodowane utrzymywaniem się długotrwałego trendu spadkowego w ich produkcji, wynikającego z ograniczania ich wykorzystania jako paszy oraz systematycznego spadku spożycia. W bieżącym sezonie prawdopodobnie dodatkowo zostanie ograniczony areał uprawy ziemniaków skrobiowych. Ze względu na spadek opłacalności produkcji, jak i znaczne opóźnienia w realizowaniu płatności przez zakłady skrobiowe, część plantatorów rezygnuje z uprawy ziemniaków skrobiowych.

Ostatnie dwa sezony były szczególnie niekorzystne dla sektora skrobiowego. Z powodu ograniczenia popytu oraz potaniaenia substytucyjnych produktów skrobiowych ze zbóż, nastąpił duży spadek cen skrobi ziemniaczanej. Przychody ze sprzedaży nie pokrywały kosztów produkcji, a rentowność produkcji za ubiegły rok w branży skrobiowej była ujemna (-13%). Część zakładów ma problemy z utrzymaniem płynności finansowej (m. in. z powodu ograniczonej dostępności kredytów), a jeden z nich (Zakłady Przemysłu Ziemniaczanego w Iławie) w listopadzie 2009 r. ogłosił upadłość likwidacyjną.

Według informacji napływających z krochmalni sytuacja finansowa na przełomie pierwszego i drugiego kwartału 2010 r. zaczęła się nieco poprawiać. Na rynku zmniejszyła się presja podaży skrobi ziemniaczanej, co powoduje, że jej ceny powoli zaczynają rosnąć.

Tab. 1. Skup ziemniaków i produkcja skrobi ziemniaczanej (tony)

Wyszczególnienie	Skup ziemniaków			Produkcja skrobi ziemniaczanej ^a		
	2007	2008	2009	2007	2008	2009
I	.	.	.	-	-	-
II	.	.	.	-	-	-
III	.	.	.	-	-	-
IV	34 600	51 800	50 100	-	-	-
V	28 400	42 400	35 600	-	-	-
VI	10 200	35 100	33 000	-	-	-
VII	22 800	32 700	27 800	-	-	-
VIII	69 100	49 100	43 700	2 363	-	-
IX	298 500	223 400	249 400	28 984	21 975	24 818
X	303 300	341 400	299 300	35 730	38 712	40 781
XI	129 300	203 600	121 900	14 131	27 609	15 192
XII	41 500	36 700	38 500	-	462	-
RAZEM	864 500 ^b	886 900 ^b	777 400 ^b	81 208	88 758	80 791

^a krochmal surowy nieodwodniony w przeliczeniu na 80% suchej masy, ^b okres VII-XII

Źródło: Dane GUS

Tab. 2. Eksport ziemniaków i ich przetworów (tony)

Miesiące	Ziemniaki			Produkty skrobiowe				Przetwory spożywcze		
	wczesne	sadzeniaki	pozostałe	skrobia ziemn.	skrobie pozostałe	syrop skrobiowy	dekstryny	frytki	chipsy	susze
2005 I-XII	1 643	858	22 848	63 657	72	44 662	9 530	90 180	17 978	8 912
2006 I-XII	758	1 409	10 643	45 783	86	53 402	8 452	101 914	18 686	8 430
2007 I-XII	1 522	1 651	20 097	25 523	151	46 386	11 390	90 153	14 190	5 429
2008 I-XII	2 733	2 631	32 484	34 764	520	52 220	6 447	99 533	14 272	6 325
2009 I-XII	2 663	2 081	36 118	51 464	144	45 454	4 182	107 917	18 766	7 922
2009 I	11	282	2 717	3 087	8	3 155	294	6 863	783	559
II	40	259	3 092	4 499	37	2 962	266	6 974	797	878
III	248	453	4 280	5 190	12	4 384	377	8 416	1 590	1 116
IV	252	884	4 698	4 223	8	2 952	340	8 670	1 764	577
V	259	100	4 737	4 006	7	4 629	303	8 440	1 202	691
VI	957	-	1 636	4 143	8	4 204	325	10 902	2 293	638
VII	410	0	2 242	4 290	14	4 942	319	10 976	2 276	651
VIII	131	-	1 204	3 774	6	4 133	369	10 440	2 137	482
IX	81	0	3 143	4 275	9	4 276	435	10 186	1 342	515
X	15	0	3 904	3 868	8	4 625	461	9 297	1 140	592
XI	130	1	2 798	5 349	16	2 561	329	7 883	1 569	628
XII	130	100	1 667	4 760	11	2 630	365	8 871	1 872	595
2010 I	24	193	1 624	5 533	8	2 747	449	6 763	1 247	618
II	4	373	1 984	6 666	9	1 244	398	6 219	1 090	454

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CIHZ, MF, MRiRW i GUS.

Tab. 3. Import ziemniaków i ich przetworów (tony)

Miesiące	Ziemniaki			Produkty skrobiowe				Przetwory spożywcze		
	wczesne	sadzeniaki	pozostałe	skrobia ziemn.	skrobie pozostałe	syrop skrobiowy	dekstryny	frytki	chipsy	susze
2005 I-XII	45 566	7 988	44 205	6 967	29 735	94 745	80 414	18 621	1 481	3 112
2006 I-XII	45 010	17 310	49 552	19 312	45 485	119 696	81 120	37 196	3 897	4 662
2007 I-XII	79 048	32 086	66 176	9 295	50 721	152 471	86 443	50 624	5 065	2 987
2008 I-XII	51 815	14 610	19 541	11 184	34 691	95 504	68 731	40 163	4 342	1 853
2009 I-XII	43 669	15 485	74 496	9 897	48 372	134 865	73 011	38 854	3 263	2 178
2009 I	494	95	2 134	836	4 609	8 138	5 945	2 903	297	72
II	1 022	477	2 420	562	4 596	8 837	5 892	2 953	326	189
III	1 943	6 184	3 907	365	5 094	10 920	6 186	3 171	248	155
IV	6 627	6 444	8 570	869	4 733	13 377	6 582	3 030	249	138
V	23 692	1 538	20 351	978	4 432	14 722	5 900	4 336	207	142
VI	8 266	243	10 204	959	4 406	12 840	6 115	3 461	176	114
VII	282	72	2 871	931	3 921	10 266	6 035	4 979	305	257
VIII	187	-	4 395	895	3 836	13 952	5 841	2 934	265	181
IX	14	-	2 919	1 008	3 138	16 635	5 250	3 530	298	147
X	43	-	4 208	982	4 113	10 216	12 007	3 144	453	513
XI	167	45	8 345	1 065	4 303	9 902	4 351	2 233	219	142
XII	932	385	4 170	446	1 190	5 059	2 906	2 179	219	128
2010 I	1 254	68	5 644	610	4 255	7 311	4 059	2 058	322	59
II	1 840	885	7 300	522	1 672	10 111	3 250	1 732	113	22

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CIHZ, MF, MRiRW i GUS.

Tab. 4. Ceny oraz relacje cen ziemniaków i ich przetworów

Wyszczególnienie	Rodzaj Ceny	XII	X	XI	XII	Wskaźnik zmian cen	
		2008	2009	2009	2009	roczny	miesięcz.
	zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	%	%
Ziemniaki	skupu	.	.	.	.	.	.
	targowiskowa	82,1	81,9	88,5	90,5	110,2	102,3
	detaliczna (zł/kg)	1,08	.	.	.	.	.
	importowa	141,4	57,71	48,41	.	34,9	83,9
	eksportowa	50,9	42,91	44,70	.	123,9	104,2
Relacje cen	skup / targowisko	.	.	.	.	-	-
	targowisko / detal	.	.	.	.	-	-
	skup / detal	.	.	.	.	-	-
Ziemniaki skrobiowe ^a	skupu (zł/t)	174,7	153,8	151,7	147,0	84,2	96,9
Skrobia ziemniaczana	zbytu (zł/kg)	1,73	1,51	1,36	1,40	80,9	102,9
Skrobia ziemniaczana	detaliczna (zł/kg)	4,27	3,94	3,89	3,81	89,2	97,9
Frytki	detaliczna (zł/kg)	9,40	.	.	.	.	.
Chipsy	detaliczna (zł/kg)	34,30	.	.	.	.	.
Pyzy ziemniaczane	detaliczna (zł/kg)	7,94	.	.	.	.	.
Kopytka	detaliczna (zł/kg)	9,40	.	.	.	.	.

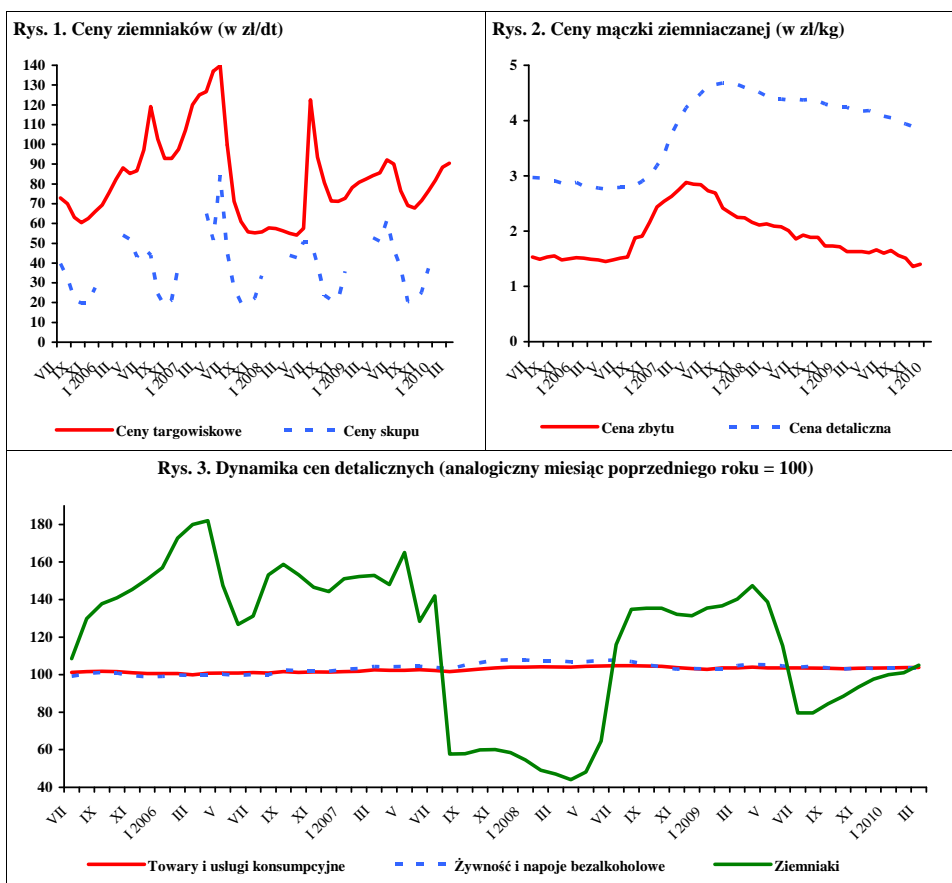
^a cena minimalna gwarantowana za ziemniaki o zawartości skrobi 18% w przelicz. wg aktualnego kursu NBP

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Ceny ziemniaków na targowiskach

Wyszczególnienie		2009	2010			wsk. zmian cen	
		marzec	styczeń	luty	marzec	roczny	miesięczny
		zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	%	%
1	Dolnośląskie	96,1	88,1	90,9	97,5	101,5	107,2
2	Kujawsko-pomorskie	98,9	89,4	88,2	93,2	94,3	105,8
3	Lubelskie	60,0	71,8	76,0	83,6	139,3	110,0
4	Lubuskie	105,9	94,3	96,4	93,6	88,3	97,1
5	Łódzkie	78,0	73,9	77,3	78,6	100,7	101,7
6	Małopolskie	73,7	76,8	87,5	85,9	116,6	98,3
7	Mazowieckie	71,7	85,9	97,7	96,6	134,8	98,9
8	Opolskie	99,0	98,5	97,9	101,1	102,2	103,3
9	Podkarpackie	86,4	84,3	96,6	94,9	109,8	98,2
10	Podlaskie	63,9	87,5	93,0	101,4	158,8	109,1
11	Pomorskie	77,6	78,0	84,1	92,1	118,7	109,6
12	Śląskie	90,3	91,6	96,9	96,8	107,3	99,9
13	Świętokrzyskie	59,3	70,6	75,3	71,4	120,4	94,8
14	Warmińsko-mazurskie	84,5	83,6	99,2	107,6	127,2	108,5
15	Wielkopolskie	96,0	78,3	79,7	83,6	87,1	104,9
16	Zachodniopomorskie	90,9	80,3	89,4	91,3	100,4	102,1
maksimum		105,9	98,5	99,2	107,6	x	
minimum		59,3	70,6	75,3	71,4		
różnica w %		78,6	39,5	31,7	50,7		

Źródło: Dane GUS.

Źródło: Dane GUS.

Rynek warzyw

Grażyna Stępa
Tomasz Smoleński

W kwietniu 2010 r. w porównaniu z marcem br. wzrosły ceny skupu wszystkich podstawowych gatunków warzyw kierowanych do przetwórstwa: marchwi o 40% (do 0,42 zł/kg), kapusty białej o 27% (do 0,61 zł/kg), cebuli obieranej o 19% (do 1,79 zł/kg) i buraków o 7% (do 0,30 zł/kg). Podrożały niemal wszystkie warzywa skupowane na eksport (prócz buraków, które potaniały o 13%), a najbardziej: kapusta pekińska o 43% (do 2,13 zł/kg), cebula o 17% (do 1,35 zł/kg), selery o 12% (do 1,50 zł/kg) i kapusta czerwona o 8% (do 0,99 zł/kg). Spośród warzyw kierowanych do konsumpcji bezpośredniej o 17%, wzrosła cena cebuli (do 1,73 zł/kg) i o 12% marchwi (do 0,94 zł/kg). Zaledwie o 1% zwyżkowały ceny kapusty białej i buraków ćwikłowych. W sytuacji coraz większej podaży obniżyła się o 23% cena pomidorów szklarniowych (do 6,60 zł/kg). Tańsze o 3% były pieczarki (4,86 zł/kg). W handlu hurtowym o 20% podrożała cebula (do 1,71 zł/kg), o 5% kapusta biała (do 0,92 zł/kg) oraz nieznacznie marchew. Równocześnie o 29% potaniały ogórki spod osłon (do 5,23 zł/kg) i o 4% buraki ćwikłowe (do 0,76 zł/kg).

W relacji do kwietnia 2009 r. w skupie warzyw przeznaczonych na eksport ponad trzykrotnie podrożała cebula, niemal trzykrotnie kapusta biała i czerwona, dwukrotnie selery oraz o 24% kapusta pekińska. Obniżyła się natomiast o 40% cena marchwi, o 26% buraków i o 21% pomidorów. Spośród warzyw kierowanych do bezpośredniej konsumpcji i do przetwórstwa w dużym stopniu zwyżkowały ceny cebuli i kapusty białej (niemal trzykrotnie na rynku warzyw świeżych). Potaniała natomiast marchew (kierowana do konsumpcji bezpośredniej o 43%), buraki (do przetwórstwa o 32%) i pomidory szklarniowe (o 22%). Na rynkach hurtowych niemal trzykrotnie podrożała kapusta biała, ponad dwukrotnie cebula i o 20% ogórki. Prawie nie zmieniła się cena buraków, a o 35% potaniała marchew.

W marcu 2009 r. w stosunku do lutego br. ceny żywności wzrosły o 0,3%. Spośród wszystkich produktów żywnościowych najbardziej podrożały warzywa (o 3,9%).

W grudniu 2010 r., w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego, średnie i duże zakłady przetwórcze podniosły produkcję warzyw mrożonych o 24% i marynat o 12%. Produkcja konserw warzywnych obniżyła się o 15%, a soku pomidorowego o 9%.

W lutym 2010 r. wyeksportowano 33,4 tys. ton warzyw świeżych o wartości 9,5 mln EUR. W stosunku do lutego 2009 r. wolumen eksportu warzyw świeżych wzrósł o 11%, a jego wartość o 1%. Do wzrostu eksportu warzyw przyczyniła się ponad trzykrotnie wyższa sprzedaż marchwi i o 26% ogórków. Mniej 50% sprzedano kalafiorów, o 31% pomidorów, o 8% kapusty i o 2% cebuli. W lutym 2010 r. wyeksportowano 37,5 tys. ton przetworów warzywnych o wartości 24,7 mln EUR. Wolumen eksportu przetworów obniżył się w stosunku do lutego 2009 r. o 15%, a jego wartość o 18%. Na spadek eksportu przetworów warzywnych wpłynęła o 20% niższa sprzedaż mrozonek, o 16% marynat i o 5% konserw. Zwiększył się natomiast o 12% eksport suszy.

Import warzyw świeżych w lutym 2010 r. wyniósł 25,7 tys. ton, a jego wartość 24,9 mln EUR. W porównaniu z lutym 2009 r. wolumen importu warzyw świeżych obniżył się o 31%, a jego wartość spadła o 24%. Zakup marchwi obniżył się o 63%, czosnku o 69%, pomidorów o 38%, ogórków o 30% i papryki o 24%. Równocześnie ponad trzykrotnie więcej zakupiono kapusty i o 25% cebuli. W tym okresie import przetworów warzywnych wyniósł 11,9 tys. ton, a ich wartość 11,9 mln EUR. W relacji do lutego 2009 r. wielkość zakupu przetworów warzywnych zmniejszyła się o 8%, a wartość o 9%. Na spadek importu tych produktów wpłynął niższy o 38% zakup mrozonek, o 35% konserw, o 23% marynat. Odnotowano ponad dwukrotny wzrost importu suszy i o 15% większy import koncentratu pomidorowego.

Tab. 1. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw przeznaczonych do konsumpcji bezpośredniej (zł/kg)

Miesiące	Cebula ^a	Cebula ^b	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Ogórki do konserwowania	Ogórki do kwaszenia	Pomidory gruntowe	Pomidory szklarniowe	Kalafiory gruntowe (szt.)	Pieczarki
2009 II	0,61	1,13	0,23	0,92	0,51	-	-	-	-	-	4,73
III	0,57	1,15	0,28	1,13	0,61	-	-	-	8,00	-	4,63
IV	0,61	1,19	0,28	1,65	0,72	-	-	-	8,50	-	4,60
V	0,75	1,29	0,27	2,18	0,74	-	-	-	5,22	-	4,33
VI	1,02	1,70	0,38	2,58	0,77	-	2,18	-	3,20	-	4,34
VII	1,54	1,93	0,83 ^c	1,18	0,64	1,95	1,64	-	2,44	-	4,92
VIII	0,90	1,74	0,85	0,87	0,56	2,44	1,90	1,25	2,09	2,52	5,22
IX	0,67	1,42	0,32	0,72	0,51	2,05	1,73	1,00	1,92	2,24	5,13
X	0,60	1,21	0,38	0,65	0,49	-	-	-	2,74	1,35	4,69
XI	0,63	1,20	0,49	0,64	0,49	-	-	-	3,22	-	4,92
XII	0,63	1,20	0,52	0,62	0,51	-	-	-	3,73	-	4,80
2009 I-XII	0,76	1,38	0,40	1,17	0,59	2,15	1,86	1,13	4,11	2,04	4,81
2010 I	0,88	1,25	0,58	0,69	0,58	-	-	-	-	-	4,84
II	1,22	1,46	0,75	0,90	0,69	-	-	-	-	-	4,82
III	1,48	1,62	0,76	0,84	0,69	-	-	-	8,54	-	5,01
IV	1,73	1,81	0,77	0,94	0,70	-	-	-	6,60	-	4,86
Wskaźnik zmian w %											
IV 2010 III 2010	117	112	101	112	101	x	x	x	77	x	97
IV 2010 IV 2009	284	152	275	57	97	x	x	x	78	x	106

^a z notowań spółdzielni ogrodniczych, ^b cena targowiskowa z notowań ZSIR MRiRW, ^c ceny za sztukę

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB ze spółdzielni ogrodniczych.

Tab. 2. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw kierowanych do przetwórstwa (zł/kg)

Miesiące	Cebula obierana	Kapusta biała	Marchew	Buraki	Pietruszka	Fasola szparag.	Brokuly różyczk.	Kalafiory różyczk.	Ogórki do konserw.	Pomidory do mrożenia	Pomidory do tłoczenia
2009 I	0,75	0,29	0,31	0,27	0,70	-	-	-	-	-	-
II	0,75	0,30	0,42	0,28	0,70	-	-	-	-	-	-
III	0,76	0,30	0,46	0,38	0,70	-	-	-	-	-	-
IV	0,77	0,30	0,48	0,44	0,70	-	-	-	-	-	-
V	0,86	0,32	-	-	-	-	-	-	-	-	-
VI	0,88	0,34	-	-	-	-	-	-	-	-	-
VII	0,87	-	-	-	-	0,74	0,95	1,48	1,77	-	-
VIII	0,82	0,30	0,26	-	-	0,76	-	-	1,96	0,61	0,35
IX	0,78	0,30	0,25	0,20	-	0,77	1,32	0,97	2,10	0,67	0,35
X	0,75	0,30	0,23	0,20	-	-	1,34	0,98	-	0,63	0,34
XI	0,78	0,32	0,22	0,20	0,79	-	1,40	0,99	-	-	-
XII	0,82	0,32	0,22	0,20	0,79	-	1,50	1,00	-	-	-
2009 I-XII	0,80	0,31	0,32	0,27	0,73	0,76	1,30	1,08	1,94	0,64	0,35
2010 I	0,89	0,35	0,24	0,23	0,80	-	-	-	-	-	-
II	1,30	0,43	0,25	0,25	0,80	-	-	-	-	-	-
III	1,50	0,48	0,30	0,28	1,00	-	-	-	-	-	-
IV	1,79	0,61	0,42	0,30	-	-	-	-	-	-	-
Wskaźnik zmian w %											
IV 2010 III 2010	119	127	140	107	x	x	x	x	x	x	x
IV 2010 IV 2009	232	203	88	68	x	x	x	x	x	x	x

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z zakładów przetwórczych.

Tab. 3. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw przeznaczonych na eksport (zł/kg)

Miesiące	Pomidory	Ogórki krótkie	Kapusta pekińska	Kapusta biała	Kapusta czerwona	Papryka czerwona	Marchew	Pietruszka	Seler	Cebula	Por	Buraki czerwone	Ziemiaki
2009 II	-	-	1,04	0,20	0,34	-	0,70	1,27	0,75	0,36	-	0,44	-
III	-	-	1,15	0,21	0,34	-	0,84	1,27	0,79	0,37	-	0,50	-
IV	7,46	-	1,72	0,25	0,36	-	1,26	-	0,80	0,42	-	0,53	-
V	5,17	-	1,27	1,23	0,38	-	1,50	1,25	0,70	0,51	-	0,53	-
VI	2,88	-	0,98	0,60	0,47	-	1,25	2,43	0,70*	0,56	0,70*	-	-
VII	1,83	1,29	0,72	0,33	0,42	3,20	0,78	2,50	2,90	0,79	0,70*	0,48	-
VIII	1,66	1,12	0,76	0,30	0,43	2,90	0,55	-	-	0,60	1,97	0,39	-
IX	1,89	1,12	0,78	0,33	0,40	2,76	0,52	1,96	0,81	0,39	-	0,34	-
X	3,03	-	0,70	0,38	0,40	2,56	0,45	1,85	0,85	0,36	1,05	0,31	-
XI	-	-	0,53	0,39	0,38	2,50	0,46	1,91	1,05	0,46	0,99	0,31	-
XII	-	-	0,56	0,39	0,38	-	0,46	1,68	0,76	0,51	1,09	0,33	-
2009 I-XII	3,42	1,18	0,92	0,40	0,38	2,78	0,79	1,72	1,04	0,47	1,28	0,42	-
2010 I	-	-	0,81	0,53	0,61	-	0,49	1,73	0,85	0,69	1,69	0,36	0,45
II	-	-	1,08	0,71	0,78	-	0,68	2,40	0,89	0,98	-	0,46	-
III	-	-	1,49	0,73	0,92	-	0,74	3,00	1,34	1,15	-	0,45	-
IV	5,92	-	2,13	0,73	0,99	-	0,75	-	1,50	1,35	-	0,39	-
Wskaźnik zmian w %													
<u>IV 2010</u> <u>III 2010</u>	x	x	143	100	108	x	101	x	112	117	x	87	x
<u>IV 2010</u> <u>IV 2009</u>	79	x	124	292	275	x	60	x	188	321	x	74	x

^a cena za sztukę

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z firm eksportujących.

Tab. 4. Produkcja wybranych przetworów warzywnych w firmach średnich i dużych (tony)

Miesiące	Sok pomidorowy	Warzywa mrożone	Konserwy warzywne	Marynaty
2008 IX	3 187	61 081	22 773	6 055
X	3 019	60 205	10 810	5 156
XI	2 833	45 145	5 999	3 720
XII	3 889	33 469	6 104	3 488
2008 I-XII	41 384	477193	119 758	53 869
2009 I	3 203	32 705	6 319	2 719
II	3 348	36 021	4 106	2 796
III	4 217	32 413	6 583	3 176
IV	4 118	27 545	6 067	2 426
V	3 464	25 624	3 155	2 297
VI	2 492	19 876	4 995	1 984
VII	3 178	26 758	16 062	8 113
VIII	4 608	37 228	10 063	14 397
IX	4 525	64 650	17 710	9 076
X	2 702	67 460	11 816	6 316
XI	2 377	55 380	6 942	4 515
XII	3 540	41 546	5 200	3 922
2009 I-XII	41 772	467 206	99 018	61 737
Wskaźnik zmian w %				
<u>XII 2010</u> <u>XII 2009</u>	91	124	85	112

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Eksport wybranych warzyw i ich przetworów

Wyszczególnienie	2008		2009												2010		II 2010 II 2009 (%)	
	I-XII		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I		II
Warzywa ogółem	467446	27976	30176	34525	34888	37326	37377	35692	28284	38851	45293	35536	34814	423990	24630	33416		111
Cebula	126863	10310	11455	11300	9022	9063	8265	6789	8593	8959	15590	15574	12013	128520	7796	11192		98
Kapusta	72003	4143	5115	6402	14309	9521	3989	1726	1936	3039	4251	2985	3320	60890	2912	4681		92
Marchew	42212	1237	1656	2045	1435	1025	894	3463	962	1540	1968	2008	2807	21240	2452	5152		311
Ogórki	15543	76	68	619	1016	1580	1547	1923	1840	1199	538	233	300	10942	57	86		126
Pomidory	87247	754	664	611	769	7956	13152	12035	7834	12557	8626	3172	2189	70392	385	457		69
Kalafiorzy	27086	117	681	653	781	717	4065	4500	2302	4256	6432	1868	1400	28106	452	342		50
Przetwory ogółem	465180	39871	44241	52127	38635	35312	34083	27839	28241	39007	45590	45901	40413	472174	39807	37459		85
Susze	19411	1709	1412	1705	1351	1412	1549	1695	1529	1546	1951	1682	1026	18595	1676	1578		112
Marynaty	35094	2338	2554	3058	2537	1979	1999	2160	2617	3210	3199	3207	2456	31413	1869	2145		84
Konserwy	44264	3883	3149	4392	3720	3168	2837	2302	2271	3998	4775	4783	3432	42725	2762	2989		95
-kapusta kwasz.	11957	1239	965	1295	939	488	387	370	568	709	1005	1428	1077	10469	611	638		66
Mrożonki	324361	27566	32636	37204	26566	24740	24115	18310	18515	26382	30987	31103	29176	327823	29238	26186		80
Pieczarki i ich przetwory	175232	9321	12833	16329	14005	12804	12176	10581	10756	11077	14326	15432	16166	160649	16754	12897		101
Warzywa ogółem	201177	9118	9851	11252	10687	16184	18430	16458	12674	17667	18255	10944	10522	162893	7561	9458		96
Cebula	42781	3625	4018	3231	2478	2635	2483	2100	2541	2657	3433	3644	3109	36360	2273	3011		75
Kapusta	15155	512	601	822	2087	1508	733	274	268	449	626	540	626	9083	517	911		152
Marchew	7044	244	325	397	405	343	263	908	184	180	309	338	379	4319	334	680		209
Ogórki	9152	93	89	1020	874	1050	882	969	998	676	321	125	141	7239	54	90		102
Pomidory	65312	522	440	523	761	5270	8733	7108	4983	7861	6875	1983	1099	46194	315	424		96
Kalafiorzy	11755	81	239	259	265	279	1601	1370	973	1851	2735	734	422	10886	175	134		56
Przetwory ogółem	312037	26922	29935	30880	24238	22796	23036	18743	19138	26009	29121	28957	25071	305565	24088	24654		82
Susze	33257	3016	2631	2770	2131	2041	2310	2529	2509	2401	2973	2712	2117	30249	2593	2524		96
Marynaty	33729	2024	2421	2483	2300	1732	1992	2092	2464	3022	3107	3121	2567	29467	1611	1620		67
Konserwy	40632	3157	2905	3300	2991	2922	2950	2492	2320	3572	3918	3991	3251	37867	2521	2852		98
-kapusta kwasz.	4899	454	418	418	405	264	220	163	224	266	409	550	515	4336	309	312		75
Mrożonki	167070	14688	17624	18057	13215	12523	12224	8714	8803	13281	14878	14733	13500	162503	13507	13194		75
Pieczarki i ich przetwory	262870	14511	19348	21779	19851	18016	17065	14163	14877	15314	19168	20740	20785	222610	21534	15792		82

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej).

Tab. 6. Import wybranych warzyw i ich przetworów

Wyszczególnienie	2009												2010		II 2010 II 2009 (%)		
	2009												2010				
	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII		I	II
2008	391979	34708	37007	46223	44113	34372	33451	19479	13774	7904	12853	30676	33057	348253	30357	25674	69
Warzywa ogółem	71869	3499	4262	4051	4700	6734	10197	5009	2515	2101	2306	3388	3348	52326	2715	5336	125
Cebula	6701	135	140	274	1441	1042	5	4	1	7	376	372	460	4261	431	457	325
Kapusta	41838	2666	3164	3832	4789	6390	9450	3522	782	380	607	544	904	37155	1017	1174	37
Marchew	46742	4317	3408	4423	4187	1887	1937	3072	5797	2042	3253	5502	4601	44438	3707	2397	70
Ogórki	108494	13084	13408	14795	12133	7653	4899	3416	2578	664	1501	10688	12661	97532	10919	8255	62
Pomidory	32722	3473	3531	4432	3700	3577	3500	2783	936	1469	2360	3750	3811	37332	3581	2698	76
Papryka	6889	455	393	741	647	243	637	280	449	564	550	456	403	5820	298	123	31
Czosnek	194133	12607	12927	16598	12251	12184	14861	12623	11658	13484	14243	16231	14420	164586	12850	11852	92
Przetwory ogółem	38567	2532	3113	3550	2348	2490	2012	1879	1556	2643	2463	2385	2432	29717	2053	1920	62
Mrożonki	18214	1240	498	1066	925	1008	1497	1137	1007	848	825	835	898	11788	1665	1322	265
Susze	16192	1401	1170	1661	1297	1079	1194	1202	1466	1457	1548	1901	1276	16656	1042	898	77
Marynaty	55749	2714	2402	4265	2317	2603	2814	2286	2274	3068	3862	4389	3211	36232	1237	1562	65
Konserwy	-kukurydza																
-kukurydza	17655	1188	1086	2210	1235	993	1068	1161	1096	1600	1601	2352	1812	17414	245	476	44
konserw.	45793	3466	4067	4031	3710	3755	5764	4603	3810	3516	4003	5126	5293	51257	5196	4664	115
Koncentrat pomid.	288444	33924	32536	38696	37033	22651	15187	8333	5363	3840	7292	20133	27556	252899	27541	24850	76
Warzywa ogółem	9082	402	568	797	526	701	1113	571	292	232	330	548	549	6683	376	1160	204
Cebula	3105	59	74	102	606	315	4	3	1	5	54	50	67	1340	52	101	137
Kapusta	13740	702	916	1321	1789	3137	3062	682	169	107	166	195	276	12581	237	307	33
Marchew	33893	6005	5501	3173	2191	1005	905	1187	1872	820	1561	3371	4478	32077	4306	3482	63
Ogórki	105893	12873	10981	15670	16443	7926	3231	1819	1296	638	1424	6684	10855	89889	10998	9784	89
Pomidory	49417	5255	5120	6233	5428	4433	3828	2593	607	840	1629	3570	4578	44128	3958	4098	80
Papryka	5352	295	282	487	533	315	680	334	453	600	659	589	576	5804	455	239	85
Czosnek	159688	13122	13042	15864	13031	12419	14919	12642	11599	13513	14322	15874	13645	164522	12424	11884	91
Przetwory ogółem	31493	2131	2601	2613	1919	1807	1683	1428	1118	1925	1895	1899	1834	23101	1569	1303	50
Mrożonki	22832	2443	1129	2120	2378	1778	2213	1896	1931	1845	1894	1708	1669	23019	3305	3172	281
Susze	13296	1077	1047	1299	1105	909	1111	977	1234	1182	1339	1713	1160	14182	923	814	78
Marynaty	40665	3146	2871	4348	2586	2836	3099	2693	2588	3558	4573	4995	3703	41087	1578	1632	57
Konserwy	-kukurydza																
-kukurydza	15934	1065	1023	1679	993	841	899	951	1016	1491	1547	2264	1729	15509	225	482	47
konserw.	34308	3041	3683	3711	3505	3891	5301	4262	3370	3355	3194	3937	3983	45325	3690	3590	97
Koncentrat pomid.																	

Źródło: Opracowanie IERIGŻ-PIB na podstawie danych CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej).

Tab. 7. Średnie miesięczne ceny eksportowe wybranych warzyw i ich przetworów (EUR/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta	Marchew	Ogórki	Pomidory	Kalafioły	Pieczarki	Ogórki konser.	Kapusta kwaszona	Mrożona fasola
2008 I-XII	0,35	0,17	0,12	0,62	0,61	0,51	1,42	0,71	0,47	0,45
2009 I	0,34	0,13	0,20	1,18	0,67	0,35	1,52	0,85	0,39	0,49
II	0,35	0,12	0,20	1,30	0,66	0,35	1,51	0,90	0,43	0,50
III	0,29	0,13	0,19	1,65	0,86	0,40	1,33	0,77	0,32	0,48
IV	0,27	0,15	0,28	0,86	0,99	0,34	1,42	0,83	0,43	0,50
V	0,29	0,16	0,33	0,66	0,66	0,39	1,41	0,79	0,54	0,54
VI	0,30	0,18	0,29	0,67	0,66	0,39	1,40	0,82	0,57	0,50
VII	0,31	0,16	0,26	0,50	0,59	0,40	1,34	0,85	0,44	0,51
VIII	0,30	0,14	0,19	0,54	0,64	0,42	1,38	0,86	0,39	0,46
IX	0,30	0,15	0,12	0,56	0,63	0,43	1,38	0,84	0,38	0,50
X	0,22	0,15	0,16	0,60	0,80	0,43	1,34	0,86	0,41	0,44
XI	0,23	0,18	0,17	0,54	0,63	0,39	1,34	0,80	0,39	0,44
XII	0,26	0,19	0,14	0,47	0,50	0,30	1,29	0,83	0,48	0,40
2009 I-XII	0,28	0,15	0,20	0,66	0,66	0,39	1,39	0,83	0,41	0,48
2010 I	0,29	0,18	0,14	0,95	0,82	0,39	1,39	0,86	0,51	0,42
II	0,27	0,19	0,13	1,05	0,93	0,39	1,34	0,80	0,49	0,46
Wskaźnik zmian w %										
<u>II 2010</u> I 2010	93	106	93	111	113	100	96	93	96	110
<u>II 2010</u> II 2009	77	158	65	81	141	111	89	89	114	92

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC.

Tab. 8. Średnie miesięczne ceny hurtowe warzyw krajowych (zł/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta biała ^a	Marchew	Buraki ćwikłowe	Ogórki gruntowe	Pomidory gruntowe	Ogórki spod osłon	Pomidory spod osłon	Kalafioły gruntowe ^a
2008 XI	0,69	0,82	0,79	0,64	-	-	5,04	4,02	-
XII	0,68	0,85	0,79	0,66	-	-	4,50	4,03	-
2008 I-XII	0,91	1,41	1,06	0,77	2,53	1,18	4,02	5,49	1,82
2009 I	0,64	0,39 ^b	1,02	0,66	-	-	-	-	-
II	0,67	0,36 ^b	1,07	0,68	-	-	13,84	-	-
III	0,71	0,33 ^b	1,18	0,73	-	-	8,25	17,19	-
IV	0,74	0,32 ^b	1,52	0,77	-	-	4,37	10,40	-
V	0,79	0,35 ^b	2,34	0,76	3,72	-	2,56	4,73	-
VI	1,03	0,43 ^b	2,43	0,81	2,81	-	1,90	3,55	-
VII	1,35	0,88	1,32	0,76	2,05	-	1,33	2,67	2,01
VIII	1,21	1,33	1,05	0,69	2,24	-	1,63	1,88	1,36
IX	0,73	1,38	0,75	0,63	2,04	1,56	1,88	1,77	2,30
X	0,61	1,54	0,69	0,63	4,12	1,63	3,18	2,66	1,80
XI	0,72	1,44	0,69	0,69	-	-	5,81	3,25	-
XII	0,72	0,54 ^b	0,68	0,67	-	-	-	3,84	-
2009 I-XII	0,83	1,31	1,23	0,71	2,83	1,60	4,48	5,19	1,87
2010 I	0,91	0,72 ^b	0,90	0,74	-	-	15,50	-	-
II	1,15	0,86 ^b	0,96	0,79	-	-	12,28	-	-
III	1,42	0,88 ^b	0,98	0,79	-	-	7,35	-	-
IV	1,71	0,92 ^b	0,99	0,76	-	-	5,23	8,98	-
Wskaźnik zmian w %									
<u>IV 2010</u> <u>III 2010</u>	120	105	101	96	x	x	71	x	x
<u>IV 2010</u> <u>IV 2009</u>	231	288	65	99	x	x	120	x	x

^a ceny za sztukę, ^b zł/kg

Źródło: Notowania ZSIR MRiRW i dane Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB.

Tab. 9. Średnie miesięczne ceny zbytu przetworów warzywnych (zł/kg)

Miesiące	Ogórki konserwowe ^a	Koncentrat pomidorowy 30%	Fasola szparagowa mrożona	Kalafiory mrożone	Mieszanki warzywne mrożone ^b	Kecup	Sok pomidorowy ^a
2008 XI	3,47	10,55	3,34	3,29	3,25	6,50	2,08
XII	3,44	10,48	3,33	3,27	3,24	6,59	2,08
2008 I-XII	3,18	9,48	3,22	3,11	3,14	6,22	2,19
2009 I	3,38	10,20	3,30	3,23	3,34	6,55	2,13
II	3,40	9,98	3,32	3,33	3,28	6,50	2,10
III	3,42	10,15	3,19	3,18	3,30	6,48	2,12
IV	3,33	10,10	3,30	3,26	3,27	6,43	2,03
V	3,38	10,23	3,18	3,17	3,19	6,67	2,06
VI	3,46	10,35	3,29	3,19	3,21	6,71	1,96
VII	3,57	10,70	3,36	3,42	3,18	6,72	2,02
VIII	3,59	10,92	3,32	3,43	3,23	6,72	2,00
IX	3,56	10,78	3,33	3,42	3,18	6,74	2,00
X	3,52	10,63	3,27	3,37	3,17	6,78	1,98
XI	3,53	10,85	3,35	3,39	3,28	6,80	1,97
XII	3,50	10,77	3,32	3,41	3,27	6,76	1,90
2009 I-XII	3,47	10,47	3,29	3,32	3,24	6,66	2,02
Wskaźnik zmian w %							
<u>XII 2009</u> XI 2009	99	99	99	101	100	99	96
<u>XII 2009</u> XII 2008	102	103	100	104	101	103	91

^a zł/litr, ^b groszek i marchewka

Źródło: Dane GUS.

Tab. 10. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych warzyw (zł/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Selery	Pory	Papryka	Pomidory	Ogórki gruntowe	Kalafiory	Pieczarki
2008 XI	1,48	0,76	1,55	1,38	3,21	3,71	6,50	5,23	-	2,84	6,67
XII	1,44	0,73	1,53	1,35	3,13	3,72	8,67	7,08	-	4,15	6,86
2008 I-XII	1,74	1,31	1,94	1,74	3,59	4,14	8,86	4,49	3,78	4,17	6,81
2009 I	1,46	0,74	1,70	1,38	3,15	4,43	10,77	7,94	-	6,05	7,19
II	1,47	0,74	1,85	1,41	3,17	5,53	11,00	7,57	-	7,28	6,83
III	1,48	0,74	2,01	1,45	3,24	6,62	11,51	8,48	-	7,55	6,76
IV	1,51	0,75	2,50	1,50	3,63	6,62	12,28	10,55	-	6,95	6,71
V	1,59	0,77	3,39	1,57	4,22	5,96	11,60	7,94	-	6,17	6,59
VI	2,06	0,82	3,67	2,07	4,68	5,99	9,52	5,08	4,29	3,90	6,61
VII	2,48	1,77 ^a	2,61	2,02	5,31	1,74 ^a	8,33	4,07	3,39	2,82	6,89
VIII	2,13	1,80 ^a	1,97	1,59	4,40	4,86	5,39	3,45	3,32	3,71	7,00
IX	1,76	0,88	1,71	1,44	3,65	4,46	4,48	3,33	3,42	3,49	7,08
X	1,54	0,91	1,58	1,36	3,20	4,02	4,34	3,98	4,24	2,94	6,87
XI	1,50	0,96	1,54	1,36	3,17	3,84	6,43	4,67	-	3,45	6,80
XII	1,51	0,98	1,54	1,37	3,16	3,87	8,05	5,94	-	4,20	6,95
2009 I-XII	1,71	0,83	2,17	1,54	3,75	5,11	8,64	6,08	3,73	4,88	6,86
Wskaźnik zmian w %											
<u>XII 2009</u> XI 2009	101	102	100	101	100	101	125	127	x	122	102
<u>XII 2009</u> XII 2008	105	134	101	101	101	104	93	84	x	101	101

^a cena w zł/szt

Źródło: Dane GUS.

Tab. 11. Średnie miesięczne ceny detaliczne przetworów warzywnych (zł/kg)

Miesiące	Ogórki konserwowe	Koncentrat pomidorowy ^b	Fasola szparag. mrożona	Szpinak mrożony	Kalafioły mrożone	Mieszanki warzywne mrożone	Keczup	Sok pomidorowy ^a	Groszek konserwowy	Kukurydza konserwowa	Sok wielowarzywny ^a
2008 XI	4,98	17,14	8,10	6,26	8,12	6,86	9,50	3,78	5,90	8,69	4,29
XII	4,98	17,43	8,10	6,30	8,14	6,92	9,55	3,78	5,80	8,54	4,31
2008 I-XII	4,71	16,73	8,02	6,21	8,02	6,74	9,25	3,79	5,79	8,51	4,28
2009 I	5,02	13,05	8,18	6,32	8,24	6,96	9,55	3,79	5,90	8,69	4,31
II	5,10	13,15	8,28	6,38	8,32	7,08	9,55	3,81	5,93	8,71	4,33
III	5,14	13,15	8,28	6,42	8,44	7,12	9,69	3,81	5,90	8,60	4,31
IV	5,14	13,15	8,32	6,44	8,44	7,14	9,60	3,81	5,78	8,40	4,33
V	5,23	13,20	8,32	6,40	8,46	7,12	9,65	3,81	5,90	8,63	4,34
VI	5,28	13,60	8,28	6,38	8,46	7,14	9,75	3,83	5,95	8,69	4,33
VII	5,28	13,80	8,24	6,46	8,44	7,14	9,80	3,84	6,00	8,80	4,31
VIII	5,27	13,80	8,28	6,54	8,42	7,14	9,80	3,84	6,00	8,80	4,31
IX	5,30	13,85	8,28	6,50	8,42	7,14	9,90	3,85	6,00	8,89	4,32
X	5,36	13,90	8,32	6,56	8,48	7,14	9,95	3,84	6,03	9,00	4,32
XI	5,34	13,85	8,40	6,64	8,54	7,28	9,95	3,84	6,00	8,91	4,29
XII	4,81	13,85	8,36	6,74	8,62	7,30	9,85	3,85	5,85	8,57	4,32
2009 I-XII	5,19	13,53	8,30	6,48	8,44	7,14	9,75	3,83	5,94	8,72	4,32
Wskaźnik zmian w %											
<u>XII 2009</u> <u>XI 2009</u>	90	100	100	102	101	100	99	100	98	96	101
<u>XII 2009</u> <u>XII 2008</u>	97	79	103	107	106	105	103	102	101	100	100

^a w zł/l, ^b cena koncentratu pomidorowego w zł/kg: do 2008 r. po przeliczeniu opakowania puszka 0,07 kg, od 2009 r. po przeliczeniu opakowania słoik 0,20 kg

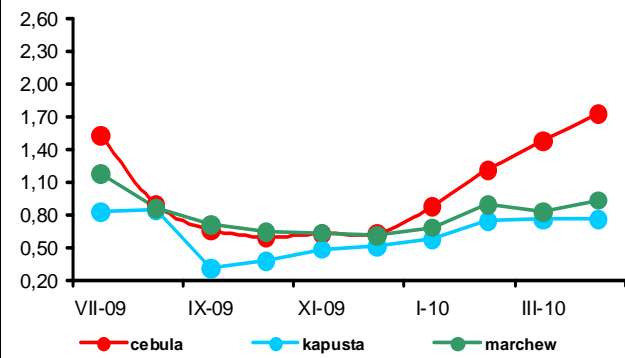
Źródło: Dane GUS.

Tab. 12. Relacje cen hurtowych w Polsce i w Niemczech (%)

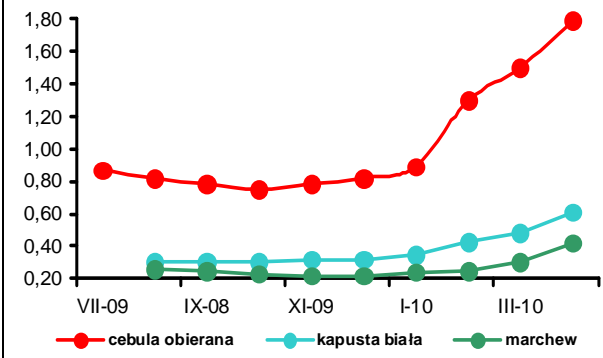
Miesiące	Cebula	Kapusta biała	Marchew	Buraki	Ogórki	Kalafioły
2008 VII	46	71	54	27	51	55
VIII	43	68	44	35	-	-
IX	45	65	45	28	-	-
X	44	62	44	26	-	-
XI	44	66	40	27	-	-
XII	46	54	42	31	-	-
2009 I	49	69	43	29	-	-
II	47	65	29	24	-	-
III	45	62	51	28	-	-
IV	46	74	48	29	48	-
V	48	70	52	28	53	-
VI	38	61	48	25	46	-
VII	40	62	51	28	51	50
VIII	43	68	55	29	-	-
IX	46	71	54	27	-	-
X	49	72	45	28	-	-
XI	55	76	48	29	-	-
XII	65	78	49	30	-	-
2010 I	68	79	50	30	-	-
II	75	81	48	28	-	-
III	78	80	45	27	-	-

Źródło: Na podstawie danych MRiRW, GUS, i ZMP der Markt Obst und Gemüse.

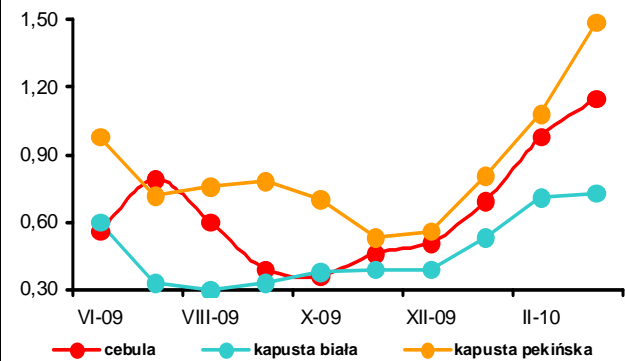
Rys. 1. Ceny skupu warzyw w spółdzielniach ogrodniczych (zł/kg)

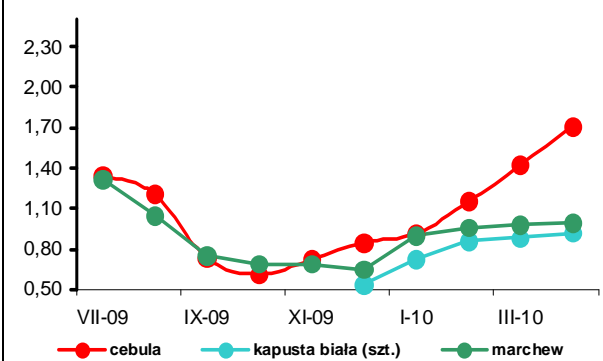
Rys. 2. Ceny skupu warzyw w zakładach przetwórczych (zł/kg)

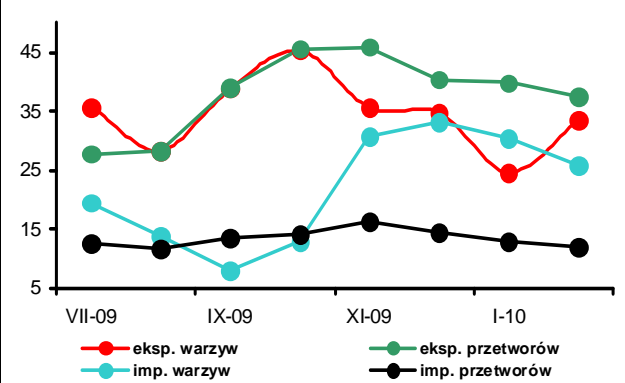
Rys. 3. Ceny skupu warzyw przeznaczonych na eksport (zł/kg)

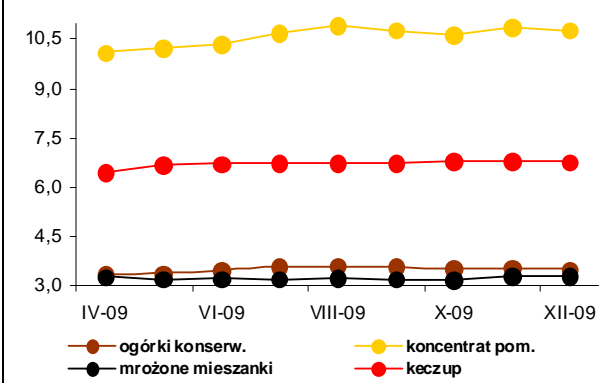
Rys. 4. Ceny hurtowe warzyw krajowych (zł/kg)

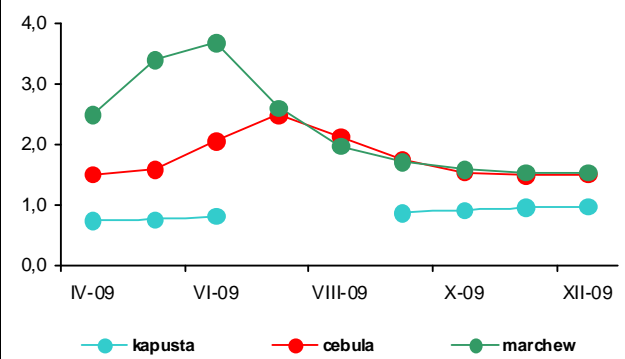
Rys. 5. Eksport i import warzyw świeżych i przetworzonych (tys. ton)

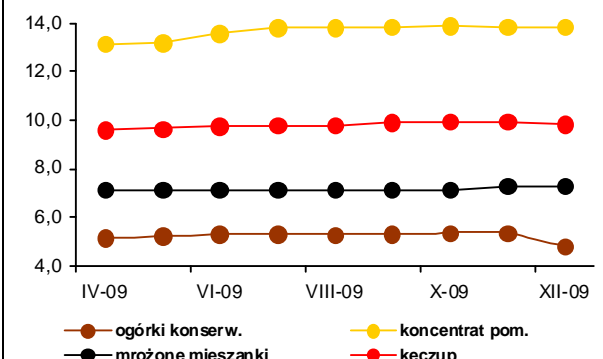
Rys. 6. Ceny zbytu przetworów warzywnych (zł/kg)

Rys. 7. Ceny detaliczne warzyw świeżych (zł/kg)

Rys. 8. Ceny detaliczne przetworów warzywnych (zł/kg)

Rynek owoców

Bożena Nosecka
Irena Strojewska

W kwietniu 2010 r. ceny hurtowe jabłek były niższe w porównaniu z kwietniem roku poprzedniego o 8%. Obniżyły się też ceny płacone przez spółdzielnie ogrodnicze w skupie jabłek przeznaczonych do konsumpcji bezpośredniej (o 10%) i oferowane przez eksporterów (o 31%). Spadek cen jabłek w kraju spowodowany był wysoką podażą wynikającą głównie z ograniczenia ich eksportu. Ceny jabłek kierowanych do przetwórstwa wzrosły o 5%, a wynikało to głównie ze wzrostu cen zagęszczonego soku jabłkowego w eksporcie. Bardzo duża podaż gruszek na rynku (z produkcji krajowej i importu) była przyczyną obniżenia o 32% ich cen hurtowych. Na rynkach hurtowych niższe były ceny niemal wszystkich owoców południowych, a najbardziej spadły ceny hurtowe bananów (o 42%). Wzrosły jedynie o 21% ceny cytryn i o 11% ceny winogron. Wzrost cen tych owoców spowodowany był niższymi zbiorami tych owoców w krajach – głównych eksporterach.

Ceny hurtowe jabłek deserowych były w kwietniu 2010 r. znacznie niższe, niż w marcu b. r. (o 2%), ceny płacone przez spółdzielnie ogrodnicze w skupie za jabłka przeznaczone do konsumpcji bezpośredniej obniżyły się o 9%. W skupie na eksport jabłka podrożały o 8%, a kierowane do przetwórstwa o 5%. Wzrosły także ceny hurtowe gruszek (o 7%), pomarańcz (o 3%) i winogron (o 2%). Nie zmieniły się ceny hurtowe mandarynek. Spośród owoców południowych spadły ceny hurtowe bananów i cytryn.

W marcu 2010 r. wobec lutego br. ceny detaliczne owoców i ich przetworów wzrosły o 1,6%, a ceny żywności w tym okresie wzrosły o 0,3%.

W lutym 2010 r. wolumen eksportu owoców i ich przetworów był o 13% niższy niż w lutym roku poprzedniego. Wynikało to przede wszystkim ze spadku zagranicznej sprzedaży dominujących w eksporcie jabłek i zagęszczonego soku jabłkowego oraz owoców mrożonych. Niższy był też eksport pozostałych przetworów z owoców (głównie dżemów). Na obniżenie wywozu jabłek bardzo istotny wpływ miały utrudnienia w eksporcie do Rosji (konieczność posiadania świadectw jakości) oraz konkurencyjne cenowo dostawy z innych krajów. Wyższy był eksport gruszek, a niższy był reeksport owoców południowych. Z powodu spadku cen eksportowych obniżyły się wpływy z eksportu niemal wszystkich owoców i ich przetworów, a łączna wartość zagranicznej sprzedaży produktów tej grupy towarowej była niższa niż w lutym 2009 r. aż o 31% i wyniosła 70,1 mln euro. Obniżenie wolumenu importu owoców i ich przetworów spowodowało spadek łącznej wartości ich przywozu z 85,3 do 66,4 mln euro. Większy spadek wpływów z eksportu niż wydatków na import zdecydował o obniżeniu ze 15,9 do 3,7 mln euro dodatniego salda handlu zagranicznego owocami i ich przetworami. W okresie styczeń-luty 2010 r. dodatnie saldo handlu owocami i ich przetworami osiągnęło poziom 0,2 mln euro, wobec 17,4 mln euro w analogicznym okresie 2009 r.

Obniżenie poziomu eksportu i cen eksportowych w dużym stopniu spowodowane było mniejszym popytem na rynkach zbytu w następstwie kryzysu gospodarczego w krajach odbiorcach. Spadek importu to głównie wynik wyższych cen w imporcie.

Tab. 1. Średnie miesięczne ceny skupu owoców przeznaczonych do konsumpcji bezpośredniej (zł/kg)

Miesiące	Jablka	Gruszki	Truskawki	Wiśnie	Morele	Brzoskwinie	Śliwki
2009 II	0,88	2,88	-	-	-	-	-
III	0,95	3,48	-	-	-	-	-
IV	1,07	3,60	-	-	-	-	-
V	1,35	-	-	-	-	-	-
VI	1,61	-	2,12	-	-	-	-
VII	1,79	-	2,00	1,54	1,63	1,28	2,17
VIII	1,42	-	-	1,65	2,29	1,86	1,43
IX	1,11	1,43	-	-	-	1,33	1,09
X	0,98	1,28	-	-	-	-	1,27
XI	0,95	1,37	-	-	-	-	1,05
XII	0,86	1,54	-	-	-	-	-
2009 I-XII	1,16	2,25	2,06	1,60	1,96	1,49	1,40
2010 I	0,89	1,80	-	-	-	-	-
II	0,99	2,06	-	-	-	-	-
III	1,06	2,25	-	-	-	-	-
IV	0,96	-	-	-	-	-	-
Wskaźniki zmian cen (%)							
<u>IV 2010</u> <u>III 2009</u>	91	x	x	x	x	x	x
<u>IV 2010</u> <u>IV 2009</u>	90	x	x	x	x	x	x

^a ceny średnie roczne są średnimi arytmetycznymi z wszystkich notowań w ciągu roku

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB ze spółdzielni ogrodniczych.

Tab. 2. Średnie miesięczne ceny skupu owoców kierowanych do przetwórstwa (zł/kg)

Miesiące	Jablka przemysłowe	Truskawki bez szypułki	Truskawki z szypułką	Porzeczki czerwone	Porzeczki czarne	Maliny	Aronia	Wiśnie do mrożenia	Wiśnie do tłoczenia	Śliwki do mrożenia
2009 II	0,18	-	-	-	-	-	-	-	-	-
III	0,19	-	-	-	-	-	-	-	-	-
IV	0,19	-	-	-	-	-	-	-	-	-
V	0,18	-	-	-	-	-	-	-	-	-
VI	-	1,32	0,89	-	-	3,30	-	-	-	-
VII	0,21	1,65	-	1,00	2,29	3,43	-	0,84	0,78	-
VIII	0,17	-	-	-	-	2,86	0,60	0,87	0,55	0,65
IX	0,15	-	-	-	-	3,14	0,62	-	-	0,56
X	0,16	-	-	-	-	-	-	-	-	0,75
XI	0,16	-	-	-	-	-	-	-	-	-
XII	0,19	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2009 I-XII	0,18	1,49	0,89	1,00	2,29	3,11	0,61	0,86	0,67	0,65
2010 I	0,18	-	-	-	-	-	-	-	-	-
II	0,19	-	-	-	-	-	-	-	-	-
III	0,19	-	-	-	-	-	-	-	-	-
IV	0,20	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Wskaźniki zmian cen (%)										
<u>IV 2010</u> <u>III 2009</u>	105	x	x	x	x	x	x	x	x	x
<u>IV 2010</u> <u>IV 2009</u>	105	x	x	x	x	x	x	x	x	x

^a ceny średnie roczne są średnimi arytmetycznymi z wszystkich notowań w ciągu roku

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z zakładów przetwórczych.

Tab. 3. Średnie miesięczne ceny skupu owoców przeznaczonych na eksport (zł/kg)

Miesiące	Jabłka deserowe	Gala (70 mm+)	Golden Delicious (70 mm+)	Idared (70 mm+)	Jonagold (70 mm+)	Jonagored (70 mm+)	Szampion (70 mm+)	Gruszka deserowa	Gruszka Lukaszówka	Truskawki	Czereśnie	Maliny	Śliwki
2009 II	0,71	1,09	1,01	0,67	0,58	0,56	0,60	2,00	2,00	-	-	-	-
III	0,84	1,34 ^a	1,54 ^a	0,84 ^a	0,66	0,80 ^a	0,83 ^a	-	-	-	-	-	-
IV ^a	1,19	1,67	1,77	1,22	1,06	1,06	1,06	-	-	-	-	-	-
V ^a	1,44	1,80	2,04	1,54	1,44	1,42	1,43	-	-	-	-	-	-
VI ^a	1,45	2,00	2,00	1,63	1,41	1,54	1,37	-	-	2,86	3,50	-	-
VII ^a	1,62	-	-	1,91	1,70	1,80	-	-	-	-	3,38	6,00	2,70
VIII	1,19	-	-	-	-	2,00 ^a	-	1,23	-	-	-	-	1,38
IX	0,61	0,87	-	-	-	-	0,66	1,26	1,40	-	-	-	0,97
X	0,58	0,88	1,05	-	0,59	0,59	0,60	1,00	0,95	-	-	-	1,68
XI	0,56	0,83	0,94	0,49	0,51	0,52	0,53	1,04	1,02	-	-	-	-
XII	0,59	0,85	1,03	0,53	0,50	0,52	0,54	1,37	1,28	-	-	-	-
2009 I-XII	0,96	1,24	1,38	1,05	0,90	1,03	0,82	1,52	1,41	2,86	3,44	6,00	1,68
2010 I	0,66	0,94	1,14	0,61	0,55	0,56	0,58	1,60	1,57	-	-	-	-
II	0,79	1,18	1,31	0,70	0,68	0,69	0,68	1,75	1,73	-	-	-	-
III	0,76	1,18	1,30	0,61	0,65	0,66	0,66	1,70	-	-	-	-	-
IV ^a	0,82	1,21	1,21	0,67	0,68	0,68	0,71	-	-	-	-	-	-
Wskaźniki zmian cen (%)													
<u>IV 2010</u> III 2009	108	103	93	110	105	103	108	x	x	x	x	x	x
<u>IV 2010</u> IV 2009	69	72	68	55	64	64	67	x	x	x	x	x	x

^a jabłka z przechowalni z kontrolowaną atmosferą

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z firm eksportujących.

Tab. 4. Produkcja wybranych przetworów owocowych w firmach średnich i dużych (tony)

Miesiące	Sok pitny jabłkowy	Soki pitne z owoców cytrusowych	Pozostałe soki pitne warzywne ^a , owocowe i owocowo-warzywne	Soki zagęszczone	Owoce mrożone	Dżemy	Kompoty i owoce pasteryzowane
2008 XII	8 143	14 364	23 741	18 107	9 182	3 407	1 414
2008 I-XII	70 918	110 522	313 261	209 325	299 602	62 743	18 421
2009 I	7 330	7 534	19 223	6 654	10 477	2 357	1 368
II	7 250	7 590	23 438	10 676	9 364	3 098	1 325
III	10 720	13 984	26 111	3 139	10 509	2 701	2 035
IV	8 983	15 537	25 754	2 222	10 434	3 591	1 714
V	6 930	13 263	21 319	1 126	12 951	3 397	1 189
VI	7 728	13 615	22 205	1 039	51 193	5 093	1 276
VII	5 730	10 661	22 749	7 388	80 506	3 616	3 410
VIII	12 759	19 500	28 048	12 214	46 336	3 883	3 550
IX	7 518	10 436	28 440	20 152	23 070	3 505	1 531
X	7 182	12 987	23 826	33 224	12 227	3 110	1 418
XI	7 913	13 594	24 494	31 898	10 231	2 958	1 283
XII	10 153	18 823	26 022	12 193	10 338	5 315	1 636
2009 I-XII	100 196	157 524	291 629	141 925	287 636	42 624	21 735
Wskaźniki zmian (%)							
<u>XII 2009</u> XI 2009	128	138	106	38	101	180	128
<u>XII 2009</u> XII 2008	125	131	110	67	113	156	116

^a łącznie z pojedynczymi sokami warzywnymi

Źródło: Dane GUS.

Tabela 5. Eksport wybranych owoców i ich przetworów

Wyszczególnienie	2008			2009*												2010*		II 2010 II 2009 (%)
	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II		
Owoce świeże	644 737	119 800	130 711	170 851	109 452	86 284	55 949	52 025	34 937	33 535	37 109	57 308	78 515	966 476	101 258	118 375	91	
Jabłka	407 347	108 913	122 581	161 103	101 112	79 373	32 553	8 635	4 860	6 950	21 718	41 258	58 217	747 271	90 750	111 268	91	
Gruski	9 289	460	505	439	343	254	131	209	1 138	3 838	4 676	4 014	3 285	19 294	1 820	1 296	256	
Truskawki	13 248	2	15	188	106	307	11 911	2 853	299	341	211	340	410	16 982	23	33	222	
Śliwki	22 835	9	20	21	16	12	58	966	4 754	8 303	4 044	606	777	19 585	8	3	17	
Maliny	31 776	111	274	235	43	2	370	6 693	8 526	6 804	1 373	652	1 290	26 373	65	22	8	
Wiśnie	12 380	1	75	29	0	69	872	6 540	2 680	1 111	1 111	195	266	10 948	7	14	19	
Przetwory owocowe	703 434	56 418	53 251	64 365	56 917	56 051	61 516	61 107	58 504	58 555	65 541	69 625	54 102	715 953	48 805	42 514	80	
Zagęszczony sok jabłkowy	232 329	22 022	17 170	21 398	18 904	19 233	19 532	18 167	15 614	16 815	27 187	32 646	20 512	249 202	15 108	13 938	81	
Truskawki w puszkach	11 836	455	728	825	716	606	871	700	640	695	685	453	986	8 360	584	181	25	
Wiśnie w puszkach	7 231	881	448	820	678	435	423	525	622	923	766	392	139	7 053	397	183	41	
Dzemy	26 424	2 132	2 255	2 691	2 503	1 786	2 769	2 808	2 697	2 150	2 165	1 932	1 886	27 775	1 501	1 911	85	
Mrożonki	255 519	18 857	21 705	26 840	23 166	22 003	22 825	23 822	23 876	23 579	20 315	21 526	17 536	266 049	20 382	16 044	74	
Owoce świeże	320 562	36 524	39 334	47 831	34 911	30 353	30 012	36 518	26 635	23 784	14 562	19 481	26 218	366 162	27 964	31 908	81	
Jabłka	131 946	28 923	33 152	40 538	28 781	24 999	11 381	3 163	1 682	2 563	5 091	8 986	13 092	202 350	21 467	27 418	83	
Gruski	4 998	336	365	246	160	122	70	116	588	1 985	2 293	1 938	1 608	9 826	990	735	201	
Truskawki	13 405	4	14	168	156	435	9 733	2 380	438	358	220	366	365	14 638	15	32	219	
Śliwki	10 438	7	15	15	11	9	44	519	1 881	3 087	1 789	187	181	7 745	10	4	25	
Maliny	44 624	134	333	234	63	4	386	5 964	7 065	6 083	1 306	951	1 438	23 961	99	44	13	
Wiśnie	7 074	1	45	22	0	41	902	4 105	1 295	62	66	105	120	6 764	2	10	23	
Przetwory owocowe	955 968	64 089	61 814	65 144	58 446	57 997	62 939	65 605	57 280	60 879	65 325	63 399	47 799	730 714	45 130	38 148	62	
Zagęszczony sok jabłkowy	955 968	17 441	12 345	13 731	12 678	12 876	14 027	12 183	10 409	11 474	17 565	20 735	12 777	168 241	9 617	8 590	70	
Truskawki w puszkach	16 610	621	1 039	1 047	1 004	844	1 137	882	804	958	917	650	1 021	10 923	735	255	25	
Wiśnie w puszkach	8 383	823	519	794	733	468	490	536	606	1 131	841	584	494	8 019	368	203	39	
Dzemy	43 390	3 326	3 123	3 846	3 668	2 481	4 251	4 076	3 848	3 046	3 062	2 651	2 730	40 107	2 097	2 815	90	
Mrożonki	354 375	25 092	28 472	30 360	26 501	24 870	23 506	23 211	22 192	23 933	21 360	21 903	16 873	288 272	19 284	14 202	50	

*) dane nieostateczne

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MRiRW i Centrum Analitycznego Administracji Celnej.

Tab. 6. Import wybranych owoców i ich przetworów

Wyszczególnienie	2008		2009*														2010*		II 2010 II 2009 (%)
	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II			
	1 195 113	110 249	84 707	87 117	77 840	75 377	71 076	118 538	113 278	66 122	74 850	91 901	103 204	1 074 258	84 266	65 617			
Owoce świeże	254 066	25 616	18 732	20 083	22 156	23 316	14 811	13 904	15 539	12 188	20 742	19 112	13 838	220 037	13 706	17 107	91		
Banany	426 080	70 116	51 897	44 571	29 891	19 604	11 875	11 137	16 938	10 070	23 949	47 703	71 696	409 446	57 390	36 237	70		
Owoce cytrusowe	81 349	63	83	150	47	2 311	11 273	29 382	26 042	13 593	2 156	676	1 479	87 256	15	11	13		
Brozoskwinie i nekt.	113 193	2 290	2 868	6 510	8 617	5 431	1 211	3 962	13 609	12 186	14 037	7 740	2 789	81 249	1 324	1 589	55		
Winogrona	102 509	279	397	835	1 290	6 864	17 327	42 425	25 771	4 163	513	658	2 148	102 670	363	261	66		
Arbuzy	35 342	299	572	489	1 506	4 636	5 426	5 471	1 070	632	423	301	178	21 002	795	459	80		
Jabłka	273 079	17 494	17 050	24 316	30 731	18 391	17 681	18 884	16 209	18 424	21 656	27 274	23 104	251 214	20 229	15 807	93		
Przetwory razem	94 628	7 398	7 719	8 750	15 266	8 803	7 867	8 261	6 359	6 881	8 768	10 725	10 679	107 477	11 513	6 422	83		
Soki zagęszczone	33 785	2 462	2 022	3 307	3 917	2 841	2 502	3 888	2 845	2 818	2 872	3 799	4 572	37 844	2 736	2 199	109		
-sok pomarańczowy	32 028	1 547	1 828	2 519	2 177	1 621	1 746	3 975	3 260	2 518	1 978	2 560	1 713	27 442	1 936	1 414	77		
Mrozonki	13 482	762	1 008	982	953	404	575	590	599	1 187	1 278	1 890	1 106	11 333	985	915	91		
Susze	11 083	415	518	685	2 647	363	467	417	339	465	474	371	524	7 686	538	409	79		
Dżemy	120 117	7 188	5 863	11 261	9 568	6 961	6 959	5 565	5 610	7 226	8 891	11 559	8 931	95 583	5 065	6 544	112		
Przetwory puszkow. -ananas	26 889	1 439	709	2 236	1 493	1 469	1 391	871	904	1 524	1 624	2 993	2 256	18 908	941	950	134		
-brzoskwinie	32 278	1 408	1 299	3 547	2 938	1 285	1 474	1 127	1 521	1 815	2 350	3 683	2 576	25 023	1 015	1 796	138		
Owoce świeże	156 927	15 159	12 286	15 244	14 334	14 415	9 862	7 212	7 940	6 696	10 943	14 467	9 041	137 599	6 833	8 982	78		
Banany	306 415	42 967	30 877	23 760	15 376	9 465	7 198	6 524	6 116	7 541	16 909	32 518	47 403	246 653	37 653	24 351	79		
Owoce cytrusowe	71 551	77	93	162	73	2 430	9 202	19 140	14 682	7 847	1 395	473	897	56 471	38	9	10		
Brozoskwinie i nekt.	121 409	3 486	4 251	7 133	9 919	6 729	2 052	4 442	10 247	8 935	11 124	8 348	3 675	80 341	2 205	2 419	57		
Winogrona	27 145	138	243	365	1 161	3 607	4 895	7 331	4 042	638	235	212	535	23 400	172	170	70		
Arbuzy	24 559	227	459	344	923	2 050	2 516	2 394	706	494	393	423	510	11 440	291	279	61		
Jabłka	348 342	22 966	24 291	27 952	38 366	20 042	22 824	22 383	19 373	24 805	25 301	29 038	24 415	301 757	17 659	19 053	78		
Przetwory razem	119 713	8 407	8 942	8 859	17 071	7 878	7 776	6 569	5 522	5 877	6 762	7 735	8 488	99 886	6 693	6 268	70		
Soki zagęszczone	42 509	3 158	2 350	3 266	3 501	2 458	2 035	2 511	2 032	2 058	2 278	2 854	3 985	32 485	2 541	2 079	88		
-sok pomarańczowy	45 440	2 097	2 566	3 045	3 242	1 929	2 306	5 745	4 733	3 664	2 592	3 349	2 259	37 526	2 079	1 510	59		
Mrozonki	29 358	1 695	2 504	2 125	2 112	936	1 390	1 250	1 051	2 176	2 538	3 268	2 141	23 186	1 795	1 681	67		
Susze	14 632	750	1 068	1 153	4 534	663	940	794	718	929	858	590	604	13 601	603	583	55		
Dżemy	136 659	9 807	9 028	12 572	11 219	8 430	10 225	7 842	7 242	11 920	11 931	13 722	10 696	124 635	6 282	8 820	98		
Przetwory puszkow. -ananas	20 806	1 152	578	1 566	1 131	1 098	994	651	622	1 101	1 017	2 034	1 551	13 475	678	751	130		
-brzoskwinie	21 879	921	917	2 146	1 911	927	987	764	945	1 061	1 448	2 278	1 543	15 848	594	976	106		

*) dane nieostateczne

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MRiRW i CAAC.

Tab. 7. Średnie miesięczne ceny eksportowe wybranych owoców i ich przetworów (EUR/kg)

Miesiące	Jablka	Gruszki	Truskawki	Porzeczki czarne	Maliny	Wiśnie	Mrożone truskawki	Mrożone wiśnie	Zagęszcz. sok jabłkowy	Truskawki w puszkach	Wiśnie w puszkach
2009 I	0,27	0,73	2,13		1,21	0,57	1,28	0,77	0,87	1,36	0,93
II	0,27	0,72	0,97	1,76	1,21	0,60	1,21	0,78	0,83	1,43	1,16
III	0,25	0,56	0,89	0,68	1,00	0,77	1,02	0,72	0,72	1,27	0,97
IV	0,28	0,47	1,47	-	1,47	0,72	1,00	0,75	0,77	1,40	1,08
V	0,31	0,48	1,42	0,50	1,79	0,59	1,01	0,77	0,79	1,39	1,08
VI	0,35	0,53	0,82	0,60	1,04	1,03	0,90	0,75	0,84	1,31	1,16
VII	0,37	0,56	0,83	0,58	0,89	0,63	0,87	0,68	0,78	1,26	1,02
VIII	0,35	0,52	1,46	0,93	0,83	0,48	0,83	0,62	0,78	1,26	0,97
IX	0,37	0,52	1,05	1,29	0,89	0,56	0,90	0,66	0,74	1,38	1,23
X	0,23	0,49	1,04	1,49	0,95	0,60	0,88	0,68	0,70	1,34	1,10
XI	0,22	0,48	1,08	1,81	1,46	0,54	0,91	0,65	0,69	1,43	1,49
XII	0,22	0,49	0,89	-	1,11	0,45	0,88	0,63	0,70	1,04	3,56
2009 I-XII	0,27	0,51	0,86	1,07	0,91	0,62	0,97	0,71	0,76	1,31	1,14
2010 I	0,24	0,54	0,65	1,53	1,53	0,34	0,79	0,61	0,71	1,26	0,93
II	0,25	0,57	0,96	1,99	1,99	0,72	0,75	0,57	0,74	1,41	1,11
Wskaźniki zmian cen (%)											
<u>II 2010</u> <u>I 2010</u>	104	106	148	130	130	212	95	93	104	112	119
<u>II 2010</u> <u>II 2009</u>	93	79	99	113	164	120	62	73	89	99	96

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MRiRW, i CAAC.

Tab. 8. Średnie miesięczne ceny hurtowe wybranych owoców (zł/kg)

Miesiące	Jablka	-Cortland	-Jonagold	-Lobo	-Szampion	Gruszki	Truskawki	Wiśnie	Czereśnie	Śliwki	Banany	Cytryny	Mandarynki	Pomarańcze	Winogrona
2009 II	1,02	1,08	1,03	1,02	1,09	3,51	-	-	-	-	4,47	3,39	5,12	3,93	10,11
III	1,09	1,06	1,04	1,03	1,10	3,73	14,83	-	-	-	6,19	3,36	5,55	4,05	9,38
IV	1,36	1,10	1,20	1,20	1,25	3,80	-	-	-	-	5,93	3,28	5,64	3,99	8,26
V	1,86	1,68	1,89	1,91	1,64	4,75	-	-	4,75	-	4,34	3,58	5,94	4,26	8,13
VI	2,06	-	2,10	2,08	2,05	5,31	2,90	4,75	3,82	8,50	4,62	3,52	6,28	4,70	1,02
VII	2,10	-	-	-	-	3,72	5,11	2,36	3,97	4,31	4,12	3,98	6,80	4,45	8,79
VIII	1,61	-	-	-	-	2,75	5,46	1,53	3,44	1,68	3,82	4,16	6,65	4,40	4,87
IX	1,28	1,22	1,28	1,31	1,20	1,89	6,72	-	-	1,50	3,69	5,79	5,92	4,21	4,24
X	1,17	1,10	1,20	1,20	1,15	1,90	9,13	-	-	1,42	3,59	4,57	5,71	4,45	4,50
XI	1,03	1,05	1,07	1,06	1,05	1,88	-	-	-	2,61	3,64	4,38	4,89	4,36	6,39
XII	0,98	1,00	0,99	1,01	0,99	1,94	-	-	-	-	3,62	4,12	4,15	4,20	8,77
2009 I-XII	1,38	1,15	1,29	1,29	1,26	3,17	7,36	2,86	4,00	3,34	4,32	3,99	5,59	4,24	6,92
2010 I	1,10	1,10	1,15	1,07	1,15	2,43	-	-	-	-	3,39	4,70	4,42	4,00	10,86
II	1,23	1,15	1,28	1,20	1,25	2,44	-	-	-	-	3,39	4,50	4,71	3,82	10,00
III	1,27	1,20	1,26	1,24	1,25	2,41	-	-	-	-	3,94	4,04	4,87	3,80	8,94
IV	1,25	1,23	1,24	1,25	1,25	2,57	-	-	-	-	3,46	3,98	4,88	3,90	9,13
Wskaźniki zmian cen (%)															
<u>IV2010</u> <u>III 2009</u>	98	103	98	101	100	107	x	x	x	x	88	99	100	103	102
<u>IV 2010</u> <u>IV 2009</u>	92	112	103	104	100	68	x	x	x	x	58	121	89	98	111

^a truskawki spod osłon wg Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB

Źródło: Notowania ZSIR MRiRW.

Tab. 9. Średnie miesięczne ceny zbytu przetworów owocowych (zł/kg)

Miesiące	Dżem z czarnej porzeczki	Dżem śliwkowy	Dżem truskawkowy	Sok z czarnej porzeczki ^a	Sok jabłkowy ^a	Sok Pomarańczowy ^a
2008 XI	7,50	7,47	8,13	3,38	1,75	2,08
XII	6,90	7,47	7,57	3,38	1,70	2,00
2008 I-XII	8,02	7,60	8,22	3,28	1,97	2,21
2009 I	6,93	7,13	6,63	3,45	1,75	2,01
II	6,93	7,07	6,50	-	1,71	1,94
III	6,67	7,13	6,57	-	1,62	1,96
IV	6,30	6,93	6,60	3,47	1,62	1,98
V	6,07	6,60	6,43	3,62	1,64	1,99
VI	6,10	6,70	6,43	3,63	1,60	1,99
VII	5,93	6,53	6,27	3,69	1,69	1,99
VIII	5,97	6,70	6,40	3,59	1,62	1,95
IX	6,00	6,50	6,43	3,45	1,61	1,99
X	6,00	6,70	6,37	-	1,59	1,92
XI	5,93	6,53	6,37	-	1,62	1,92
XII	6,07	6,80	6,53	-	1,58	1,86
2009 I-XII	6,24	6,78	6,46	3,56	1,64	1,96
Wskaźniki zmian cen (%)						
<u>XII 2009</u> <u>XI 2009</u>	102	104	103	x	98	97
<u>XII 2009</u> <u>XII 2008</u>	88	91	86	x	93	93

^a w zł/l

Źródło: Dane GUS.

Tab. 10. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych owoców (zł/kg)

Miesiące	Jabłka	Gruszki	Śliwki	Czeresnie	Truskawki	Maliny	Winogrona	Banany	Pomarańcze	Cytryny	Mandarynki
2008 XI	1,95	4,26	-	-	-	-	6,69	4,12	4,95	6,12	5,16
XII	1,92	4,66	-	-	-	-	8,58	4,28	4,85	5,49	4,71
2008 I-XII	3,34	5,20	3,60	7,98	8,45	13,17	9,61	4,49	5,04	7,36	5,91
2009 I	1,94	5,15	-	-	-	-	11,85	4,60	5,08	5,43	5,19
II	1,93	5,91	-	-	-	-	12,89	5,21	5,19	5,31	5,76
III	1,96	6,75	-	-	-	-	12,39	6,72	5,46	5,22	6,62
IV	2,09	7,18	-	-	-	-	10,75	7,09	5,69	5,02	6,94
V	2,60	7,18	-	-	12,58	-	10,26	5,85	5,75	4,99	6,91
VI	3,10	6,98	-	7,11	4,54	-	11,07	5,75	5,76	5,24	7,38
VII	3,47	6,86	6,23	6,33	4,86	14,16	11,78	5,44	5,85	5,36	8,06
VIII	3,01	5,35	3,48	-	-	12,48	7,30	4,93	5,78	5,63	7,74
IX	2,37	3,72	2,59	-	-	12,20	6,06	4,82	5,64	7,15	7,59
X	2,05	3,37	2,64	-	-	-	6,16	4,73	5,59	6,57	7,28
XI	1,95	3,46	-	-	-	-	7,65	4,66	5,69	5,94	6,24
XII	1,94	3,75	-	-	-	-	10,91	4,62	5,35	5,85	5,30
2009 I-XII	2,37	5,47	3,74	6,72	7,33	12,94	9,92	5,37	5,57	5,64	6,75
Wskaźniki zmian cen (%)											
<u>XII 2009</u> <u>XI 2009</u>	99	108	x	x	x	x	143	99	94	98	85
<u>XII 2009</u> <u>XII 2008</u>	101	80	x	x	x	x	127	108	110	107	113

Źródło: Dane GUS.

Tab. 11. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych przetworów owocowych (zł/kg)

Miesiące	Dzemy	Sok z czarnej porzeczki	Sok jabłkowy	Sok pomarańczowy	Truskawki mrożone	Ananasy w puszkach	Brzoskwinie w puszkach
2008 XI	12,17	4,40	3,56	4,34	14,76	6,44	5,08
XII	12,17	4,37	3,58	4,27	14,92	6,44	5,07
2008 I-XII	12,03	4,33	3,43	4,29	14,43	6,13	5,02
2009 I	12,06	-	3,59	4,26	15,00	6,52	5,08
II	12,08	-	3,61	4,30	15,04	6,48	5,14
III	12,03	-	3,63	4,32	15,06	6,54	5,18
IV	12,11	-	3,61	4,34	15,10	6,62	5,24
V	12,14	-	3,62	4,33	15,14	6,68	5,36
VI	12,19	-	3,64	4,32	15,10	6,68	5,44
VII	12,25	-	3,66	4,32	14,98	6,74	5,47
VIII	12,25	-	3,69	4,35	15,00	6,78	5,52
IX	12,31	-	3,66	4,31	15,00	6,72	5,55
X	12,25	-	3,66	4,32	15,08	6,74	5,54
XI	12,31	-	3,68	4,29	15,14	6,82	5,64
XII	12,31	-	3,62	4,24	15,02	6,70	5,40
2009 I-XII	12,20	-	3,64	4,31	15,06	6,66	5,38
Wskaźniki zmian cen (%)							
<u>XII 2009</u> <u>XI 2009</u>	100	x	98	99	99	98	96
<u>XII 2009</u> <u>XII 2008</u>	101	x	101	99	101	104	107

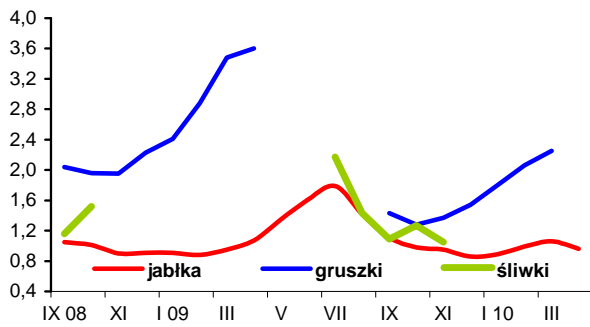
Źródło: Dane GUS.

Tab. 12. Relacje cen hurtowych owoców w Polsce i w Niemczech (%)

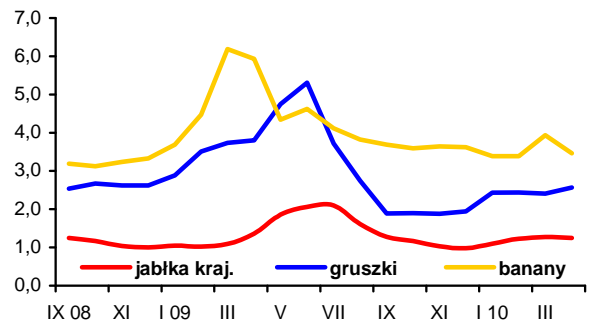
Miesiące	Jabłko odm. Jonagold	Gruszki	Truskawki	Banany	Pomarańcze	Śliwki
2008 VII	-	-	-	78	73	-
VIII	66	-	-	74	77	68
IX	52	79	-	77	79	71
X	62	79	-	65	64	-
XI	59	75	-	68	69	-
XII	61	76	-	71	59	-
2009 I	68	89	-	69	71	-
II	71	85	-	78	69	-
III	58	91	-	79	65	-
IV	68	-	55	64	64	-
V	72	-	48	75	58	-
VI	74	-	42	68	49	-
VII	65	74	-	68	54	-
VIII	58	76	-	72	49	-
IX	61	-	-	68	68	-
X	59	75	-	67	64	-
XI	63	76	-	65	68	-
XII	65	76	-	68	69	-
2010 I	68	75	-	70	71	-
II	70	74	-	73	73	-
III	68	62	-	65	72	-

Źródło: Na podstawie danych MRiRW, GUS i ZMP "Der Markt Obst und Gemüse" i, "Fruit and Vegetable Markets" z poszczególnych miesięcy.

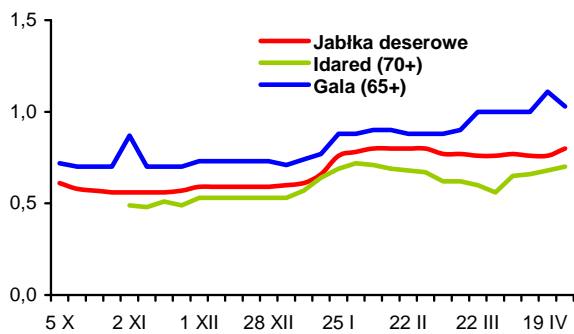
Rys. 1. Ceny skupu owoców w spółdzielniach ogrodniczych w 2008, 2009 i 2010 r. (zł/kg)

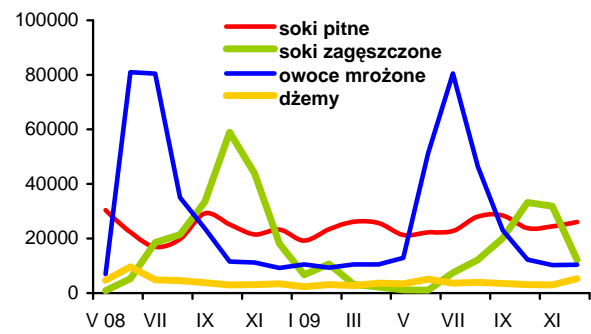
Rys. 2. Ceny hurtowe owoców w latach 2008, 2009 i 2010 r. (zł/kg)

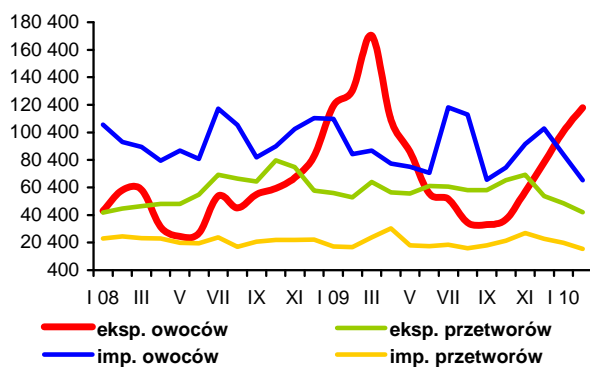
Rys. 3. Ceny skupu jabłek deserowych przeznaczonych na eksport w okresie od X 2009 r. do IV 2010 r. (zł/kg)

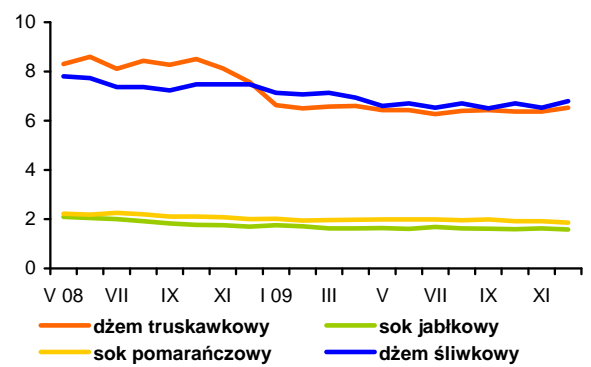
Rys. 4. Produkcja wybranych przetworów owocowych w 2008 i w 2009 r. (tony)

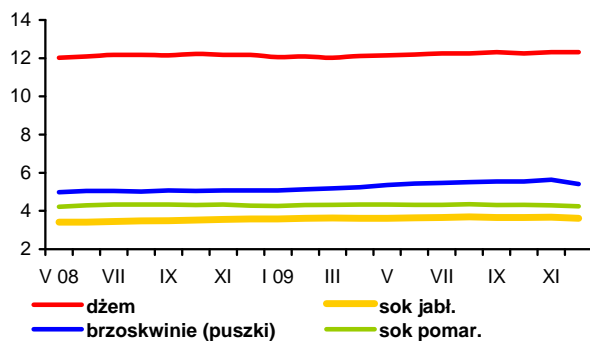
Rys. 5. Handel owocami i ich przetworami w 2008, 2009 i 2010 r. (tony)

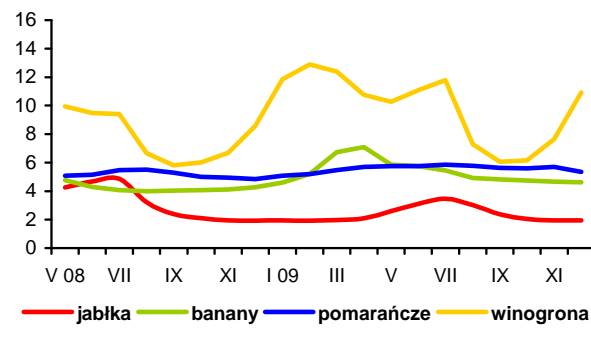
Rys. 6. Ceny zbytu wybranych przetworów owocowych w 2008 i 2009 r. (zł/kg)

Rys. 7. Ceny detaliczne wybranych przetworów owocowych w 2008 i 2009 r. (zł/kg)

Rys. 8. Ceny detaliczne wybranych owoców w 2008 i 2009 r. (zł/kg)

Rynek mleka

Zygmunt Smoleński
Teresa Zdziarska

W marcu br. przeciętna cena skupu mleka nieznacznie obniżyła się do 102,13 zł/100 l, przy równoczesnym zwiększeniu skupu mleka w porównaniu z lutym o 14,3% do 714,6 mln l. Skup ten był jednak o ponad 3% mniejszy niż w marcu 2009 r. Najwyższe ceny mleka płacono w woj. podlaskim (113,46 zł/100 l), a najniższe w woj. podkarpackim (90,14 zł/100 l).

Zmalały ceny bydła mlecznego na targowiskach. Krowa dojna staniała z 2570 zł/szt. w lutym do 2509 zł/szt. w marcu (o 2,3%), a jałówka 1-rocza z 1620 do 1558 zł/szt. (o 3,9%).

W kwietniu na poziomie zbytu wyrobów mleczarskich tendencje były różnokierunkowe z przewagą wzrostów, przy znacznym zróżnicowaniu regionalnym. Przeciętna cena mleka spożywczego 2% utrzymywała się na poziomie ok. 160 zł/100 kg, przy czym najwyższe ceny płacono w m. północnym i południowo-wschodnim (ok. 165 zł/100 kg), a najniższe w m. zachodnim (142 zł/100 kg). Za mleko UHT 2% płacono średnio 182 zł/100 kg. Ceny jogurtu naturalnego 2%, notowane jedynie w m. południowo-wschodnim, utrzymywały się na poziomie 301-304 zł/100 kg. Za kefir 2% płacono od ok. 220 zł/100 kg w m. zachodnim do ok. 275 zł/100 kg w m. centralnym.

Ceny śmietany 10-29% wynosiły od ok. 485 zł/100 kg w m. południowo-wschodnim do ok. 500 zł/100 kg w m. północnym. Masło w blokach zdrożało w skali kraju z 1077 zł/100 kg na początku kwietnia do 1106 zł/100 kg w końcu miesiąca. Najwyższe ceny masła w blokach notowano w m. centralnym (1130-1168 zł/100 kg), a najniższe w m. zachodnim (ok. 1060 zł/100 kg). Masło konfekcjonowane kosztowało przeciętnie ok. 1230 zł/100 kg, przy wahaniach od ok. 1200 zł/100 kg w m. północnym i centralnym do 1313-1369 zł/100 kg w m. południowo-wschodnim.

Przeciętna cena pełnego mleka w proszku wzrosła z 942 do 966 zł/100 kg, a odtłuszczonego z 761 do 796 zł/100 kg. Za PMP płacono od ok. 940 zł/100 kg w m. zachodnim do ok. 1040 zł/100 kg w m. centralnym, a za OMP od ok. 730 zł/100 kg w m. zachodnim do ok. 790 zł/100 kg w pozostałych makroregionach.

Przeciętne ceny serów Edam i Gouda obniżyły się w ciągu miesiąca z ok. 1200 do ok. 1180 zł/100 kg. Najwyższe ceny tych serów notowano w m. północnym (powyżej 1200 zł/100 kg), a najniższe w m. zachodnim (ok. 1080 zł/100 kg). Ceny serów: Podlaskiego, Zamojskiego i Morskiego charakteryzowały się dużym zróżnicowaniem regionalnym, od ok. 1080 zł/100 kg w m. zachodnim do ok. 1260 zł/100 kg w m. południowo-wschodnim. Ceny sera Radamer, notowane jedynie w skali krajowej, wzrosły w ciągu miesiąca z 1324 do 1390 zł/100 kg. Ceny serów twarogowych wykazywały znaczne zróżnicowanie regionalne, od ok. 730 zł/100 kg w m. północnym do ok. 870 zł/100 kg w m. zachodnim i ok. 1000 zł/100 kg w m. centralnym.

W krajach Wspólnoty Europejskiej w kwietniu, w porównaniu z trzecią dekadą marca, wzrosły ceny zbytu trwałych wyrobów mleczarskich. Ceny masła wzrosły w Niemczech z 2850 do 2900 EUR/t, we Francji z 2860 do 2900 EUR/t, w Holandii z 2870 do 2920 EUR/t oraz w Polsce z 2761 do 2821 EUR/t. We Włoszech ceny masła utrzymały się na poziomie 2850 EUR/t, a w Wielkiej Brytanii 3078 EUR/t.

Ceny pełnego mleka w proszku wzrosły w Niemczech z 2500 do 2510 EUR/t i w Holandii z 2430 do 2480 EUR/t. We Francji ceny PMP utrzymały się na poziomie 2500 EUR/t. W Polsce pełne mleko w proszku staniało z 2494 do 2483 EUR/t. Odtłuszczone mleko w proszku zdrożało w Niemczech z 1900 do 1915 EUR/t, we Francji z 1900 do 2080 EUR/t i w Holandii 1890 do 1910 EUR/t. W Polsce OMP staniało z 1981 do 1979 EUR/t.

Serwatka w proszku zdrożała w Niemczech z 625 do 640 EUR/t, we Francji z 620 do 650 EUR/t i w Holandii z 630 do 640 EUR/t.

Tab.1. Skup mleka surowego

Miesiące	Ilość mleka skupionego mln litrów	Cena skupu mleka	
		średnia (zł/100 litrów)	o standardowych parametrach (zł/100 kg)
2008 I-XII	8 686,4	102,26	.
2009 I-XII	8 878,2	89,62	.
2009 II	673,9	86,84	94,05
III	737,4	87,05	94,53
IV	752,0	87,71	93,42
V	834,6	86,84	92,71
VI	818,9	86,40	92,60
VII	811,2	85,77	91,95
VIII	796,2	85,58	92,77
IX	737,6	87,64	94,42
X	700,6	91,93	97,77
XI	648,5	99,35	105,25
XII	671,7	104,87	106,66
2010 I	680,2	102,22	106,09
II	625,0	102,22	106,88
III	714,6	102,13	104,79
Wskaźnik zmian w %			
<u>III 2010</u> <u>II 2010</u>	114,3	99,9	98,0
<u>III 2010</u> <u>III 2009</u>	96,9	117,3	110,9

Źródło: Dane GUS i ZSRIR.

Tab.2. Produkcja wyrobów mleczarskich (tys. ton i mln l)

Miesiące	Mleko przetworzone (mln l)	Mleko w proszku		Jogurt (mln l)	Śmietana (mln l)	Masło	Sery	
		chude	pełne				świeże	dojrzewające
2008 I-XII	2 343,4	120,0	47,9	368,7	371,5	182,5	335,1	281,9
2009^a I-XII	2 491,3	97,9	32,9	441,4	343,4	169,2	334,9	273,8
2008 ^a XI	176,2	6,9	1,9	28,5	25,7	13,5	25,5	23,3
XII	176,4	9,5	2,5	23,8	25,2	15,4	25,4	23,6
2009 ^a I	186,4	5,3	2,2	36,9	23,8	14,1	28,1	24,6
II	178,7	6,3	2,0	33,6	22,5	12,9	25,5	20,8
III	212,6	8,4	2,9	40,7	29,3	15,1	31,9	23,7
IV	213,6	8,7	2,7	35,9	29,4	13,8	27,7	22,4
V	225,2	10,5	3,5	38,5	33,5	14,3	28,9	23,7
VI	215,0	12,4	3,1	33,7	37,0	14,1	26,7	24,5
VII	215,2	11,3	3,1	37,1	32,5	15,1	26,9	24,9
VIII	212,5	10,1	3,1	37,3	31,4	14,7	26,0	23,1
IX	210,4	7,4	2,7	37,8	27,3	13,8	26,9	23,6
X	205,7	6,5	2,4	38,0	28,1	14,2	28,9	22,9
XI	202,9	5,1	2,4	38,2	23,6	13,0	28,7	19,7
XII	213,1	5,8	2,8	33,9	25,0	14,0	28,6	20,0
Wskaźnik zmian w %								
<u>XII 2009</u> <u>XI 2009</u>	105,0	113,7	116,7	88,7	105,9	107,7	99,7	101,5
<u>XII 2009</u> <u>XII 2008</u>	120,8	61,1	112,0	142,4	99,2	90,9	112,6	84,7

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw zatrudniających 50 i więcej pracowników.

Źródło: Dane GUS.

Tab.3. Ceny producentów (z VAT) wyrobów mleczarskich (zł)

Miesiące	Mleko przetworzone (1 l)		Mleko w proszku (1 kg)		Masło świeże 85% tł. (1 kg)		Jogurt owocowy (150 g)	Śmietana 18% tł. (1 l)	Twaróg półtłusty (1 kg)	Ser dojrzew. Edam (1 kg)
	w folii 2-2,5% tł.	UHT 1-2,5% tł.	chude	pełne	w blokach	konfekcjonowane				
2009 II	1,51	1,76	7,02	8,38	10,89	10,85	0,81	5,50	8,59	10,75
III	1,50	1,73	7,21	8,74	10,83	10,80	0,80	5,49	8,53	10,87
IV	1,50	1,73	7,38	8,71	11,00	10,96	0,79	5,51	8,56	10,96
V	1,49	1,73	7,36	8,62	10,77	10,82	0,79	5,50	8,58	10,93
VI	1,49	1,71	7,41	8,72	10,85	10,92	0,78	5,49	8,58	10,87
VII	1,49	1,71	7,43	8,80	10,65	11,14	0,77	5,44	8,56	10,87
VIII	1,49	1,70	7,28	8,79	10,73	11,14	0,78	5,38	8,54	10,85
IX	1,49	1,72	7,36	8,80	10,89	12,30 ^a	0,77	5,34	8,53	11,07
X	1,50	1,75	7,82	9,35	12,72	13,69 ^a	0,77	5,38	8,54	11,83
XI	1,50	1,74	8,59	9,96	14,77	14,97 ^a	0,77	5,45	8,57	12,46
XII	1,51	1,76	8,85	10,43	14,80 ^a	15,05 ^a	0,76	5,47	8,61	12,62
2010 I ^b	1,61	1,80	7,74	9,99	11,58	13,07	.	5,03	8,95	11,83
II ^b	1,60	1,80	7,55	9,80	10,64	12,28	.	4,96	8,89	11,72
III ^b	1,60	1,81	7,68	9,67	10,70	12,02	.	4,94	8,78	11,66
IV ^b	1,60	1,81	7,96	9,66	11,06	12,19	.	4,94	8,86	11,80
Wskaźnik zmian w %										
<u>IV^b 2010</u> <u>III^b 2010</u>	100,0	100,0	103,6	99,9	103,4	101,4	.	100,0	100,9	101,2
<u>XII 2009</u> <u>XII 2008</u>	100,0	98,9	124,8	117,2	.	.	95,0	99,6	99,7	116,2

^a masło świeże i chłodnicze do 85% tł., ^b ceny 1 kg produktu wg ZSRIR za okresy: 18-24 I, 15-21 II, 15-21 III i 19-25 IV 2010 r.
Źródło: Dane GUS i ZSRIR.

Tab.4. Ceny detaliczne wyrobów mleczarskich (zł)

Miesiące	Mleko przetworzone (1 l)		Mleko w proszku pełne (350 g)	Mleko zagęszcz., niesłodz. (400 g)	Masło Ekstra konfekcyj. (200 g)	Kefir (150 g)	Jogurt owocowy (150 g)	Śmietana 18% tł. (200 g)	Twaróg półtłusty (1 kg)	Ser dojrzew. Edam (1 kg)
	w folii	UHT								
2008 XI	2,04	2,72	12,87	3,07	3,52	0,71	1,12	1,59	11,85	17,44
XII	2,05	2,70	12,86	3,09	3,50	0,71	1,10	1,59	11,84	17,08
2009 I	2,05	2,71	12,84	3,10	3,49	0,71	1,09	1,59	11,85	16,80
II	2,05	2,71	12,77	3,11	3,46	0,71	1,08	1,58	11,86	16,42
III	2,04	2,70	12,71	3,11	3,45	0,71	1,10	1,57	11,83	16,42
IV	2,04	2,69	12,75	3,10	3,40	0,71	1,10	1,57	11,71	16,51
V	2,04	2,69	12,77	3,11	3,43	0,70	1,10	1,57	11,74	16,46
VI	2,04	2,70	12,73	3,10	3,42	0,70	1,09	1,58	11,76	16,34
VII	2,04	2,69	12,80	3,10	3,39	0,70	1,10	1,58	11,81	16,32
VIII	2,04	2,69	12,75	3,10	3,40	0,69	1,11	1,58	11,87	16,06
IX	2,04	2,68	12,75	3,11	3,42	0,69	1,11	1,57	11,83	16,07
X	2,03	2,68	12,70	3,11	3,57	0,69	1,10	1,57	11,83	16,24
XI	2,03	2,67	12,71	3,11	3,90	0,69	1,10	1,57	11,88	16,62
XII	2,04	2,66	12,71	3,11	4,07	0,70	1,11	1,56	11,86	17,09
Wskaźnik zmian w %										
<u>XII 2009</u> <u>XI 2009</u>	100,5	99,6	100,0	100,0	104,4	101,4	100,9	99,4	99,8	102,8
<u>XII 2009</u> <u>XII 2008</u>	99,5	98,5	98,8	100,6	116,3	98,6	100,9	98,1	100,2	100,1

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Eksport i import produktów mleczarskich (tys. ton)

Miesiące	Eksport					Import				
	mleko w proszku	sery	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne	mleko w proszku	sery	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne
2008 I-XII	132,7	153,2	30,5	252,5	95,5	22,6	30,2	6,6	47,0	30,9
2009 I-XII	120,7	142,9	18,3	281,8	107,5	26,9	38,0	9,3	49,8	21,3
2009 I	13,3	11,1	2,2	22,1	9,5	1,4	2,9	0,5	6,5	2,4
II	10,2	11,3	1,9	22,7	8,7	2,3	2,2	0,5	4,7	1,9
III	12,7	13,1	1,4	23,1	9,5	4,0	2,7	0,6	6,0	2,1
IV	9,4	12,0	1,5	13,3	7,8	1,8	3,7	0,4	5,0	2,7
V	7,2	11,6	1,7	23,7	8,2	2,7	3,2	0,4	4,7	2,5
VI	11,4	12,8	2,1	31,3	7,6	2,0	3,1	0,5	3,2	1,9
VII	9,9	12,4	1,8	28,9	7,6	2,2	3,8	0,8	1,6	1,2
VIII	10,4	11,7	1,1	29,4	8,9	1,9	3,6	0,8	4,3	1,5
IX	10,5	12,8	1,2	26,4	9,5	2,7	3,3	1,0	3,9	1,2
X	10,6	12,3	1,1	21,4	10,4	1,9	3,3	1,2	2,9	1,4
XI	9,0	11,5	1,0	20,0	10,7	2,2	3,5	1,4	2,5	1,2
XII	6,2	10,4	1,2	19,5	8,9	1,8	2,7	1,1	4,4	1,3
2010 I	6,0	10,0	1,5	19,3	11,0	1,4	3,3	0,5	5,1	1,7
II	4,1	8,7	1,8	14,6	10,2	1,8	2,4	0,3	2,5	1,8
Wskaźnik zmian w %										
<u>II 2010</u> <u>I 2010</u>	68,3	87,0	120,0	75,6	92,7	128,6	72,7	60,0	49,0	105,9
<u>II 2010</u> <u>II 2009</u>	40,2	77,0	94,7	64,3	117,2	78,3	109,1	60,0	53,2	94,7

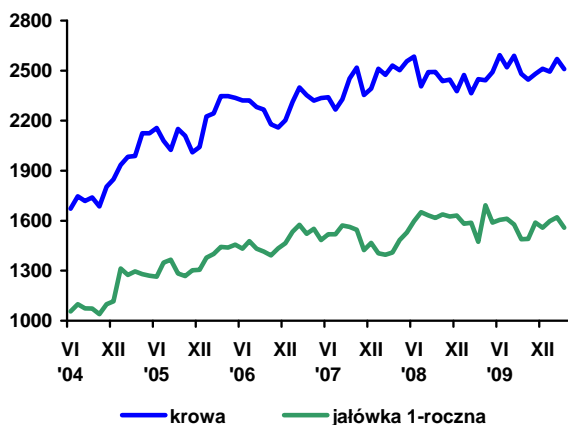
Źródło: Opracowanie IERiGŻ - PIB na podstawie wstępnych danych MF i CAAC.

Tab. 6. Ceny w eksporcie i imporcie produktów mleczarskich (EUR/tonę)

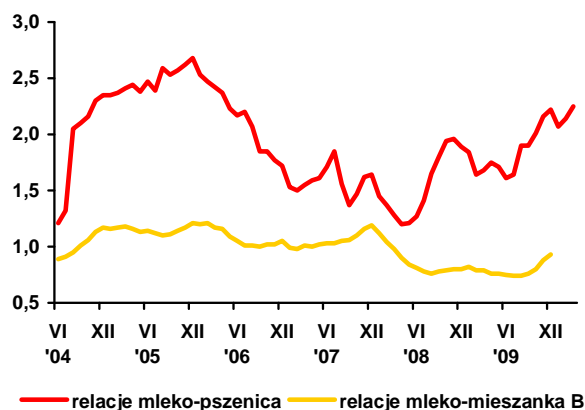
Miesiące	Eksport					Import				
	mleko w proszku	sery	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne	mleko w proszku	sery	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne
2008 I-XII	2 114	3 104	2 564	598	1 183	2 220	3 319	3 246	741	1 083
2009 I-XII	1 436	2 578	2 368	437	961	1 730	2 807	2 768	561	1 133
2009 I	1 382	2 699	2 135	367	1 004	2 193	3 090	2 864	537	1 003
II	1 237	2 692	2 311	374	1 005	1 611	3 239	2 880	627	1 055
III	1 115	2 403	1 903	319	858	1 135	2 743	2 384	455	1 074
IV	1 346	2 472	2 035	449	921	2 281	2 259	2 462	420	1 161
V	1 391	2 443	2 082	385	954	1 143	2 660	2 606	394	1 113
VI	1 417	2 523	2 252	426	950	1 514	2 780	2 516	548	1 155
VII	1 202	2 319	2 116	370	905	1 428	2 552	2 450	849	1 145
VIII	1 428	2 419	2 286	431	955	2 232	2 642	2 536	464	1 168
IX	1 559	2 556	2 636	453	958	1 656	2 916	2 627	605	1 253
X	1 698	2 737	3 368	585	1 001	1 945	2 981	3 029	825	1 268
XI	1 801	2 895	3 105	611	987	2 313	2 972	3 037	734	1 243
XII	1 945	2 864	3 078	542	1 010	2 424	3 196	3 130	703	1 125
2010 I	1 773	2 649	2 866	472	945	2 050	2 802	2 626	473	999
II	1 690	2 744	2 727	499	982	1 924	2 872	2 907	711	1 073
Wskaźnik zmian w %										
<u>II 2010</u> <u>I 2010</u>	95,3	103,6	95,2	105,7	103,9	93,9	102,5	110,7	150,3	107,4
<u>II 2010</u> <u>II 2009</u>	136,6	101,9	118,0	133,4	97,7	119,4	88,7	100,9	113,4	101,7

Źródło: Opracowanie IERiGŻ - PIB na podstawie wstępnych danych MF i CAAC.

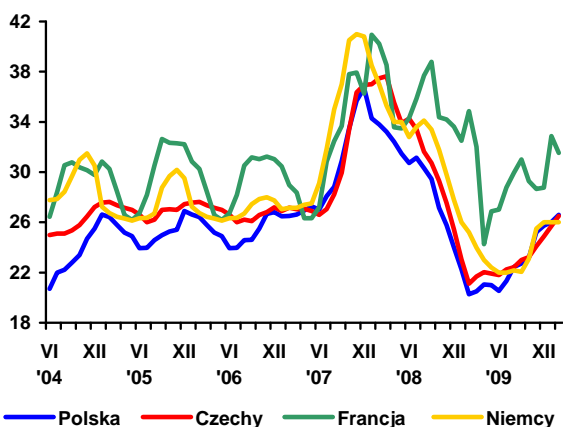
Rys. 1. Przeciętne ceny targowiskowe (zł/szt.)

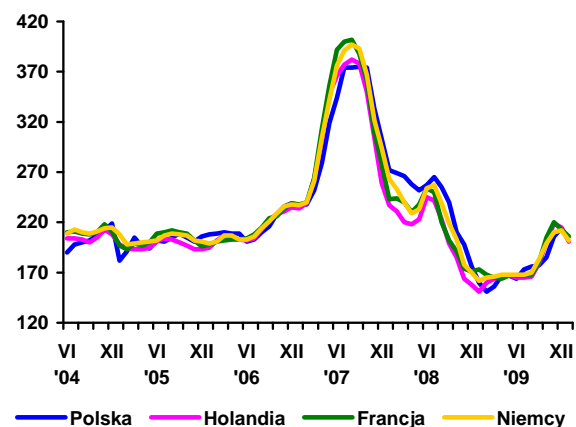
Rys. 2. Ceny mleka wyrażone w kg pszenicy oraz mieszanki B

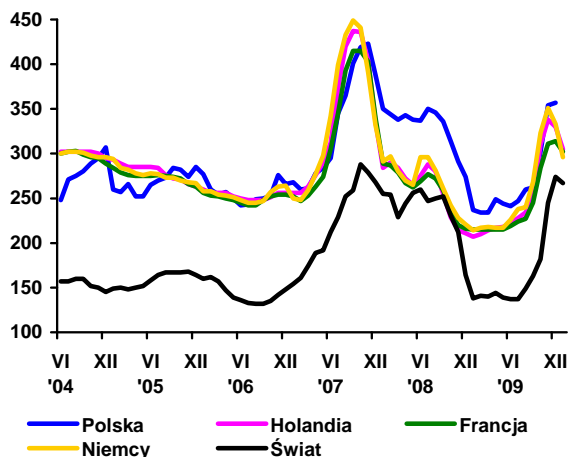
Rys. 3. Ceny skupu mleka surowego (EUR/100 kg)

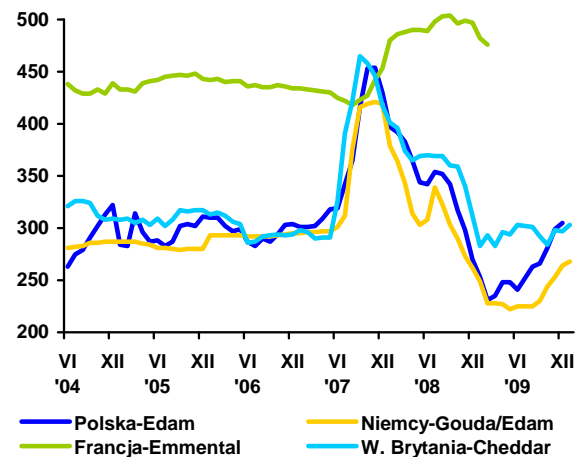
Rys. 4. Ceny zbytu mleka odtłuszczonego w proszku (EUR/100 kg)

Rys. 5. Ceny zbytu masła w blokach (EUR/100 kg)

Rys. 6. Ceny zbytu serów dojrzewających (EUR/100 kg)

Źródło: Opracowanie IERiGŻ - PIB na podstawie danych GUS, ZSRIR, Milk Products i Preserved Milk.

Rynek wołowiny

Danuta Rycombel

W kwartale 2010 r. średnia cena skupu żywca wołowego wynosiła 4,76 zł/kg wagi żywej i była o ok. 5% wyższa niż w I kwartale 2009 r. Jednak, od stycznia do marca 2010 r., obniżyła się ona o ok. 8% (z 4,91 do 4,54 zł/kg), gdyż w tym okresie nastąpiła deprecjacja złotego (o ok. 11%). W I kwartale 2010 r. ceny cieląt były o ok. 5% wyższe niż przed rokiem. W kwietniu br. ceny zakupu bydła przez zakłady mięsne były zbliżone do poziomu z poprzedniego miesiąca. Natomiast cena cieląt na targowiskach wzrosła z ok. 9,8 zł/kg wagi żywej na początku kwietnia br. do 10,03 zł/kg w połowie miesiąca, po czym nastąpił jej spadek do 9,67 zł/kg.

W kwietniu 2010 r. zakłady mięsne obniżyły ceny sprzedaży ćwierci z buhajów do 2 lat o 388 zł/tonę (do 10125 zł/t) i o 43 zł/tonę ceny sprzedaży ćwierci z krów (do 7942 zł/tonę). W poszczególnych regionach kraju spadek cen sprzedaży ćwierci wołowych z buhajów był zróżnicowany i wynosił: w Polsce Centralnej 173 zł/tonę, w północnym regionie Polski 219 zł/tonę, a w regionie południowym 223 zł/tonę. Natomiast ceny sprzedaży ćwierci z krów wzrosły w regionie Polski Północnej (o 36 zł/tonę) i Polski Południowej (o 76 zł/tonę), a ich spadek wystąpił jedynie w Polsce Centralnej (o 32 zł/tonę).

Na spadek krajowych cen skupu i zbytu wołowiny miały wpływ również jego niższe ceny w innych państwach członkowskich UE. W końcu kwietnia 2010 r. w UE-27 średnia cena młodego bydła wynosiła ok. 316 EUR/100kg tuszy i w ciągu ostatnich dwóch miesięcy br. obniżyła się o 8,5 EUR/100kg. W kwietniu 2010 r. we Włoszech cena tusz młodego bydła spadła o ok. 9 EUR/100 kg (do 357 EUR/100 kg), w Niemczech o ok. 7 EUR (do 315 EUR/100 kg), w Holandii o ok. 5 EUR (285 EUR/100kg). Natomiast w Polsce wzrosła ona o ok. 7 EUR (do 262

EUR/100kg), ale w marcu br. nastąpił jej spadek o ok. 19 EUR (do 255,4 EUR/100 kg) w wyniku dużych wahań kursu walutowego. Nie są one korzystne dla eksportu, zwłaszcza, gdy towarzyszy im spadek ubojów bydła.

W I kwartale 2010 r. uboje przemysłowe bydła wyniosły 282,3 tys. sztuk i były o 21,5% mniejsze niż w I kwartale 2009 r. Nastąpił spadek ubojów przemysłowych wszystkich kategorii wiekowo-użytkowych bydła, w tym największy byków (o ok. 26%). Ich udział w strukturze ubijanego bydła wyniósł 47,6% i był o 2,4 pkt. proc. mniejszy niż w I kwartale 2009 r. W wyniku malejących ubojów bydła, skup żywca wołowego zmniejszył się z 39,8 tys. ton w I kwartale 2009 r. do 30,7 tys. ton w I kwartale 2010 r.

Mniejszy o ok. 23% skup żywca wołowego sprawił, że eksport tego gatunku mięsa obniżył się z 38,1 tys. ton w miesiącach styczeń-luty 2009 r. do 33,7 tys. ton w analogicznym okresie 2010 r. Średnia cena w eksporcie mięsa chłodzonego wynosiła 2,79 EUR/kg i była o 1% wyższa niż w poprzednim roku. Cena mięsa mrożonego wynosiła 2,71 EUR/kg i była o 3% niższa niż w styczniu i w lutym 2009 r. Eksport bydła obniżył się o ok. 25% (do 10,8 tys. sztuk). Najmniejszy spadek wystąpił w eksporcie cieląt. Wyniósł on ok. 3%, gdyż ich ceny były o 16% wyższe (2,68 EUR/kg) niż w styczniu i lutym 2009 r.

W styczniu i lutym 2010 r. import bydła i cieląt wyniósł 2,6 tys. sztuk i był o 1,7 tys. sztuk większy niż przed rokiem. Średnia cena w imporcie żywca wołowego i cielęcego wzrosła o ok. 16% (do 1,88 euro/kg), a mocniejszy złoty powodował wzrost jego opłacalności. Dwukrotnie większy był również import mięsa wołowego (1,8 tys. ton), gdyż jego ceny były o ok. 20% niższe niż w styczniu i lutym 2009 r. (2,64 EUR/kg).

Tab. 1. Produkcja, skup, eksport i import wołowiny (tys. ton)

Wyszczególnienie		Skup żywca wołowego i cielęcego w ekw. mięsa	Eksport wołowiny w ekw. mięsa			Import wołowiny
			ogółem	żywiec	mięso	
I-XII 2004		255,7 ^a	124,0	45,0	68,0	4,8
I-XII 2005 ^c		204,5 ^b	167,2	44,6	115,3	3,7
2006	XII	13,1	12,0	1,4	10,9	0,5
2007	XII	13,3	14,5	2,1	11,7	1,0
2008	IX	12,9	15,5	1,3	13,4	0,6
	X	15,3	17,0	2,6	13,5	0,9
	XI	13,7	15,4	1,2	11,8	0,8
	XII	13,5	16,8	1,8	14,2	0,9
2009	I	11,1	20,0	1,8	17,7	0,8
	II	13,2	17,6	1,8	15,0	0,4
	III	15,5	19,0	2,1	15,7	0,5
	IV	13,8	17,5	1,4	14,3	0,6
	V	13,1	21,0	2,3	18,6	0,7
	VI	11,9	16,0	2,8	12,7	0,6
	VII	12,0	15,3	1,7	12,1	0,7
	VIII	9,2	13,0	1,3	10,1	0,9
	IX	10,8	14,0	1,2	11,4	0,7
	X	11,8	13,0	1,3	10,0	1,4
	XI	10,6	13,3	1,2	10,9	0,9
	XII	10,0	17,6	1,4	14,5	0,9
2010	I	9,2	18,5	1,7	16,4	1,2
	II	9,7	19,0	1,5	17,3	1,4
	III	11,8				

^a obejmuje zakłady zatrudniające powyżej 10 osób, ^b obejmuje zakłady zatrudniające powyżej 50 osób, ^c dane szacunkowe
 Źródło: Na podstawie danych GUS – miesięcznych informacji o produkcji i handlu zagranicznym, skup na podstawie Biuletynu GUS.

Tab. 2. Cena skupu, zbytu i cena detaliczna wołowiny

Wyszczególnienie		Cena skupu żywca wołowego w zł/kg żywca	Cena skupu cieląt w zł/kg żywca	Cena zbytu mięsa wołowego z kością	Cena detaliczna mięsa wołowego z kością	Relacje ceny skupu bydła rzeźnego do ceny mięsa wołowego z kością	
						zbytu	detalicznej
2006	XII	4,00	9,53	15,39	17,22	3,84	4,30
2007	XII	3,91	8,56	16,09	17,68	4,11	4,52
2008	IX	4,12	7,26	17,63	18,35	4,28	4,45
	X	4,06	7,62	17,79	18,38	4,38	4,52
	XI	4,09	7,91	17,76	18,40	4,34	4,49
	XII	4,13	7,97	17,88	18,42	4,34	4,47
2009	I	4,25	8,07	18,40	18,61	4,33	4,38
	II	4,54	9,10	18,50	18,79	4,07	4,14
	III	4,73	9,67	18,79	19,18	3,97	4,05
	IV	4,83	9,87	18,81	19,53	3,89	4,04
	V	4,64	9,46	18,84	19,70	4,06	4,24
	VI	4,90	9,71	19,18	19,84	3,99	4,05
	VII	4,78	9,03	19,48	20,08	4,07	4,19
	VIII	4,56	8,83	19,37	20,14	4,25	4,42
	IX	4,59	8,98	19,40	20,19	4,23	4,39
	X	4,50	9,01	19,27	20,24	4,28	4,49
	XI	4,49	9,48	19,10	20,30	4,25	4,52
	XII	4,64	9,93	19,02	20,26	4,10	4,36
2010	I	4,91	9,75				
	II	4,87	9,55				
	III	4,54	8,88				
w % ceny	sprzed roku	96,1	-	-	-	-	-
	sprzed m-ca	93,3	-	-	-	-	-

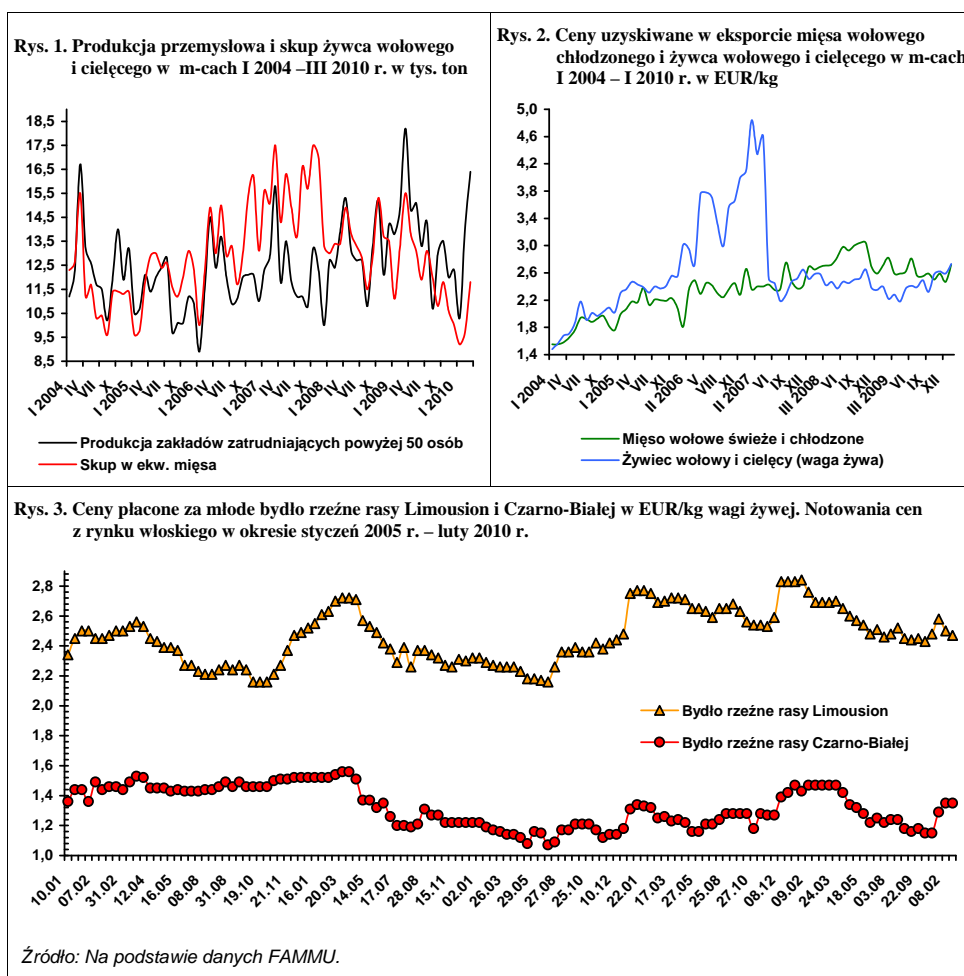
Źródło: Na podstawie danych GUS.

Tab. 3. Cena targowiskowa, cena zbytu i cena referencyjna wołowiny

Wyszczególnienie	IX 2009	X 2009	XI 2009	XII 2009	I 2010	II 2010	III 2010	IV 2010	V 2010
	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca
Cena zakupu bydła rzeźnego w ubojniach w zł/kg wagi żywej:									
Bydło ogółem	4,84	4,77	4,55	4,68	4,77	5,00	4,78	4,58	4,55
Buhaje	5,57	5,51	5,32	5,52	5,71	5,92	5,47	5,04	4,99
Krowy	3,81	3,67	3,49	3,52	3,41	3,73	3,68	3,68	3,69
Średnia cena targowiskowa cieląt 60-100 kg w zł/kg wagi żywej	8,94	9,06	9,51	9,75	10,35	9,77	9,83	9,80	9,67
Cena sprzedaży w zakładach mięsnych w zł/tonę:									
Ćwierci z buhajów do 2 lat	10 880	10 810	10 723	10 796	10 963	11 292	11 370	10 513	10 125
Ćwierci z krów rzeźnych	8 196	7 842	7 571	7 578	7 272	8 198	8 185	7 985	7 942
Cena referencyjna w EUR/100 kg tuszy schłodzonej ^a :									
UE-25	310,52	314,19	307,60	310,18	314,7	321,64	324,25	317,8	315,75
Polska	259,08	257,95	246,57	254,08	258,7	263,93	274,67	255,4	262,47

^a ceny referencyjne, są to ceny otrzymywane przez producentów żywca wołowego, których notowania pochodzą z rynków reprezentatywnych państw członkowskich UE i są przekazywane co tydzień do Komisji Europejskiej. Są one porównywane z ceną bazową, ustaloną przez Komisję Europejską w wysokości 2224 EUR/tonę kl. R3. Jeśli ceny referencyjne wykazują tendencję spadkową i stanowią mniej niż 103% ceny bazowej, wówczas kraj członkowski może ubiegać się o dopłaty do magazynowania, które od 01.07.2002 są podstawowym instrumentem utrzymania równowagi na tym rynku

Źródło: Na podstawie tygodniowych informacji Departamentu Wspólnej Organizacji Rynków.

Rynek wieprzowiny

Jan Małkowski
Danuta Zawadzka

W latach 2007-2009 światowa produkcja wieprzowiny mającej 38% udział w produkcji mięsa (łącznie z drobiem) wzrosła z 94,6 mln ton do 100,8 mln ton, tj. o 6,6%. W Chinach, a więc u największego producenta produkcja wzrosła z 42,9 mln ton do 48,9 mln ton, tj. o 14%. W UE-27 produkcja w tym okresie spadła z 22,9 do 22 mln ton, tj. o 4%. W USA produkcja wieprzowiny wzrosła z 10 mln ton do 10,4 mln ton, tj. o 5%. Łączna produkcja w Chinach, UE-27 i USA stanowiła w 2009 r. 81% produkcji światowej. W pozostałych krajach produkcja ta w latach 2007-2009 podlegała różnokierunkowym zmianom, które nie miały istotnego znaczenia dla zmian produkcji światowej. Przewiduje się, że w 2010 r. produkcja wieprzowiny w Chinach zwiększy się o dalsze 3,5%, w UE-27 o 0,9%, a w USA spadnie o 3%.

W Polsce produkcja żywca wieprzowego w 2009 r. wyniosła w wbc 1717 tys. ton i była mniejsza niż w 2008 r. o 11% i o 21% w 2007 r. Spadek produkcji powodował wzrost cen, który wystąpił już w 2008 r. Co prawda w 2008 r., mimo spadku produkcji o 10%, ceny skupu trzody wzrosły jedynie o 16%, tj. z 3,46 zł/kg w 2007 r. do 4,01 zł/kg, gdyż ujemne saldo handlu zagranicznego prawie w połowie zrekomensowało spadek produkcji.

W 2009 r. przeciętna cena skupu w Polsce wynosiła 4,61 zł/kg i była o 15% wyższa niż w 2008 r. Średnioroczny wzrost cen w 2009 r. był wynikiem ich wzrostu w trzech pierwszych kwartałach, bowiem w IV kwartale ceny trzody z miesiąca na miesiąc malały. W grudniu przeciętna cena skupu trzody wynosiła 3,88 zł/kg i była o 14% niższa niż w grudniu 2008 r. Na skutek spadku eksportu do krajów trzecich malały bowiem wówczas ceny trzody w Unii Europejskiej. W IV kwartale 2009 r. przeciętna cena trzody

klasy E w UE-27 wyniosła 134 EUR/100 kg wagi poubojowej, wobec 151 EUR/100 kg w IV kwartale 2008 r. W IV kwartale 2009 r. cena trzody w Polsce wyrażona w euro wyniosła 131 EUR/100 kg, a więc była o 2% niższa niż w UE-27.

W okresie I-IV 2010 r. przeciętna cena trzody klasy E w UE-27 wynosiła 133 EUR/100 kg wagi poubojowej, a w Polsce 127 EUR/100 kg. W obu wypadkach ceny były niższe niż w analogicznym okresie poprzedniego roku odpowiednio o 4% i 9%, ale przeciętna cena w Polsce była o 5% niższa od przeciętnej ceny w UE-27.

W kwietniu 2010 r. Komisja Europejska przewidywała, że w II kwartale przeciętna cena osiągnie 141 EUR, w III kwartale -153 EUR, a w IV kwartale 138 EUR/100 kg wagi poubojowej. Ceny te w II kwartale 2010 r. byłyby więc niższe niż rok wcześniej 3%, w trzecim kwartale podobne do ubiegłorocznych, a w IV kwartale 2010 wyższe o 3% niż w IV kwartale 2009 r.

Jeśli w następnych miesiącach 2010 r. kurs złotego do euro kształtował się będzie na poziomie około 3,80 to istnieje duże prawdopodobieństwo, że ceny trzody w Polsce wyrażone w euro będą w całym 2010 r. nawet o kilkanaście procent niższe od cen unijnych. Taka sytuacja wpłynęłaby korzystnie na ograniczenie importu. Nie oznacza to jednak, że import ulegnie istotnemu zmniejszeniu. O jego skali decydują bowiem nie tylko różnice w cenach, ale także w jakości towaru. Tradycyjnym konkurentem dla Polski tak pod względem cen wieprzowiny jak i jej jakości jest Dania, ale czołowe miejsce na liście importerów w 2009 r. zajmowały Niemcy, gdzie ceny były okresowo nieco wyższe lub nieco niższe niż w Polsce.

Tab. 1. Skup trzody i handel zagraniczny wieprzowiną

Lata i miesiące	Skup trzody ^a		Eksport mięsa, podrobów i przetworów ^{c,d}		Import mięsa, podrobów i przetworów ^{c,d}		Saldo handlu zagranicznego tys. ton	
	tys. ton	wskaźniki zmian ^b	Tys. ton	Wskaźniki zmian ^b	tys. ton	wskaźniki zmian ^b		
2007	I-XII	2210,0	101,5	289,5	88,4	257,5	140,5	32,0
	I-VI	1127,6	109,4	155,7	99,2	107,8	51,9	47,9
2008	I-XII	1931,2	87,4	399,0	137,8	514,0	199,6	-115,0
	I-VI	1027,0	91,1	204,0	131,0	212,0	196,7	-8,0
	IX	104,8	99,3	39,1	156,5	52,5	213,2	-13,4
	X	116,3	86,6	38,5	147,9	46,9	187,3	-8,4
	XI	102,6	77,4	29,8	104,9	45,1	191,1	-15,3
	XII	108,8	96,2	23,2	91,2	41,3	193,1	-18,1
2009	I	99,8	82,7	27,2	102,6	43,5	137,2	-16,2
	II	88,1	72,8	31,7	93,5	32,5	112,8	-17,1
	III	97,7	75,8	26,9	72,9	47,8	159,0	-20,9
	IV	92,0	72,9	30,0	67,4	42,8	151,8	-12,8
	V	84,0	75,3	29,6	79,1	42,3	107,1	-12,7
	VI	87,3	87,5	30,0	70,9	48,4	128,4	-18,4
	I-VI	857,4	83,5	151,0	74,0	259,0	122,2	-108,0
	VII	87,4	81,3	25,8	66,8	50,5	107,2	-24,7
	VIII	85,6	87,3	24,3	64,8	48,4	104,1	-24,1
	IX	92,7	88,5	31,3	79,0	43,6	87,0	-12,3
	X	99,1	85,2	31,5	81,0	43,2	94,5	-11,7
	XI	95,8	93,4	28,8	96,0	43,3	100,7	-14,5
XII	102,5	94,2	28,5	124,5	42,1	126,0	-13,6	
2010	I	96,2	96,4	x	x	x	x	x
	II	91,7	95,2	x	x	x	x	x
	III	122,1	125,0	x	x	x	x	x

^a miesięczny skup nie jest pełny, gdyż nie obejmuje skupu realizowanego przez małe jednostki, w przeciwieństwie do okresów rocznych i półrocznych, ^b analogiczny okres poprzedniego roku = 100, ^c w wadze produktu, ^d dane miesięczne eksportu i importu nie są pełne, gdyż nie obejmują żywych zwierząt, niektórych przetworów i podrobów, dane półroczne i roczne przeliczone są na wagę mięsa.

Źródło: Dane GUS, CIHZ, CAAC i przeliczenia własne

Tab. 2. Ceny żywca wieprzowego, mieszanki PT-2, Prowitu i prosiąt

Lata i miesiące	Cena skupu trzody w zł/kg wagi żywej	Relacje cen trzody do targowiskowych cen:		Cena mieszanki PT-2 w zł/dt	Relacja cen trzoda: mieszanka PT-2	Cena Prowitu w zł/dt	Relacja cen trzoda: Prowit	Cena prosiąt w zł/szt.	
		żyta	jęczmienia						
2008	IX	4,64	7,4	6,7	111,50	4,2	183,53	2,5	124
	X	4,32	7,2	6,8	108,13	4,0	181,59	2,4	129
	XI	4,28	7,9	7,2	104,38	4,1	179,87	2,4	140
	XII	4,50	8,6	7,6	102,86	4,4	179,04	2,5	146
2009	I	4,43	8,6	7,5	102,18	4,3	179,12	2,5	150
	II	4,45	8,9	7,7	102,18	4,4	186,37	2,4	159
	III	4,78	9,3	8,2	101,34	4,7	189,65	2,5	176
	IV	4,88	9,5	8,6	102,52	4,8	193,06	2,5	184
	V	4,81	10,1	8,8	100,51	4,8	195,21	2,5	181
	VI	5,06	11,1	9,6	100,57	5,0	198,68	2,5	187
	VII	5,08	11,3	9,8	100,54	5,1	200,42	2,5	188
	VIII	4,92	12,0	10,0	99,69	4,9	200,29	2,5	180
	IX	4,67	11,1	9,6	98,05	4,8	198,50	2,4	180
	X	4,22	10,4	8,8	95,83	4,4	197,34	2,1	169
	XI	4,15	10,5	8,6	94,32	4,4	197,21	2,1	160
	XII	3,88	9,7	8,1	93,90	4,1	196,96	2,0	158
2010	I	3,72	8,9	7,5	x	x	x	x	x
	II	3,62	8,8	7,2	x	x	x	x	x
	III	3,70	8,9	7,4	x	x	x	x	x
	IV	3,65	x	x	x	x	x	x	x

Źródło: Dane GUS i przeliczenia własne.

Tab. 3. Ceny producenta, zbytu i ceny detaliczne wieprzowiny w Polsce (w zł/kg)

Lata i miesiące	Cena skupu za wagę poubojową schłodzoną	Ceny zbytu			Ceny detaliczne			Cena detaliczna w % cen zbytu		
		schabu środk. z/k	szynki gotowanej	kielbasy toruńskiej	schabu środk. z/k	szynki gotowanej	kielbasy toruńskiej	schabu środk. z/k	szynki gotowanej	kielbasy toruńskiej
2008 I	4,57	12,48	16,11	9,74	14,13	20,35	12,27	113,2	126,3	126,0
II	4,28	12,31	16,08	9,74	13,70	20,25	12,13	111,3	125,9	124,5
III	4,74	12,55	16,04	9,74	13,83	20,07	12,11	110,2	125,1	124,3
IV	4,76	12,42	15,94	9,71	13,90	20,08	12,22	111,9	126,0	125,8
V	5,27	12,65	16,22	9,79	14,26	20,31	12,37	112,7	125,2	126,4
VI	5,65	13,06	16,35	9,91	14,94	20,68	12,64	114,4	126,5	127,5
VII	5,84	13,21	16,73	10,18	14,93	20,70	12,75	113,0	123,7	125,2
VIII	5,91	13,27	16,80	10,33	15,00	20,94	12,83	113,0	124,6	124,2
IX	6,08	13,23	16,80	10,39	15,09	20,97	12,96	114,1	124,8	124,7
X	5,66	12,98	16,77	10,52	14,89	21,11	12,96	114,7	125,9	123,2
XI	5,61	12,90	16,77	10,61	14,61	21,13	13,02	113,3	126,0	122,7
XII	5,90	13,03	16,76	10,67	14,62	21,06	13,04	112,2	125,7	122,2
2009 I	5,80	13,10	17,06	10,72	14,94	21,11	13,13	114,0	123,7	122,5
II	5,83	13,12	17,15	10,75	14,69	21,32	13,15	112,0	124,3	122,3
III	6,26	13,55	17,46	11,08	15,03	21,66	13,41	110,9	124,1	121,0
IV	6,39	13,77	17,61	11,24	15,50	21,93	13,49	112,6	124,6	120,0
V	6,30	13,79	17,58	11,33	15,58	21,92	13,78	113,0	124,7	121,6
VI	6,63	14,02	17,86	11,37	15,63	22,08	13,83	111,5	123,6	121,6
VII	6,65	14,13	18,04	11,60	15,88	22,35	14,11	112,4	123,9	121,6
VIII	6,45	14,02	18,04	11,65	15,76	22,35	14,16	112,4	123,9	121,5
IX	6,07	13,76	17,92	11,65	15,57	21,98	14,23	113,4	124,9	122,1
X	5,53	13,21	17,95	11,56	15,05	22,37	14,31	119,2	124,6	123,8
XI	5,44	12,94	17,81	11,51	14,53	22,18	14,27	112,3	124,5	124,0
XII	5,09	12,74	17,72	11,44	14,24	22,05	14,11	111,8	124,4	123,3
2010 I	4,88	x	x	x	x	x	x	x	x	x
II	4,75	x	x	x	x	x	x	x	x	x

Źródło: Dane GUS i przeliczeni własne.

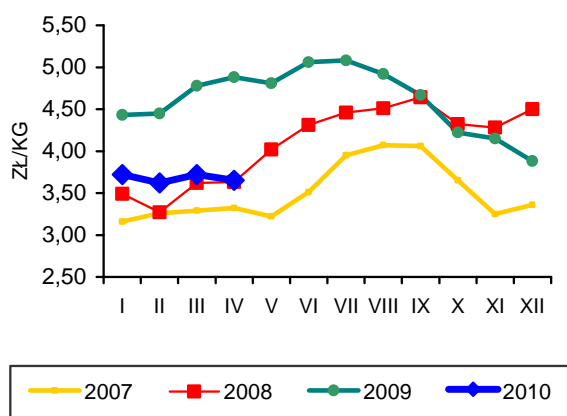
Tab. 4. Rynkowe ceny trzody w Unii Europejskiej (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Lata i miesiące	UE-27	Polska	Niemcy	Dania	Ceny w Polsce w % cen w:		
					UE-27	Niemczech	Danii
2008 IV	144,30	144,62	147,95	126,71	100,2	97,7	114,1
V	151,78	161,09	162,54	130,94	106,1	99,1	123,0
VI	163,94	174,24	172,09	138,26	106,3	101,2	126,0
VII	169,22	185,13	178,08	139,51	109,4	104,0	132,7
VIII	173,96	184,62	184,81	145,36	106,1	99,9	127,0
IX	172,33	183,01	179,79	148,31	106,2	101,8	123,4
X	161,30	162,05	168,92	142,18	100,5	95,9	114,0
XI	148,29	154,83	155,27	131,72	104,4	99,7	117,5
XII	144,36	150,27	150,82	125,21	104,1	99,6	120,0
2009 I	136,81	140,25	140,83	119,91	102,5	99,5	117,0
II	133,43	128,99	148,96	114,68	96,7	86,6	112,5
III	137,81	139,61	141,33	113,85	101,3	98,8	122,6
IV	142,88	147,77	147,21	121,73	103,4	100,4	121,4
V	144,24	148,11	149,62	125,91	102,7	99,0	117,6
VI	150,35	152,93	154,90	132,05	101,7	98,7	115,8
VII	156,48	160,62	158,40	134,27	102,6	101,4	119,6
VIII	155,00	160,30	160,20	131,40	103,4	100,0	122,0
IX	148,40	151,55	150,44	130,22	102,1	100,7	117,2
X	136,23	134,93	138,21	120,07	99,0	97,6	112,4
XI	132,94	133,31	137,57	116,43	100,3	97,6	114,5
XII	131,92	125,81	134,34	113,78	95,4	93,7	110,6
2010 I	130,68	124,82	134,04	108,84	95,5	93,1	114,7
II	135,33	124,02	140,48	114,62	91,6	88,3	108,2
III	134,65	130,14	135,67	116,97	96,7	95,9	111,3
IV	132,72	127,37	137,03	120,27	96,0	93,0	105,9

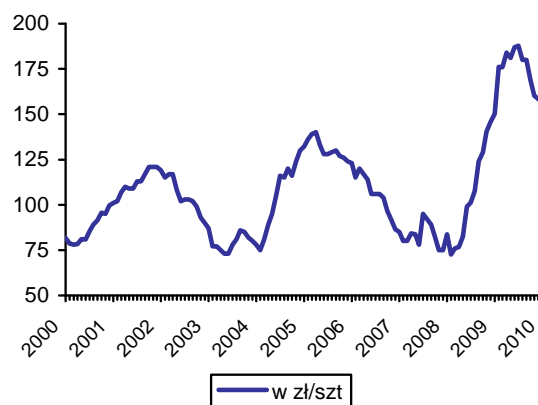
Źródło: Dane Komisji Europejskiej.

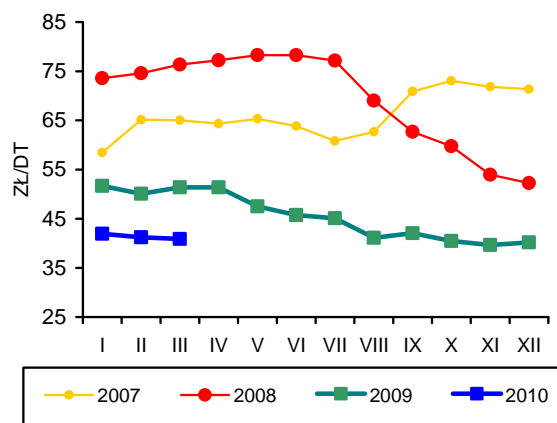
Rys. 1. Ceny skupu żywca wieprzowego w Polsce

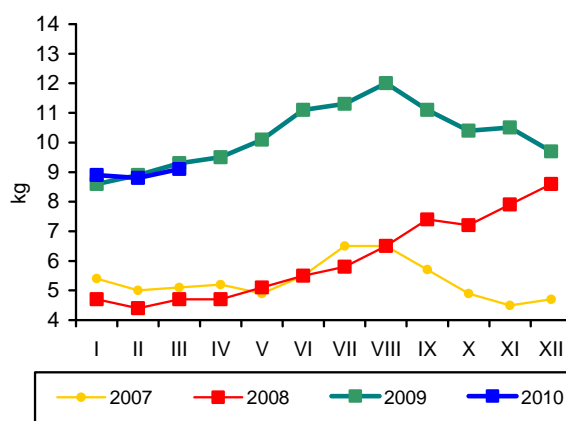
Rys. 2. Ceny prosiąt w Polsce

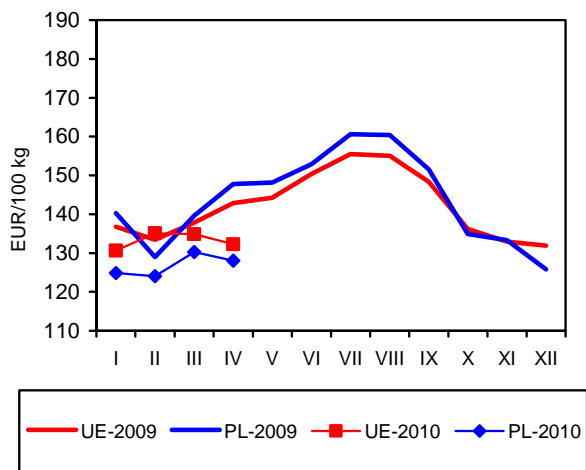
Rys. 3. Targowiskowe ceny żyta w Polsce

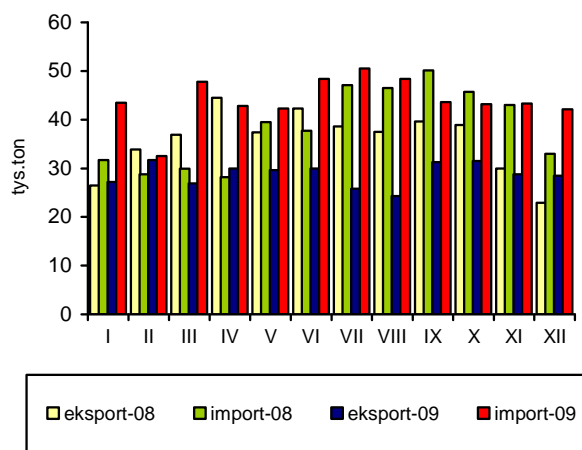
Rys. 4. Ceny żywca wieprzowego wyrażone w kg żyta w Polsce

Rys. 5. Przeciętne ceny trzody klasy E w UE (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Rys. 6. Polski handel zagraniczny wieprzowiną

Źródło: GUS, CIHZ, CAAC, Komisja Europejska oraz przeliczenia własne.

Rynek mięsa drobiowego i jaj

Mira Kobuszyńska
Grzegorz Dybowski

Rynek mięsa drobiowego

W marcu 2010 roku, produkcja mięsa drobiowego w zakładach drobiarskich, zatrudniających powyżej 50 pracowników wyniosła 118 tys. ton, tj. o 22% więcej niż średnio w okresie styczeń – luty 2010 roku. Wielkość produkcji w pierwszym kwartale bieżącego roku była o 11% wyższa niż w tym samym czasie poprzedniego roku.

Pomimo niekorzystnych dla eksporterów zmian kursu złotego, w pierwszych dwóch miesiącach bieżącego roku, eksport utrzymywał się na wysokim poziomie. Według danych wstępnych bazy IERiGŻ, ilościowo wywóz mięsa drobiowego był o ok. 9% wyższy niż w analogicznym okresie poprzedniego roku. Prognozuje się, iż po oszacowaniu obrotów realizowanych przez drobnych eksporterów, wielkość eksportu zwiększy się. W pierwszych dwóch miesiącach bieżącego roku import mięsa drobiowego obniżył się o połowę w relacji do stycznia i lutego 2009 roku. Od połowy minionego roku wzmacnia się tendencja zaopatrzenia rynku krajowego z rodzimej produkcji.

Po półrocznym okresie spadkowej tendencji cenowej, od grudnia 2009 roku, ceny pasz dla drobiu rosną. W pierwszym kwartale 2010 roku, mieszanki dla kurcząt brojlerów podrożały o 3,1% a dla indyków o 2,4%. Od stycznia 2010 roku, rosną również ceny skupu żywca. Wzrost cen następuje po półrocznym okresie silnej tendencji spadkowej. W kwietniu bieżącego roku za kurczęta brojlery hodowcy uzyskiwali ceny o 0,6% wyższe niż

w poprzednim miesiącu oraz o 11% wyższe niż w styczniu. Pomimo wzrostu cen pasz, opłacalność chowu poprawiła się w relacji do trudnego dla hodowców okresu z przełomu minionego i bieżącego roku. Tempo wzrostu cen skupu przewyższało przyrost cen pasz.

W pierwszym kwartale 2010 roku poprawiły się marże w przemyśle przetwórczym, nadal jednak były one dużo niższe niż w tym samym czasie roku poprzedniego. W kwietniu nastąpiło ponowne obniżenie marż przetwórczych, spowodowane równoczesnym wzrostem cen skupu i silnym spadkiem cen zbytu. W kwietniu 2010 roku, silny wzrost produkcji mięsa drobiowego, przy stopniowo rosnącej podaży wieprzowiny spowodował spadek cen zbytu na rynku drobiarskim. Ceny zbytu tuszek kurcząt obniżyły się w relacji do marca o 7,2%.

Od czerwca 2009 roku do marca bieżącego roku, utrzymywał się spadkowy trend cen skupu indyków. W kwietniu ceny skupu wzrosły o 1,3%. Opłacalność chowu indyków nadal utrzymuje się na bardzo niekorzystnym dla producentów poziomie.

W pierwszym kwartale 2010 roku średnie ceny w Unii Europejskiej były o ponad 30% wyższe niż polskie ceny wyrażone w euro. Wśród głównych producentów i eksporterów w Europie, Polska należy do najtańszych. Pod względem cenowym do największych konkurentów Polski tradycyjnie należą Holandia i Hiszpania.

Tab. 1. Przemysłowa produkcja mięsa drobiowego w zakładach o zatrudnieniu powyżej 50 osób (tys. ton)

Wyszczególnienie	2006	2007	2008	2009	2010
I	89,1	93,7	108	95,2	96,4
II	84,0	79,7	92,9	85,8	96,5
III	94,3	94,9	95,1	98,1	118,0
IV	83,7	89,2	105,0	99,0	
V	91,6	96,2	99,1	97,0	
VI	94,1	86,4	94,2	101,5	
VII	91,3	93,4	105	107,0	
VIII	94,4	97,4	96	101,0	
IX	94,9	95,6	101	105,0	
X	101	109,0	108	113,0	
XI	97,2	99,9	93	105,0	
XII	90,4	91,0	97,7	107,0	
RAZEM	1106	1126,4	1195	1217,0	311,0

Źródło: Dane GUS.

Tab. 2. Handel zagraniczny mięsem drobiowym (tony)

Wyszczególnienie	Import		Eksport	
	2009	2010 ^a	2009	2010 ^a
I	4183	2317	20217	26186
II	3219	1558	20607	18297
III	4140		23169	
IV	4146		22020	
V	3145		25232	
VI	3640		25163	
VII	3717		25733	
VIII	2933		22923	
IX	2865		30012	
X	3611		31274	
XI	2495		30693	
XII	1940		27977	
RAZEM	40032	3875	305021	44483

^a dane nieostateczne (na dzień 06.05.2010)

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC.

Tab. 3. Spożycie mięsa drobiowego i wędlin drobiowych wg budżetów rodzinnych (w kg/1 mieszkańca miesięcznie)

Kwartał	Mięso drobiowe			Wędliny drobiowe		
	2007	2008	2009	2007	2008	2009
I	1,40	1,41	1,42	0,22	0,20	0,21
II	1,42	1,44	1,46	0,21	0,21	0,21
III	1,46	1,48	1,49	0,22	0,21	0,23
IV	1,48	1,58	1,60	0,21	0,21	0,21

Źródło: Dane GUS.

Tab. 4. Ceny na rynku kurcząt brojlerów

Miesiące	Mieszanka dla kurcząt brojlerów pełnoporcjowa grower/finisz (zł/tonę)		Pisklęta (zł/szt.)		Żywiec (skup) (zł/kg) ^a		Tuszka (zbyt) patroszona, z szyją (zł/kg) ^{a, b}		Tuszka (detal) (zł/kg)	
	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010
	I	1020	1044	1,17	1,26	3,05	2,84	4,81	4,29	6,91
II	1119	1045	1,19	1,34	3,32	3,04	5,70	4,84	6,72	
III	1149	1051	1,21		3,46	3,13	5,91	5,05	7,12	
IV	1151		x		3,50	3,15	5,42	4,69	7,28	
V	1163		1,25		3,40		5,69		6,95	
VI	1204		1,25		3,76		6,24		7,39	
VII	1209		1,26		3,64		5,78		7,33	
VIII	1183		1,25		3,65		5,73		7,22	
IX	1151		1,26		3,37		5,10		6,90	
X	1117		1,26		3,08		4,59		6,47	
XI	1032		1,25		2,95		4,44		6,11	
XII	1019		1,26		3,02		5,07		5,93	

^a trzeci tydzień każdego miesiąca, ^b świeże i schłodzone, Polska+UE

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS, KRDiG i MRiRW.

Tab. 5. Ceny na rynku indyków brojlerów

Wyszczególnienie	Pisklęta (zł/szt.)		Żywiec (skup) – indory (zł/kg) ^a		Tuszka (zbyt), (zł/kg) ^a	
	2009	2010	2009	2010	2009	2010
I	5,00	5,50	4,37	4,54	7,32	7,64
II	5,50	5,50	4,67	4,47	7,72	7,46
III	5,60		4,94	4,44	7,70	7,79
IV	x		5,35	4,50	7,88	7,54
V	5,60		5,47		7,97	
VI	5,60		5,44		7,86	
VII	5,60		5,48		7,61	
VIII	5,60		5,07		7,49	
IX	5,50		4,95		7,57	
X	5,50		5,01		7,60	
XI	5,50		4,75		7,53	
XII	5,50		4,56		8,37	

^a trzeci tydzień każdego miesiąca, ^b świeże i schłodzone, Polska+ UE

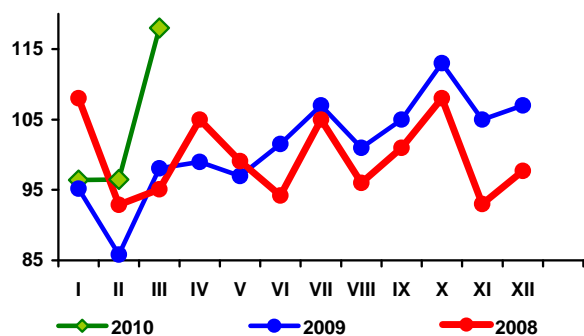
Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MRiRW.

Tab. 6. Ceny sprzedaży mięsa kurcząt w wybranych krajach UE (EUR/100 kg)

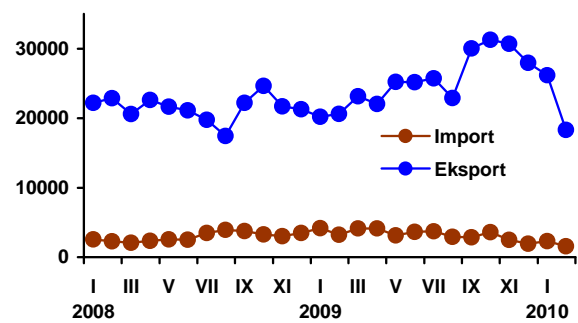
Wyszczególnienie	Polska	Niemcy	Czechy	Węgry	Francja	Holandia	Hiszpania	UE
2009 I	125,44	226,50	167,64	180,68	214,23	176,77	175,64	175,05
II	120,14	226,50	162,25	162,70	210,04	176,07	180,67	171,92
III	127,56	232,81	170,72	159,26	210,00	180,00	180,67	172,04
IV	128,46	229,90	176,77	166,50	210,00	180,00	158,15	173,58
V	123,13	250,71	174,48	175,62	214,06	180,00	148,41	174,03
VI	136,19	268,00	173,26	176,66	215,00	185,00	147,98	174,26
VII	132,54	268,00	180,40	181,79	215,00	183,65	153,09	173,25
VIII	137,26	268,00	175,93	184,41	214,94	178,60	164,36	176,94
IX	125,37	268,00	178,06	180,94	210,60	176,44	168,46	175,08
X	111,99	268,00	173,05	180,51	210,00	156,45	154,78	168,63
XI	108,56	268,00	174,10	174,49	200,83	131,77	148,34	159,32
XII	116,40	249,00	171,40	174,40	195,00	118,70	134,30	157,70
2010 I	112,40	241,50	168,50	174,40	191,60	138,50	133,50	158,70
II	120,50	240,00	169,40	171,10	177,00	145,00	135,50	156,20
III	127,10	240,00	167,10	171,00	175,00	156,30	147,20	161,70

Źródło: Dane MRiRW.

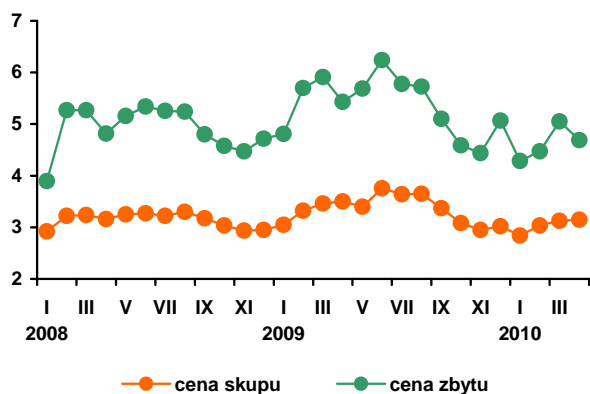
Rys. 1. Przemysłowa produkcja mięsa drobiowego w zakładach o zatrudnieniu pow. 50 osób (tys. ton)

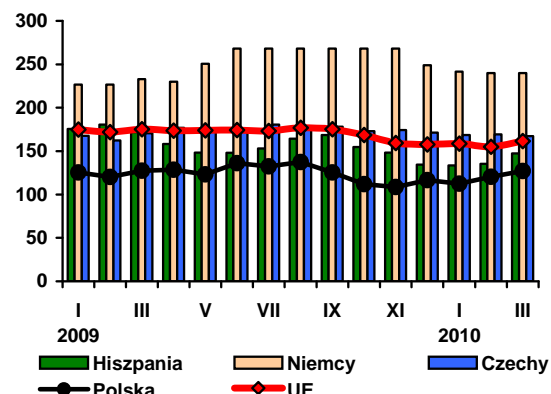
Rys. 2. Handel zagraniczny mięsem drobiowym (tony)

Rys. 3. Ceny skupu brojlerów kurcząt i ceny zbytu tuszek kurcząt średnio w Polsce w zł/kg

Rys. 4. Ceny zbytu tuszek kurcząt w wybranych krajach UE, w EUR/100 kg

Źródło: Dane GUS, MRiRW i CIHZ.

Rynek jaj

W kwietniu bieżącego roku jaja taniały, jak zwykle o tej porze roku. Od początku bieżącego roku ceny jaj świeżych spadły przeciętnie o 4,8%. Najsilniej obniżyły się ceny jaj największych XL (-11,2%). Spadły też ceny jaj średnich M (-3,4%). Podrożały natomiast jaja klas wagowych S (2,3%) oraz L (0,2%).

Średnia cena zbytu jaj świeżych w kwietniu wyniosła 33,08 zł/ 100 sztuk, była więc o 3,8% wyższa niż rok wcześniej.

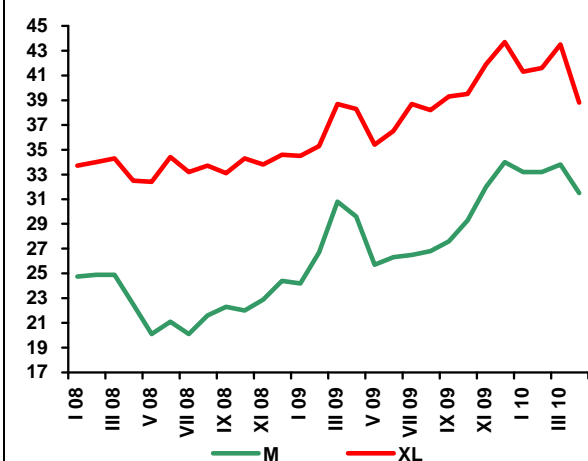
W relacji do poprzedniego miesiąca, w kwietniu 2010 roku, bardzo silnie obniżyły się ceny jaj skupowanych przez zakłady przetwórcze (-10,2%). Poziom cen skupu w pierwszych czterech miesiącach bieżącego roku bardzo silnie wahał się; średnio był on o ok. 3% wyższy niż w tym samym okresie poprzedniego roku.

Według wstępnych danych IERiGŻ (na podstawie danych CA-AC), w pierwszych dwóch miesiącach 2010 roku zmniejszyły się obroty zagraniczne jajami świeżymi. Znacząco obniżył się eksport. W relacji do okresu styczeń-luty 2009 roku, spadek ten wyniósł 25%. Jeszcze silniej obniżył się import (-64%).

W okresie styczeń-luty 2010 roku średni miesięczny poziom importu przetworów z jaj zwiększył się do 513 ton. Oznacza to podwojenie importu w relacji do analogicznego okresu 2009 roku. W tym samym czasie eksport spadł o 70% w stosunku do pierwszych dwóch miesięcy poprzedniego roku i średnio w miesiącu wyniósł 350 ton. Jeśli dane wstępne o handlu zagranicznym nie ulegną znaczącej korekcie, oznaczałoby to niespotykany od lat spadek obrotów handlowych na tym rynku.

W pierwszym kwartale 2010 roku ceny zbytu jaj w UE były o 3,7% niższe niż polskie ceny wyrażone w euro. W marcu bieżącego roku, polska cena przewyższała unijną o 6,1%. W minionym roku polskie jaja drożały w wyższym tempie niż średnio w UE, na co wpłynął zarówno wzrost cen krajowych, jak i zmiany kursu walutowego. Wśród głównych producentów unijnych, w pierwszych miesiącach 2010 roku, do najdroższych należały Niemcy i Polska.

Rys. 1. Średnie ceny sprzedaży jaj spożywczych w Polsce (klasa wagowa M i XL – zł/szt)

Rys. 2. Ceny skupu jaj do przetwórstwa (zł/tonę)

Tab. 1. Handel zagraniczny jajami i przetworami z jaj (tony)

Miesiące	Jaja świeże				Przetwory z jaj			
	Import		Eksport		Import		Eksport	
	2009 ^a	2010	2009 ^a	2010	2009 ^a	2010	2009 ^a	2010
I	2733	911	10733	12167	292	515	1210	375
II	1848	730	10037	3344	249	512	1122	326
III	1053		11972		233		1204	
IV	2362		10695		213		939	
V	1102		12598		235		980	
VI	2138		13059		228		1300	
VII	2560		11924		219		1069	
VIII	2892		11628		248		1316	
IX	3020		11167		371		1018	
X	2521		11671		447		1477	
XI	3039		12275		515		1087	
XII	2531		11851		543		1073	
RAZEM	27800	1641	139610	15511	3793	1027	13795	701

^a dane nieostateczne (na dzień 06.05.2010)

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC.

Tab. 2. Ceny sprzedaży jaj klasy A w zakładach pakujących (zł/100 szt.)^a

Miesiące	XL		L		M		S	
	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010
I	34,50	41,30	28,30	34,30	24,20	33,20	18,90	26,90
II	35,30	41,60	31,30	35,40	26,70	33,20	25,60	27,20
III	38,70	43,50	34,40	37,10	30,80	33,80	27,00	30,10
IV	38,30	38,80	31,80	36,20	29,60	31,50	27,70	25,80
V	35,40		27,30		25,70		24,40	
VI	36,50		30,30		26,30		24,80	
VII	38,70		30,40		26,50		25,50	
VIII	38,20		29,30		26,80		23,40	
IX	37,70		32,90		27,60		24,30	
X	39,50		34,50		29,30		21,80	
XI	41,90		37,40		32,00		26,20	
XII	43,70		36,10		34,00		25,20	

^a trzeci tydzień każdego miesiąca

Źródło: Dane MRiRW.

Tab. 3. Ceny sprzedaży jaj w Polsce i innych krajach (średnio klasy L i M), (EUR/100 kg)

Miesiące	Polska	Czechy	Niemcy	Francja	Holandia	UE
2009 I	103,38	96,09	103,85	109,00	89,39	112,30
II	102,28	98,28	101,97	104,54	87,39	110,53
III	114,92	106,64	117,20	118,12	93,42	120,78
IV	119,05	107,42	116,34	118,37	83,07	119,34
V	105,60	100,54	93,59	118,69	70,19	113,43
VI	102,33	98,78	93,44	104,98	66,70	110,66
VII	111,54	101,55	93,44	100,11	66,00	111,43
VIII	114,99	101,19	93,44	96,22	69,73	111,69
IX	120,05	100,31	93,44	104,69	75,00	115,35
X	124,47	104,39	124,48	107,57	80,84	117,93
XI	133,48	111,12	134,62	119,66	87,18	122,58
XII	139,67	114,73	213,77	130,65	100,03	133,60
2010 I	137,21	113,02	213,77	122,81	98,71	137,90
II	140,02	116,42	161,63	116,46	104,00	132,21
III	151,64	118,85	194,74	127,96	113,50	142,89

Źródło: Dane MRiRW.

Rynek baraniny

Danuta Zawadzka

W światowej produkcji mięsa (łącznie z drobiem) udział baraniny wynosi zaledwie 5%. Według FAO, w 2009 r. produkcja ta wynosiła 13,4 mln ton i była o 6% mniejsza niż w 2008 r. Największymi producentami baraniny są w kolejności Chiny, Indie, Unia Europejska oraz Australia i Nowa Zelandia. Trzy ostatnie z wymienionych odgrywają największą rolę w światowym handlu baraniną. Australia i Nowa Zelandia są bowiem największymi jej eksporterami, a Unia Europejska – największym importerem. W 2009 r. łączny eksport Australii i Nowej Zelandii wyniósł 753 tys. ton, co stanowiło prawie 90% światowego eksportu baraniny. Z kolei import baraniny do Unii Europejskiej to ponad 30% importu światowego.

FAO przewiduje, że w 2010 r. światowa produkcja baraniny wzrośnie do 13,6 mln ton. Wzrost produkcji wystąpi głównie w krajach azjatyckich (m. in. w Chinach o 3,5%). W Australii i Nowej Zelandii będzie on niewielki i wyniesie około 1%, ale eksport z tych krajów wzrośnie o około 2%.

Komisja Europejska ocenia, że w 2010 r. import baraniny do Unii Europejskiej będzie większy niż w 2009 r. o około 3,5%, tj. o 9,4 tys. ton. Przewidywany wzrost importu nie pokryje jednak spadku produkcji o 19 tys. ton. Taka sytuacja musi wywołać spadek spożycia i wzrost cen na unijnym rynku.

Jak dotychczas, mamy do czynienia ze spadkiem importu. W okresie styczeń-luty 2010 r. import baraniny z krajów trzecich

do Unii Europejskiej wyniósł 32 tys. ton i był prawie o 13% mniejszy niż w tych samych miesiącach 2009 r. Ceny owiec i jagniąt na unijnym rynku powoli rosną. Co prawda w I kwartale 2010 r. przeciętna cena jagniąt w Unii Europejskiej wynosiła 592 EUR/100 kg wagi poubojowej i była o 3% niższa niż w I kwartale 2009 r., ale w marcu była ona o 4%, a w kwietniu o 5% wyższa niż w analogicznych miesiącach poprzedniego roku. Z kolei przeciętna cena owiec ciężkich wyniosła w I kwartale 2010 r. 485 EUR/100 kg wagi poubojowej i była o 8% wyższa niż w I kwartale 2009 r. W marcu była ona wyższa o 8% niż w marcu 2009 r., a w kwietniu w stosunku do kwietnia poprzedniego roku – o 6%. W I kwartale 2010 r. w porównaniu z I kwartałem 2009 r. wzrosła też przeciętna cena owiec ciężkich w Polsce. Osiągnęła ona 407 EUR/100 kg wagi poubojowej, wobec 315 EUR rok wcześniej. W kwietniu miał miejsce dalszy wzrost tej ceny z 329,84, EUR do 374,11 EUR, a więc o 13%. Nie pocieszające jest jednak to, że na skutek aprecjacji złotego względem euro na polskim rynku maleją ceny wyrażone w złotych. Zgodnie z danymi Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej w marcu cena jagniąt o wadze 13-16 kg wynosiła 8,80 zł/kg wagi żywej i była o 5% niższa niż przed rokiem. Ceny owiec o wadze 36-40 kg osiągnęły 6,60 zł/kg i były o 1% wyższe niż rok wcześniej.

Tab. 1. Produkcja baraniny w Polsce (w tonach wagi poubojowej)

Wyszczególnienie	2007	2008	2009 ^P	Zmiana w % 2009/2008
I półrocze	1438	1373	1205	87,8
II półrocze	901	1113	1076	96,8
Rok	2339	2486	2281	91,8

P – prognoza IERiGŻ-PIB

Źródło: Dane GUS

Tab. 2. Polski handel zagraniczny żywcem i mięsem baranin w ekwiwalencie mięsa (tony)

Lata	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
Eksport 2008	25,5	42,2	297,9	35,6	44,0	108,6	71,4	85,9	39,2	33,3	23,3	114,0	920,9
2009	49,1	62,6	203,1	169,7	96,3	56,1	76,6	44,4	56,3	39,1	18,2	153,2	1024,7
miesiąc roku poprzedniego = 100	192,5	148,3	68,2	476,7	218,9	51,7	107,3	51,7	143,6	117,4	78,1	134,4	1110,3
Import 2008	16,6	32,3	38,2	8,6	14,9	10,0	16,0	10,0	18,6	14,7	10,5	8,8	199,2
2009	73,6	4,5	87,3	23,9	65,7	54,7	126,9	16,0	51,0	42,6	12,2	35,6	594,0
miesiąc roku poprzedniego = 100	443,4	13,9	228,5	277,9	440,9	547,0	793,1	160,0	274,2	289,8	116,2	404,5	298,2

* Prognoza IERiGŻ-PIB

Źródło: Dane CAAC

Tab. 3. Przeciętne ceny skupu owiec w Polsce (w zł/kg wagi żywej)

Lata	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
2007/2008	5,23	5,27	6,68	5,00	4,29	4,92	4,57	4,79	4,68	4,84	5,20	6,97
2008/2009	5,69	6,20	7,64	7,58	6,65	6,27	6,24	6,49	6,12	6,14	5,88	7,95
miesiąc roku poprzedniego = 100	108,8	117,6	114,4	151,6	155,0	127,4	136,5	135,5	130,8	126,9	113,0	114,1

Źródło: Dane GUS oraz prognoza IERiGŻ-PIB.

Tab. 4. Ceny zakupu wybranych kategorii wagowych owiec i jagniąt w Polsce

Wyszczególnienie	Jagnięta o wadze 13-16 kg				Owce o wadze 36-40 kg			
	cena za wagę żywą		cena za wagę poubojową		cena za wagę żywą		cena za wagę poubojową	
	zł/kg	EUR/kg	zł/kg	EUR/kg	zł/kg	EUR/kg	zł/kg	EUR/kg
III 2009	9,30	2,01	19,79	4,28	6,00	1,30	12,8	2,77
IV	8,87	2,01	18,87	4,27	6,00	1,36	12,8	2,90
V	-	-	-	-	5,98	1,33	12,7	2,82
VI	-	-	-	-	6,12	1,36	13,0	2,89
VII	-	-	-	-	5,68	1,32	12,1	2,81
VIII	-	-	-	-	5,74	1,39	12,2	2,95
IX	-	-	-	-	5,94	1,41	12,6	2,99
X	-	-	-	-	5,99	1,44	12,7	3,04
XI	-	-	-	-	7,64	1,83	16,3	3,91
XII	11,3	2,73	24,0	5,79	7,60	1,83	16,2	3,91
I 2010	-	-	-	-	6,35	1,56	13,5	3,32
II	-	-	-	-	6,66	1,66	14,2	3,54
III	8,80	2,26	18,72	4,81	6,10	1,57	13,0	3,34

Źródło: Dane Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej MRiRW oraz przeliczenia własne.

Tab. 5. Przeciętne ceny detaliczne udźca baraniego w Polsce (zł/kg)

Lata	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
2008	33,14	33,14	33,94	36,98	37,10	37,43	37,43	37,64	34,85	34,79	35,17	36,15
2009	36,78	36,63	39,06	38,14	38,64	40,91	41,61	41,83	42,04	41,51	41,14	41,14
miesiąc roku poprzedniego = 100	111,0	110,5	115,1	103,4	104,2	109,3	111,2	111,1	120,6	119,1	117,0	113,8

Źródło: Dane GUS

Tab. 6. Przeciętne ceny jagniąt w UE-27 i we Włoszech (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Lata	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV
UE-27												
2008/2009	508,5	527,0	572,9	602,0	645,2	687,6	741,4	701,7	677,0	600,9	555,2	558,0
2009/2010	554,2	564,2	620,5	649,5	705,3	737,4	710,1	714,0	634,9	568,0	576,1	586,3
miesiąc roku poprzedniego = 100	109,0	107,1	108,3	107,9	109,3	107,2	95,8	101,8	93,8	94,5	103,8	105,1
Włochy												
2008/2009	557,8	615,9	613,1	622,9	666,8	662,1	667,6	599,8	534,3	552,7	568,3	598,4
2009/2010	567,7	601,7	634,9	644,7	695,4	666,8	666,8	638,5	545,4	475,6	522,0	514,2
miesiąc roku poprzedniego = 100	101,8	97,7	103,6	103,5	104,3	100,7	93,6	106,5	102,1	86,1	89,1	86,0

Źródło: Dane Komisji Europejskiej oraz obliczenia własne.

Tab.7. Przeciętne ceny owiec w UE-25 i w Wielkiej Brytanii (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Lata	V	VI	VII	VII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV
UE-25												
2008/2009	479,8	459,1	422,3	415,8	424,1	419,9	415,1	415,8	439,2	454,3	449,6	481,4
UE-25												
2009/2010	492,5	70,3	423,6	417,6	421,5	413,5	434,4	457,2	494,2	481,4	484,0	511,4
miesiąc roku poprzedniego = 100	102,6	102,4	100,3	100,4	99,4	98,5	104,6	110,0	112,5	106,0	107,6	106,1
Wielka Brytania												
2008/2009	476,0	444,1	368,9	355,9	362,7	347,8	324,3	355,9	365,0	414,3	407,7	452,1
2009/2010	475,8	446,5	368,6	368,1	360,2	340,5	382,5	413,8	472,7	468,7	456,4	497,7
miesiąc roku poprzedniego = 100	100,0	100,5	99,9	103,4	99,3	97,9	117,9	116,3	129,5	113,1	111,9	110,1

Źródło: Dane Komisji Europejskiej oraz obliczenia własne.

Tab. 8. Ceny jagniąt w Nowej Zelandii

Wyszczególnienie	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV
2008/2009												
NZD/100 kg cwe	56,23	61,55	65,88	70,76	77,23	80,10	82,54	74,00	73,50	75,30	78,81	82,2
2009/2010												
NZD/100 kg cwe	84,62	88,02	88,90	89,73	88,26	85,12	82,99	70,30	66,30	66,86	65,94	66,69
miesiąc roku poprzedniego = 100	150,5	143,0	134,9	126,8	114,3	106,3	100,5	95,00	90,2	88,8	83,7	81,13

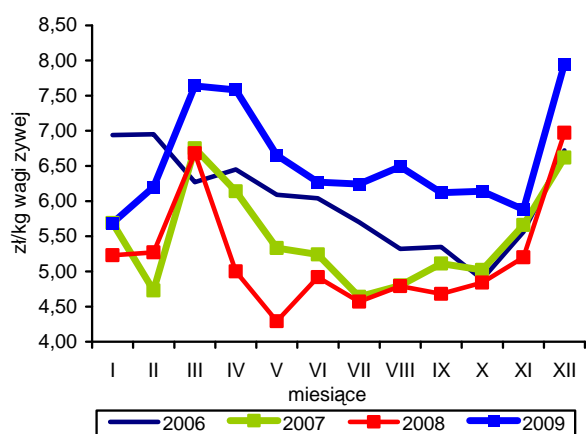
Źródło: Przeliczenia własne na podstawie meldunków Fencepost, New Zealand.

Tab. 9. Ceny jagniąt w Australii

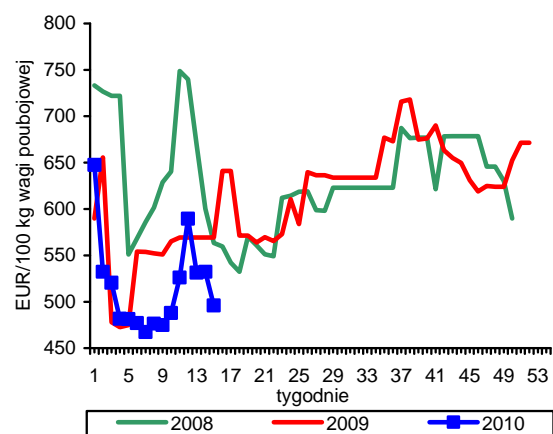
Wyszczególnienie	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV
2008/2009												
AUD/100 kg cwe	361	392	332	335	342	303	323	350	365	406	439	395
2009/2010												
AUD/100 kg cwe	391	398	385	372	384	394	381	393	437	446	447	445
miesiąc roku poprzedniego = 100	108,3	101,5	116,0	111,0	112,3	130,0	118,0	112,0	119,7	109,9	101,8	112,7

Źródło: Przeliczenia własne na podstawie meldunków MLA, Australia.

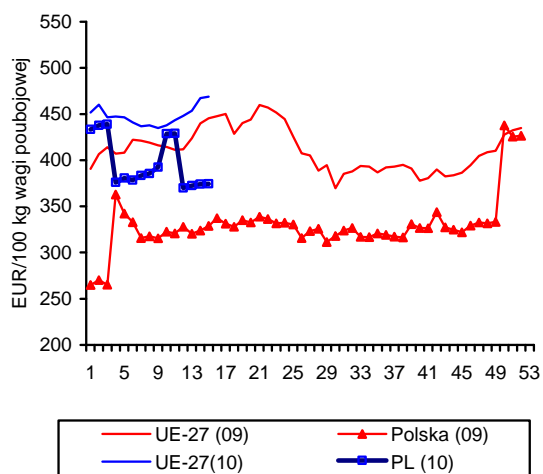
Rys. 1. Ceny skupu żywca baraniego w Polsce w zł/kg

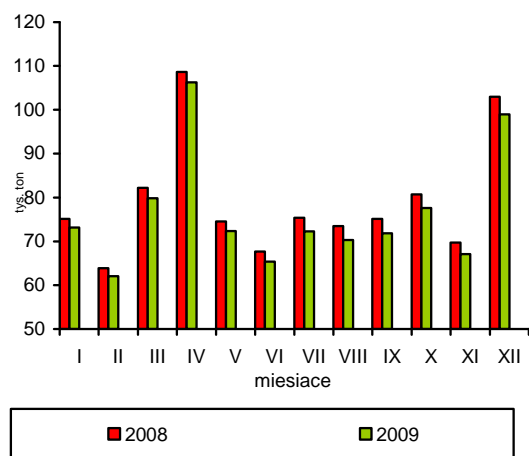
Rys. 2. Ceny jagniąt we Włoszech

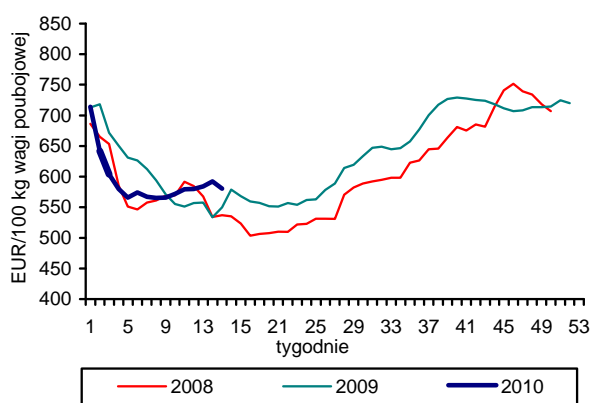
Rys. 3. Tygodniowe ceny owiec ciężkich w UE-27 i w Polsce

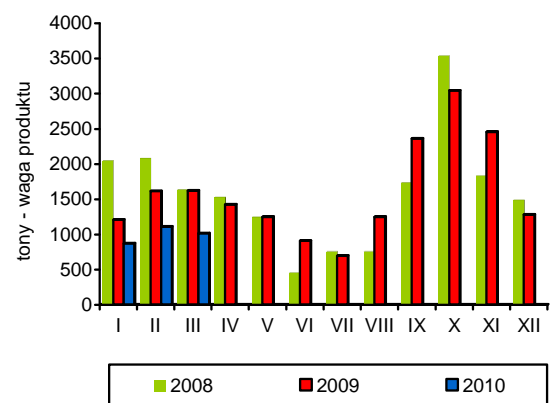
Rys. 4. Uboje owiec w UE-27

Rys. 5. Ceny jagniąt w UE-27

Rys. 6. Unijny import baraniny i jagnięciny z Australii

Źródło: GUS, Komisja Europejska, MAF, AFFA.

Rynek ryb

Krzysztof Hryszko

Połowry ryb na Bałtyku wyniosły w I kwartale 2010 r. 31,5 tys. ton i były o 38% niższe niż przed rokiem. O blisko połowę spadły wyładunki szprotów i o ponad 30% dorszy, a zwiększyły się połowy śledzi (o 44%) i storni (o 3,7%).

Po znacznym wzroście produkcji ryb morskich mrożonych oraz filetów mrożonych z ryb morskich (w zakładach zatrudniających 50 i więcej osób) w pierwszych dwóch miesiącach 2010 r., w marcu znacznie ją ograniczono. W porównaniu z marcem 2009 r. produkcja ryb zmniejszyła się aż o 1 do 3,9 tys. ton, a filetów o 17% do 2,1%. W sumie produkcja tych wyrobów w I kwartale br. była odpowiednio o 5% niższa i 10% wyższa niż przed rokiem i wyniosła 11,5 i 7,2 tys. ton.

Według wstępnych danych eksport ryb i przetworów rybnych (bez eksportu burtowego) wyniósł w okresie styczeń-luty 2010 r. 33,5 tys. ton, tj. o 1,9% mniej niż przed rokiem. Zwiększyła się jednocześnie wartość wywozu o 1,3% do 541,2 mln zł. Wpłynęły na to głównie lepsze wyniki w eksporcie łososi, których sprzedaż wzrosła w tym okresie o ponad 20%, przy jeszcze wyższej dynamice wzrostu wartości (o 26%). Udział łososi w wartości wywozu ogółem zwiększył się o ponad 10 pkt. proc. do 53%. W porównaniu z okresem styczeń-luty 2009 r. zwiększył się także eksport dorszy (o 6,8%), a wyraźnie ograniczono wywóz śledzi (o 18,7%). Wolumen importu utrzymał się na zbliżonym poziomie do ubiegłorocznego i wyniósł 73,2 tys. ton. Niższe były ceny zakupu większości gatunków ryb, w wyniku aprecjacji złotego (o 20-30%). Wyjątek stanowiły łososie, za które płaciliśmy śred-

nio o 10-13% więcej niż w 2009 r. Największy wzrost przywozu wystąpił w przypadku łososi (o 34%). Więcej sprowadziliśmy także dorszy (o 22%) oraz śledzi (o 5%), a zmalał import mintajów (o 32%), makreli (o 21%) oraz pang (o 16%).

W marcu ceny detaliczne ryb i przetworów rybnych ustabilizowały się na poziomie miesiąca poprzedniego, ale były one wyższe niż przed rokiem o 5,8%. W I kwartale 2010 r., w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego konsumenci średnio za ryby płacili o 7,2% więcej. Spadek cen w imporcie bardzo wolno przekładał się na ceny w kraju. Zdecydowanie szybciej reagują na zmiany cen surowców przetwórcy i hurt, gdzie np. w zbyciu mrożone filety z morskich staniały w lutym br. w stosunku do grudnia ub. r. o 5,3%, a w obrocie detalicznym obniżka wyniosła tylko o 0,9%. Udział ceny zbytu w cenie detalicznej obniżył się w przypadku tego produktu, w okresie roku aż o 11 pkt. proc. do 58%. Może to świadczyć o problemach ze zbytem na skutek spadku popytu krajowego.

Według wstępnych danych GUS spożycie ryb i przetworów rybnych w gospodarstwach domowych zmniejszyło się w 2009 r. o 1,4% do 5,50 kg/osobę (w wadze produktu). Obniżyła się konsumpcja ryb świeżych i mrożonych (o 3,6% do 3,52 kg/osobę), przy wzroście spożycia przetworów rybnych (o 2,6% do 1,98 kg/osobę). Na skutek znacznego wzrostu cen ryb wydatki na ich zakup zwiększyły się w roku ubiegłym o 7,1% do 88,11 zł rocznie.

Tab. 1. Polowy ryb bałtyckich (tony, sztuki)

Miesiące	tony						sztuki	
	szprot	śledź	dorsz	plaskie	pozostałe	razem	troć wędrowna	łosoś bałtycki
2006 I-XII	55 944	20 654	15 091	9 585	2 984	104 258	128 303	21 377
2007 I-XII	60 146	22 087	10 972	10 694	3 311	107 213	121 951	18 209
2008 I-XII	55 241	17 023	10 081	9 102	2 785	94 232	32 023	8 633
2009 I-XII	84 188	22 528	11 176	9 653	2 968	130 513	91 130	9 891
2009 ^a I	6 015	864	1 343	1 444	63	9 729	13 843	1 178
II	11 276	1 035	1 043	1 288	26	14 669	15 491	1 002
III	22 656	1 352	1 394	785	143	26 330	13 159	962
IV	16 390	2 814	1 527	200	553	21 484	7 715	680
V	6 562	2 753	1 002	322	295	10 935	1 750	283
VI	2 467	2 168	850	465	245	6 195	1 055	28
VII	400	1 945	161	1 133	290	3 928	2 619	22
VIII	13	2 860	174	881	405	4 333	2 855	13
IX	938	2 932	674	733	428	5 705	2 929	101
X	1 628	1 941	1 078	766	297	5 710	2 447	172
XI	7 392	796	945	864	142	10 140	7 050	857
XII	8 451	1 068	983	772	81	11 355	20 217	4 593
2010 ^a I	4 381	1 666	703	1 144	44	7 938	16 994	802
II	7 115	2 245	936	1 771	64	12 131	27 006	1 237
III	9 012	787	935	733	7	11 474	12 918	592
Wskaźnik zmian (%)								
<u>III 2010</u> <u>III 2009</u>	39,8	58,2	67,1	93,4	4,9	43,6	98,2	61,5
<u>I-III 2010</u> <u>I-III 2009</u>	51,3	144,5	68,1	103,7	49,6	62,2	133,9	83,7

^a dane nieostateczne

Źródło: Morski Instytut Rybacki na podstawie danych MRiRW.

Tab. 2. Produkcja ryb i produktów rybnych (tony)^a

Miesiące	Filety z ryb morskich świeże lub chłodzone ^b	Ryby, filety oraz mięso z ryb mrożone	Ryby solone, suszone i wędzone	Przetwory i konserwy rybne				Razem
				razem	w tym			
				ślędzie	sardynki i szproty	makrele		
2007 I-XII	9 830	61 570	60 807	140 273	97 188	10 508	6 770	272 480
2008 I-XII	12 771	37 969	65 875	154 761	101 968	13 022	7 599	271 376
2009 I-XII	8 357	39 857	81 272	152 048	87 325	10 813	8 086	281 498
2009 I	658	3 425	5 226	13 396	7 423	1 195	635	22 705
II	795	3 519	6 324	13 236	7 484	1 124	596	23 874
III	899	5 139	7 495	15 368	9 314	1 148	779	28 901
IV	709	4 169	5 886	11 383	6 104	733	727	22 147
V	812	2 643	5 263	10 261	5 230	1 176	707	18 979
VI	594	2 730	5 643	10 824	5 903	951	618	19 791
VII	456	1 895	5 140	9 185	5 353	533	434	16 640
VIII	334	1 367	5 595	10 490	5 699	692	615	17 786
IX	700	3 339	6 106	13 420	7 965	930	618	23 565
X	903	2 971	8 420	13 405	7 582	671	808	25 699
XI	760	3 909	9 064	14 797	8 473	869	856	28 530
XII	737	4 751	11 110	16 283	10 795	791	693	32 881
Wskaźnik zmian (%)								
<u>XII 2009</u> <u>XII 2008</u>	62,1	156,8	120,5	115,7	110,6	86,5	114,9	119,6
<u>I-XII 2009</u> <u>I-XII 2008</u>	65,4	105,0	123,4	98,2	85,6	83,0	106,4	103,7

^a dane miesięczne o produkcji wytworzonej pochodzą od tzw. dużych jednostek przemysłowych i nieprzemysłowych, zatrudniających 50 osób i więcej, które złożyły sprawozdania

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 3. Handel zagraniczny rybami i produktami (tys. ton)

Miesiące	Eksport ^{ab}					Import				
	razem	przetwory i konserwy	filety i mięso	ryby solone, suszone i wędzone	ryby mrożone	razem	filety i mięso	ryby mrożone	przetwory i konserwy	ryby świeże lub chłodzone
2008 I-XII	252,0	90,9	43,0	31,9	33,6	425,0	191,6	77,7	45,2	84,1
2009^c I-XII	317,4	90,2	45,7	31,1	78,7	413,0	177,7	81,2	35,3	88,6
2009 ^c I	23,9	8,0	3,7	2,4	5,5	37,0	16,4	7,8	2,9	7,4
II	28,2	8,0	3,5	2,6	7,6	36,2	14,8	9,2	3,2	6,9
III	35,9	7,7	5,7	1,6	5,5	37,4	14,4	7,8	3,8	8,8
IV	33,6	7,0	3,9	2,7	7,4	25,2	10,0	5,8	2,6	4,3
V	28,2	6,4	3,6	2,7	8,9	27,6	9,7	5,4	1,8	8,5
VI	22,8	6,6	4,2	1,1	7,2	24,2	10,0	5,3	2,3	3,8
VII	24,2	6,6	3,1	2,4	8,5	26,4	10,8	4,7	2,3	5,8
VIII	14,6	6,3	3,1	1,6	2,4	27,3	11,6	5,2	2,9	5,4
IX	21,6	8,1	3,6	3,0	4,8	37,5	16,1	8,2	3,5	6,9
X	23,8	8,0	4,2	3,7	5,8	39,8	19,5	6,5	3,0	8,6
XI	30,8	8,6	4,3	4,3	7,1	50,6	24,3	8,4	3,7	11,2
XII	29,7	8,9	2,9	2,8	7,8	43,9	19,9	7,0	3,3	11,1
2010 ^c I	16,0 ^d	7,2 ^d	3,5 ^d	2,4 ^d	0,7 ^d	35,3	15,7	5,8	3,2	8,5
II	17,6 ^d	7,6 ^d	4,0 ^d	2,3 ^d	1,4 ^d	37,9	15,8	6,2	3,0	10,8
Wskaźnik zmian (%)										
<u>II 2010</u> <u>II 2009</u>	x	x	x	x	x	104,7	106,8	67,4	93,8	156,5
<u>I-II 2010</u> <u>I-II 2009</u>	x	x	x	x	x	100,0	101,0	70,6	101,6	135,0

^a różnica w danych o eksporcie z numerów poprzednich wynika z doszacowania w latach 2008-2009 części wyników eksportu burtowego, które nie zostały dotychczas uwzględniony przez GUS, ^b wraz z eksportem z burt statków, ^c dane wstępne, ^d bez eksportu burtowego

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej).

Tab. 4. Ceny ryb w imporcie (zł/kg)

Miesiące	Filety ze śledzia 03049923 ^b		Mrożona makrela 03037430 ^b			Filety z mintaja 03042985 ^b		Filety z morszczuka 03042956 ^b	Łosoś świeży 03021200 ^b	Konserwy z tuńczyka 160414 ^b
	Norwegia	Islandia	Holandia	W. Brytania	Norwegia	Chiny	USA	Argentyna	Norwegia	Tajlandia
2008 I-XII	3,63	3,40	4,09	4,24	3,94	5,07	8,22	8,84	12,02	10,01
2009^b I-XII	4,02	3,73	5,03	4,65	4,42	6,88	12,11	9,20	14,72	10,45
2009 ^b I	3,96	3,58	5,12	5,01	4,09	6,93	12,54	10,37	13,60	11,44
II	4,41	4,00	5,58	5,02	4,67	8,54	13,34	12,16	14,68	12,97
III	4,51	4,12	5,29	4,99	4,73	8,64	13,60	11,25	16,07	11,89
IV	4,35	3,81	5,27	4,65	3,99	8,33	13,11	11,23	15,97	10,58
V	4,23	3,75	5,14	4,40	4,31	8,00	15,38	9,63	16,21	10,32
VI	3,85	3,55	5,51	4,41	4,38	8,10	12,30	8,41	16,71	10,53
VII	4,53	3,68	5,26	5,10	-	8,51	12,79	8,85	16,26	10,48
VIII	4,23	3,70	5,15	3,53	4,26	6,24	11,53	8,21	15,11	9,53
IX	3,92	3,71	4,74	4,96	4,52	6,37	11,75	8,20	12,96	9,23
X	3,72	3,70	5,07	4,38	4,44	5,49	11,14	7,96	13,92	9,20
XI	3,89	3,79	4,30	4,11	4,25	5,48	10,76	7,85	13,81	9,29
XII	3,76	3,46	3,74	3,74	4,31	5,43	9,89	7,85	13,90	9,48
2010 ^b I	3,80	3,36	4,22	3,82	3,93	6,60	9,32	8,12	15,76	9,57
II	3,36	3,38	4,09	3,91	4,21	5,96	11,01	7,93	16,24	8,99
Wskaźnik zmian (%)										
<u>II 2010</u> <u>II 2009</u>	76,2	84,5	73,3	77,9	90,1	69,8	82,5	65,2	110,6	69,3
<u>I-II 2010</u> <u>I-II 2009</u>	85,5	90,8	77,0	77,0	91,1	81,2	80,8	71,7	113,7	75,6

^a dane wstępne, ^b kod CN wg taryfy celnej

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie CAAC.

Tab. 5. Ceny ryb w eksporcie (zł/kg)

Miesiące	Konserwy ze śledzi 16041291 ^b	Filety z dorsza 03042929 ^b			Łosoś wędzony 03054100 ^b	Pstrąg wędzony 03054945 ^b	Krewetki przetw. 160520 ^b	Filety z flądry 03042973 ^b	Szprotły świeże 03026180 ^b
	Niemcy	Wielka Brytania	Dania	Niemcy	Niemcy	Niemcy	Niemcy	Dania	Dania
2008 I-XII	6,86	20,03	19,68	20,81	34,57	32,23	47,37	8,99	0,38
2009 ^a I-XII	8,63	16,18	18,55	20,91	41,14	37,23	45,83	11,34	0,51
2009 ^a I	8,78	17,80	18,86	17,66	34,04	37,26	42,68	11,06	0,48
II	8,60	17,73	16,19	25,59	44,16	40,23	48,15	15,60	0,55
III	10,27	17,58	17,02	22,65	43,85	41,61	49,28	11,36	0,50
IV	8,65	17,51	17,60	29,75	43,63	36,85	46,50	10,34	0,46
V	8,80	15,89	17,05	30,80	40,44	38,58	47,99	-	0,37
VI	9,44	15,94	16,10	20,17	45,50	38,99	51,28	11,03	0,33
VII	8,73	15,16	14,31	17,77	43,87	37,94	49,88	10,35	-
VIII	8,50	14,27	19,20	21,66	45,92	35,95	44,06	13,02	-
IX	8,36	15,55	15,35	22,63	42,22	35,74	47,88	10,05	-
X	8,01	14,79	15,54	18,62	42,29	36,25	44,33	9,70	0,57
XI	8,26	15,63	17,80	21,60	37,59	35,55	39,97	17,41	0,58
XII	7,63	18,16	21,96	18,80	40,09	32,30	41,16	11,06	0,59
2010 ^a I	7,74	16,95	21,99	17,71	44,67	34,96	47,14	-	0,58
II	7,58	17,04	19,99	19,21	43,66	34,84	43,99	-	0,52
Wskaźnik zmian (%)									
II 2010 II 2009	88,1	96,1	123,5	75,1	98,9	86,6	91,4	x	94,5
I-II 2010 I-II 2009	88,1	95,7	110,8	90,9	113,1	90,1	99,8	x	107,5

^a dane wstępne, ^b kod CN wg taryfy celnej

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC.

Tab. 6. Ceny zbytu ryb i produktów rybnych (zł/kg z VAT) oraz udział ceny zbytu w cenie detalicznej

Miesiące	Karp żywy		Pstrąg świeży niepatroszony		Filety z morskiczka		Filety z mintaja		Śledź solony, odgłowiony niepatroszony		Platy/filety ze śledzi	
2006 I-XII	8,51	-	9,06	58%	9,60	72%	7,81	60%	5,90	69%	7,17	67%
2007 I-XII	8,82	-	9,57	59%	9,82	72%	8,22	65%	5,60	66%	6,77	65%
2008 I-XII	9,22	-	9,51	58%	9,91	69%	7,54	59%	5,49	64%	7,04	67%
2009 I	8,81	-	9,63	58%	10,39	67%	7,91	57%	6,10	69%	7,16	67%
II	9,08	-	9,70	58%	10,99	69%	8,28	57%	6,28	71%	7,41	69%
III	9,09	-	9,99	59%	11,04	67%	8,34	56%	6,37	71%	7,50	69%
IV	9,28	-	10,33	60%	11,06	65%	8,61	56%	6,40	71%	7,60	70%
V	9,36	-	10,44	60%	10,97	64%	8,76	57%	6,46	72%	7,67	70%
VI	9,66	-	10,61	61%	10,97	64%	8,69	57%	6,51	72%	7,72	70%
VII	9,48	-	10,31	59%	10,68	62%	8,64	56%	6,60	73%	7,85	71%
VIII	9,36	-	10,42	60%	10,66	61%	8,64	55%	6,59	72%	7,91	71%
IX	9,34	-	10,39	59%	10,59	61%	8,50	54%	6,71	73%	7,90	71%
X	9,60	-	10,40	58%	10,64	61%	8,70	55%	6,69	73%	7,81	70%
XI	9,32	-	10,40	58%	10,61	61%	8,25	52%	6,70	73%	7,73	69%
XII	9,06	-	10,50	59%	10,67	61%	7,95	51%	6,60	72%	7,63	68%
2010 I	.	-	.	.	10,52	61%	.	.	.	.	.	.
II	.	-	.	.	10,10	58%	.	.	.	.	.	.
Wskaźnik zmian (%)												
II 2010 II 2009	x	x	x	x	91,9	x	x	x	x	x	x	x
I-II 2010 I-II 2009	x	x	x	x	96,4	x	x	x	x	x	x	x

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 7. Ceny detaliczne wybranych ryb i produktów rybnych (zł/kg)

Miesiące	Filety mrożone				Ryby wędzone			Konserwy			Płaty śledziowe	Karp świeży
	morszczuk	panga	mintaj	dorsz	łosoś	szprot	makrela	śledź w sosie pom.	szprot w sosie pom.	tuńczyk w sosie wł.		
2006 I-XII	13,30	-	13,09	-	58,83	7,18	13,59	13,56	12,82	19,97	10,67	11,36
2007 I-XII	13,59	-	12,67	16,41	62,79	7,84	13,33	14,18	13,56	20,37	10,48	12,04
2008 I-XII	14,30	13,00	12,86	17,63	62,88	8,96	13,32	15,30	14,43	22,22	10,49	12,79
2009 I	15,41	12,87	13,91	18,27	64,60	9,49	13,74	15,94	14,90	23,41	10,70	12,71
II	15,89	12,95	14,43	18,31	64,70	9,57	14,11	16,03	14,95	23,65	10,74	12,86
III	16,51	13,04	14,89	18,57	64,70	9,69	14,46	16,13	14,95	23,82	10,90	13,07
IV	16,92	13,15	15,28	18,96	64,40	9,83	14,66	16,26	15,10	24,06	10,92	13,09
V	17,12	13,44	15,28	18,99	64,70	9,88	14,74	16,58	15,50	24,47	10,95	-
VI	17,26	13,36	15,37	19,13	65,80	9,88	14,78	16,84	15,80	24,94	11,05	-
VII	17,32	13,37	15,55	19,28	67,20	9,92	14,89	17,00	15,95	25,29	11,09	-
VIII	17,35	13,41	15,62	19,37	68,10	9,98	14,92	17,19	16,15	25,18	11,10	-
IX	17,39	13,39	15,71	19,41	68,50	10,05	14,97	17,35	16,25	25,47	11,17	-
X	17,34	13,26	15,83	19,60	69,60	10,09	14,95	17,48	16,35	25,59	11,19	13,58
XI	17,38	13,12	15,89	19,96	70,60	10,12	14,96	17,55	16,40	25,65	11,22	13,36
XII	17,37	13,02	15,63	20,41	70,80	10,13	14,89	17,74	16,65	26,65	11,14	12,67
2010 I	17,35	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
II	17,32	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
III	17,22	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Wskaźnik zmian (%)												
III 2010 III 2009	104,3	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
I-III 2010 I-III 2009	108,5	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x

Źródło: Dane GUS.

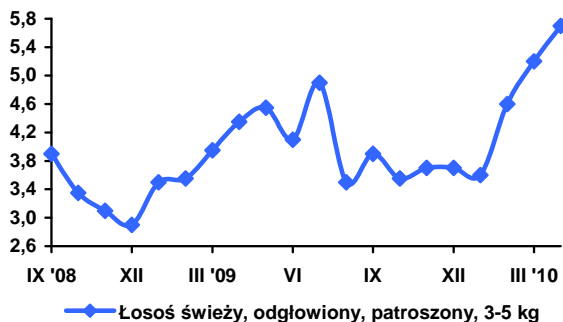
Tab. 8. Spożycie ryb i produktów rybnych w kg/osobę (waga produktu)^a

Miesiące	Razem	Ryby morskie (świeże, mrożone i chłodzone)	Konserwy rybne	Ryby morskie suszone lub wędzone	Ryby morskie solone	Ryby słodkowodne (świeże, mrożone i chłodzone)
2006	5,03	2,40	0,76	0,51	0,59	0,77
2007	5,32	2,52	0,77	0,53	0,59	0,91
2008	5,58	2,52	0,79	0,58	0,56	1,13
2009	5,50	2,28	0,77	0,63	0,57	1,24
Wskaźnik zmian (%)						
2009 2008	98,6	90,5	97,5	108,6	101,8	109,7

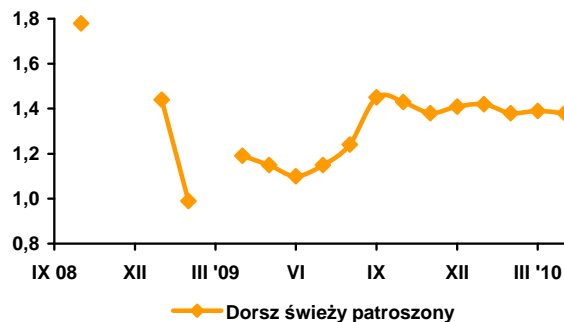
^a obliczenia na podstawie danych miesięcznych

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie miesięcznych danych GUS.

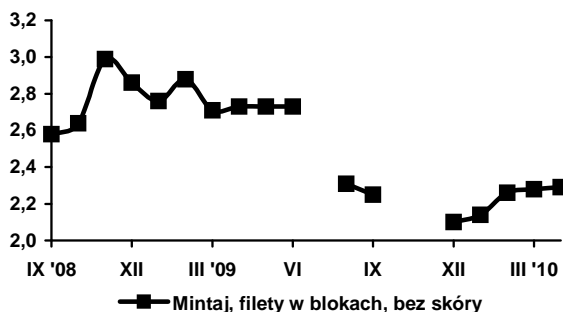
Rys. 1. Cena łososi w imporcie do Europy (poch. Norwegia) EUR/kg

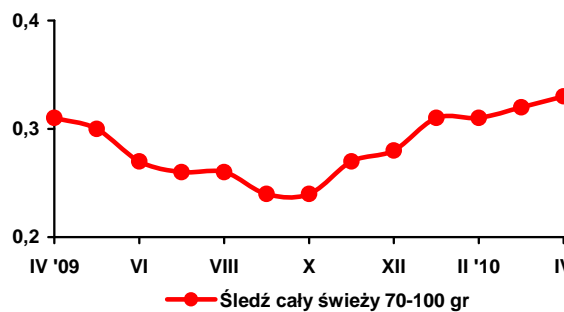
Rys. 2. Cena dorszy w imporcie z Polski (EUR/kg)

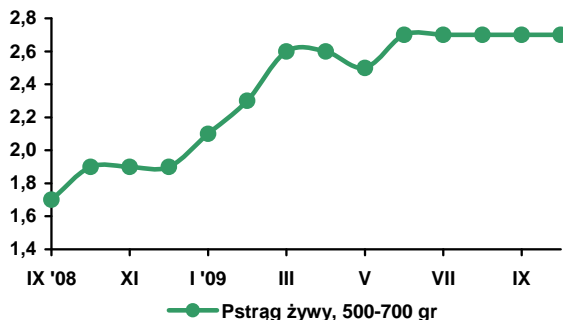
Rys. 3. Cena mintajów w imporcie do Niemiec (poch. Chiny) EUR/kg

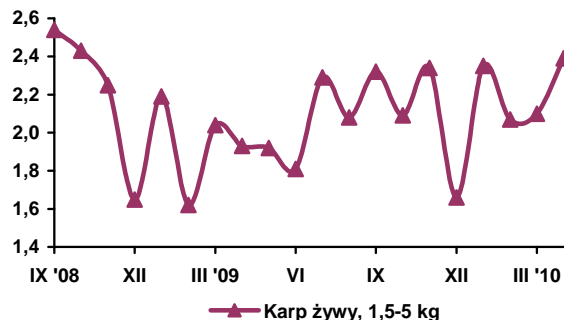
Rys. 4. Cena śledzi w imporcie z Polski (EUR/kg)

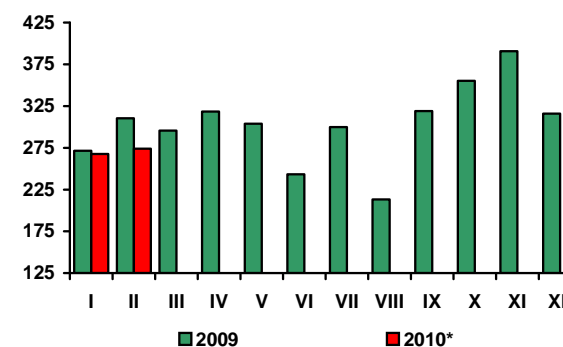
Rys. 5. Cena zbytu pstrągów we Włoszech (hodowlany) EUR/kg

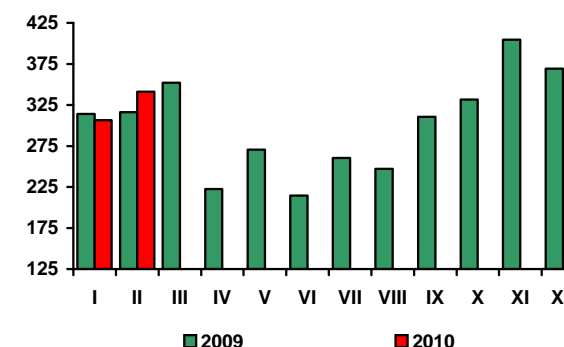
Rys. 6. Cena zbytu karpia na Węgrzech (hodowlany) EUR/kg

Rys. 7. Eksport ryb i produktów rybnych (mln zł)

Rys. 8. Import ryb i produktów rybnych (mln zł)

* bez eksportu burtowego

Źródło: Rys. 1-6 - European Price Report, Rys. 7-8 - dane CAAC.

Rynek żywnościowy

Krystyna Świetlik

W marcu 2009 r., w porównaniu z poprzednim miesiącem, ceny detaliczne żywności i napojów bezalkoholowych wzrosły o 0,3%, tj. w takim samym stopniu jak ceny towarów i usług konsumpcyjnych ogółem. Zdecydowała o tym istotna wyżka cen warzyw (o 3,9%), owoców (o 1,6%) i jaj (o 1,1%). Nieznacznie zwiększyły się cen pieczywa i produktów zbożowych (o 0,2%). Ceny pozostałych grup żywności, z wyjątkiem ryb, uległy redukcji. Spośród artykułów zbożowych podrożały makarony (o 0,5%) i pieczywo (o 0,2%), przy spadku ceny ryżu (o 0,5%) i mąki (o 0,4%). Łączne ceny cukru, dżemów, miodu, czekolady i wyrobów cukierniczych obniżyły się o 0,5%, w tym cukru o 2,2%, przy wzroście cen miodu o 1,3%. Ceny mięsa, podrobów i przetworów mięsnych spadły o 0,4%, w tym mięsa wieprzowego o 0,6% i wędlin o 0,4%. Nieznacznie, bo o 0,1% podrożał drób. Tłuszcze potaniały średnio o 0,2%, głównie za sprawą istotnej obniżki cen masła (o 2,2%). Przeciętne ceny artykułów mleczarskich zmalały o 0,3%, w tym jogurtów, śmietany, napojów i deserów mlecznych o 1,5%. Ceny ryb utrzymały się na niezmiennym poziomie.

Wzrost cen żywności i napojów bezalkoholowych w marcu 2009 r., w stosunku do marca 2008 r., wyniósł 1,4%, w tym żywności 1,2% i był dwukrotnie mniejszy od stopy inflacji. Odpowiednio rok wcześniej ceny żywności i napojów bezalkoholowych wzrosły o 4,8%, w tym żywności o 5%, przy inflacji 3,6%. W marcu br., w ujęciu rocznym, bardziej niż żywność podrożała większość pozostałych grup towarów i usług konsumpcyjnych, w tym m.in. napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe (o 7,7%), towary i usługi związane z transportem (o 8,4%), w tym paliwa do prywatnych środków transportu o 15,6%, z użytkowaniem mieszkania i nośnikami energii (o 3,5%) oraz towary i usługi w zakresie restauracji i hoteli (o 3,8%), ochrony zdrowia (o 2,9%) i edukacji (o 2,5%).

W marcu br. za warzywa konsumenci musieli zapłacić o 5,9% więcej, a za ryby i przetwory rybne średnio o 5,8% więcej niż przed rokiem. Droższe niż rok wcześniej były tłuszcze jadalne (o 4,5%) oraz artykuły z grupy: mleko, sery i jaja (o 2%). Ceny pieczywa i produktów zbożowych wzrosły o 1,5%, a napojów bezalkoholowych o 3,5%, w tym kawy, herbaty i kakao o 4,7%. W marcu br. mniej niż w analogicznym okresie przed rokiem płacono natomiast za owoce (o 3,6%) oraz cukier i wyroby cukiernicze (o 3,1%),

w tym cukier o 18,4%. Spadły ceny mięsa i przetworów mięsnych (o 0,5%), w tym mięsa drobiowego o 8,1% i wieprzowego o 3,6%.

Relatywnemu potaniu żywności w marcu br. w skali roku towarzyszyła poprawa sytuacji dochodowej ludności. W marcu br., po raz pierwszy od początku roku odnotowano wzrost płac realnych brutto w sektorze przedsiębiorstw w ujęciu rocznym o 2,1%. W tym czasie wzrost emerytur i rent realnych brutto z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych wyniósł 3,9%, a rolników indywidualnych 2%. Zwiększenie dochodów z pracy najemnej i świadczeń społecznych doprowadziło do ożywienia popytu. Według GUS w marcu br. sprzedaż detaliczna żywności, napojów i wyrobów tytoniowych w cenach stałych, zrealizowana przez przedsiębiorstwa handlowe i niehandlowe o liczbie pracujących powyżej 9 osób, była o 4,4% większa niż w analogicznym okresie przed rokiem.

Zaobserwowana w badaniach koniunktury konsumenckiej prowadzonych wspólnie przez GUS i NBP wyraźna poprawa nastrojów konsumenckich i nasilenie skłonności konsumentów do zwiększania zakupów wskazują na możliwość utrzymania dodatniej dynamiki popytu na żywność w najbliższych miesiącach. Sprzyjać temu będzie spodziewane spowolnienie dynamiki wzrostu cen żywności w następstwie m.in. wzrostu krajowej produkcji i spadku cen żywności wieprzowego oraz spowolnienia eksportu i potania importu pod wpływem utrzymującej się aprecjacji złotego.

Według danych EUROSTAT-u w marcu br., ceny żywności w UE-27 były średnio o 0,6% niższe, niż w analogicznym okresie przed rokiem, podczas gdy łączne ceny towarów i usług konsumpcyjnych wzrosły o 1,4%. Odpowiednio rok wcześniej żywność podrożała o 1,6%, przy inflacji 0,6% (mierzonej wskaźnikiem HICP).

W Niemczech (według AMI) w marcu br. świeże produkty żywnościowe były średnio o 0,3% droższe niż rok wcześniej. Znacząco podrożały m.in. warzywa (o 25,5%), jaja (o 2,5%) oraz mleko i napoje mleczne (o 1,5%). Spadły natomiast ceny ziemniaków (o 8,1%), serów (o 8%), wołowiny (o 4,7%), owoców (o 4,6%), margaryn i olejów (o 3,5%), wieprzowiny (o 3,4%), drobiu (o 3,2%), przetworów mięsnych i wędlin (o 2,6%) oraz pieczywa i wyrobów ciastkarskich (o 0,8%).

Tab. 1. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych w marcu 2010 r.

Wyszczególnienie	III 2010			I-III 2010
	II 2010=100	III 2009=100	XII 2009=100	I-III 2009=100
O G Ó Ł E M	100,3	102,6	101,2	103,0
Żywność i napoje bezalkoholowe	100,3	101,4	101,5	102,4
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	101,3	107,7	102,0	107,5
Odzież i obuwie	100,6	95,4	96,7	95,2
Mieszkanie	100,1	103,1	101,8	103,4
Użytkowanie mieszkania i nośniki energii	100,1	103,5	102,1	103,7
W tym nośniki energii	100,1	103,2	102,4	103,5
Wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego	100,1	101,6	100,3	101,9
Zdrowie	100,2	102,9	101,0	102,9
Transport	100,9	108,4	102,6	109,3
w tym paliwa do prywatnych środków transportu	101,7	115,6	104,7	117,4
Łączność	99,8	98,5	100,0	98,8
Rekreacja i kultura	99,6	100,0	100,3	100,9
Edukacja	100,1	102,5	100,4	102,6
Restauracje i hotele	100,3	103,8	100,8	103,9
Inne towary i usługi	100,2	102,4	100,5	102,6

Źródło: Dane GUS.

Tab. 2. Wskaźniki cen podstawowych grup żywności w marcu 2010 r.

Wyszczególnienie	III 2010			I-III 2010
	II 2010=100	III 2009=100	XII 2009=100	I-III 2009 =100
Żywność (bez napojów)	100,3	101,2	101,6	102,2
Pieczywo i produkty zbożowe	100,2	101,5	100,4	101,5
Pieczywo				
Ryż				
Makarony				
Mięso i przetwory	99,6	99,5	99,1	101,6
Mięso wieprzowe	99,4	96,4	96,7	99,0
Mięso wołowe				
Drób	100,1	91,9	101,7	94,8
Przetwory mięsne i wędliny				
Ryby	100,0	105,8	100,9	107,2
Mleko, sery i jaja	99,8	102,0	100,6	102,3
Artykuły mleczarskie				
Mleko				
Sery twarogowe				
Sery dojrzewające i topione				
Jaja				
Oleje i pozostałe tłuszcze	98,8	104,5	98,3	105,4
Masło				
Pozostałe tłuszcze zwierzęce				
Margaryna i inne tłuszcze roślinne				
Oleje roślinne				
Owoce	101,6	96,4	102,5	100,2
Jabłka				
Owoce cytrusowe				
Banany				
Warzywa	103,9	105,9	116,7	104,2
Ziemniaki				
Cukier, dżem, miód, czekolada i wyroby cukiernicze	99,5	96,9	99,2	100,1
Cukier	97,8	81,6	94,6	91,2
Napoje bezalkoholowe	99,9	103,5	100,2	103,9

Źródło: Dane GUS.

Tab. 3. Wskaźniki zmian cen detalicznych towarów żywnościowych i średniej płacy ^a (miesiąc poprzedni = 100)

Wyszczególnienie	Miesiące												
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
I. Żywność i napoje bezalkoholowe	2007	101,1	100,7	100,8	100,9	101,2	99,0	98,4	99,4	102,4	101,7	101,5	100,3
	2008	101,1	100,2	100,4	100,7	101,2	99,4	98,9	98,4	100,6	100,8	100,7	100,8
	2009	101,1	100,6	101,9	101,6	100,7	98,9	98,8	98,7	99,8	100,3	100,7	100,5
	2010	100,9	100,3	100,3									
Pieczywo i produkty zbożowe	2007	100,4	100,8	100,4	100,2	100,2	100,3	100,2	100,3	104,2	102,6	100,9	100,7
	2008	100,8	100,8	100,4	100,7	101,0	100,9	100,6	100,5	100,3	100,1	100,4	100,0
	2009	100,5	100,1	100,1	100,3	100,2	100,2	100,2	100,1	100,0	99,9	100,2	100,0
	2010	100,2	100,0	100,2									
Mięso	2007	101,9	100,5	101,1	99,4	100,2	100,8	103,1	100,5	100,5	99,8	99,8	98,7
	2008	101,4	99,2	100,4	100,0	100,8	102,0	100,7	100,8	100,6	99,9	99,7	99,9
	2009	102,5	99,9	102,5	101,6	100,4	101,2	101,0	100,1	99,6	98,9	98,8	99,0
	2010	100,2	99,2	99,6									
Ryby	2007	100,2	100,2	100,1	100,0	100,0	100,1	100,2	100,1	100,2	100,2	100,4	100,2
	2008	100,5	100,2	100,2	100,4	100,1	99,9	100,2	100,2	100,1	100,4	101,0	100,4
	2009	101,0	101,1	101,6	101,4	101,1	100,7	100,8	100,4	100,3	100,1	100,3	99,9
	2010	100,5	100,3	100,0									
Mleko, sery, jaja	2007	100,4	100,1	100,2	100,2	100,2	100,2	100,5	101,2	103,4	103,4	102,5	101,2
	2008	101,0	100,2	100,0	100,0	99,7	99,5	99,8	99,6	99,9	99,9	99,7	99,7
	2009	99,7	99,8	100,4	100,4	100,1	99,7	99,9	99,8	99,9	100,3	100,6	100,7
	2010	100,6	100,2	99,8									
Tłuszcze	2007	100,4	100,0	99,9	99,8	100,2	100,1	101,5	101,8	104,2	103,5	102,6	100,6
	2008	100,1	99,0	99,7	100,4	99,7	100,9	100,8	100,6	100,5	100,2	100,0	99,9
	2009	100,2	99,5	100,0	99,2	100,3	100,0	99,6	100,2	100,0	101,5	103,7	101,5
	2010	100,4	99,1	98,8									
Owoce	2007	98,0	101,4	102,1	105,0	112,5	92,4	101,3	101,5	103,6	104,9	100,0	97,0
	2008	103,5	103,0	102,5	103,7	104,8	83,7	97,3	87,3	96,9	103,1	100,4	105,1
	2009	96,9	103,4	110,6	105,6	108,0	88,7	102,7	88,7	93,7	101,4	103,3	104,5
	2010	99,7	101,2	101,6									
Warzywa	2007	105,2	103,7	103,0	107,2	103,8	92,5	75,2	86,1	107,9	103,4	110,0	106,0
	2008	101,2	100,3	101,6	103,7	104,7	97,3	86,3	84,7	106,5	108,2	108,4	107,0
	2009	104,7	103,5	103,2	106,8	99,3	92,5	81,9	90,3	102,5	105,5	107,5	105,8
	2010	107,1	104,9	103,9									
Cukier i wyroby cukiernicze	2007	99,8	99,7	99,7	99,8	100,1	99,6	99,7	99,7	100,3	100,6	100,5	100,2
	2008	100,3	100,0	99,5	99,5	100,4	99,8	99,8	99,8	100,3	101,3	100,7	100,5
	2009	100,3	101,1	103,8	101,3	100,2	99,6	99,7	99,4	99,4	99,8	99,1	99,3
	2010	100,0	99,6	99,5									
Cukier	2007	98,9	99,2	99,0	99,4	99,6	98,9	98,6	99,1	99,8	100,1	100,4	100,0
	2008	99,7	98,6	96,8	96,8	99,4	97,9	98,1	99,2	100,4	104,4	102,8	101,6
	2009	100,2	103,9	112,8	104,4	99,4	97,7	97,0	97,4	96,8	98,7	96,5	97,5
	2010	98,4	98,4	97,8									
II. Towary i usługi konsumpcyjne	2007	100,4	100,3	100,5	100,5	100,5	100,0	99,7	99,6	100,8	100,6	100,7	100,3
	2008	100,7	100,4	100,4	100,4	100,8	100,2	100,0	99,6	100,3	100,4	100,2	99,9
	2009	100,5	100,9	100,7	100,7	100,5	100,2	100,1	99,6	100,0	100,1	100,3	100,0
	2010	100,6	100,2	100,3									
III. Średnia płaca ^a	2007	88,0	100,9	106,1	97,7	99,7	103,3	100,8	99,7	99,1	103,2	104,8	105,0
	2008	91,5	102,1	103,7	99,8	97,8	104,8	100,4	98,0	100,2	102,2	102,4	103,0
	2009	93,8	99,4	104,3	98,9	96,9	102,9	102,3	97,2	100,4	100,9	102,8	107,3
	2010	88,5	101,8	106,2									

^a przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób
Źródło: Dane GUS.

Tab. 4. Wskaźniki zmian cen detalicznych towarów żywnościowych i średniej płacy ^a (miesiąc analogiczny = 100)

Wyszczególnienie	Miesiące												
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
I. Żywność i napoje bezalkoholowe	2007	102,8	103,2	104,3	104,6	104,3	104,4	104,4	102,8	105,1	106,6	107,6	107,9
	2008	107,8	107,3	107,0	106,8	107,0	107,6	107,8	106,9	105,1	104,0	102,9	103,2
	2009	103,1	103,4	104,8	105,6	105,2	104,7	104,0	104,5	103,6	103,0	103,4	103,4
	2010	103,0	102,8	101,4									
Pieczywo i produkty zbożowe	2007	105,2	105,9	106,4	106,7	106,9	107,1	107,2	107,4	109,0	106,9	111,0	111,8
	2008	112,0	112,0	112,0	112,6	113,5	114,2	114,9	114,9	110,7	108,0	107,4	106,6
	2009	106,3	105,6	105,3	104,9	104,0	103,2	102,8	102,4	102,2	102,0	101,8	101,8
	2010	101,6	101,5	101,5									
Mięso	2007	101,1	102,3	105,6	105,0	103,7	104,7	106,8	104,3	104,5	105,9	106,6	106,5
	2008	105,9	104,6	104,0	104,5	105,2	106,5	104,0	104,3	104,3	104,3	104,1	105,4
	2009	106,4	107,1	109,3	111,2	110,7	109,8	110,1	109,4	108,4	107,3	106,4	105,4
	2010	103,0	102,3	99,5									
Ryby	2007	101,5	101,6	101,6	101,6	101,7	101,6	101,6	101,6	101,4	101,6	101,8	102,1
	2008	102,4	102,3	102,7	102,8	102,8	102,7	102,7	102,8	102,6	102,9	103,4	103,7
	2009	104,0	105,0	106,4	107,5	108,6	100,7	110,0	110,3	110,6	110,2	109,5	109,0
	2010	108,2	107,5	105,8									
Mleko, sery, jaja	2007	100,8	100,8	100,9	101,3	101,5	102,2	102,9	104,3	107,4	110,7	113,1	114,4
	2008	114,9	115,0	114,7	114,4	113,9	113,1	112,3	110,5	106,7	103,1	100,3	98,8
	2009	97,6	97,2	97,7	98,1	98,4	98,7	98,8	98,9	100,0	99,4	100,3	101,3
	2010	102,2	102,6	102,0									
Tłuszcze	2007	99,5	99,8	100,0	100,3	100,4	100,7	102,1	103,6	107,8	111,4	114,3	115,3
	2008	115,0	113,8	113,6	114,2	113,6	114,6	113,9	112,6	108,6	105,1	102,4	101,8
	2009	102,2	102,7	102,9	101,7	102,2	101,2	99,9	99,5	99,1	100,4	104,1	105,8
	2010	106,1	105,7	104,5									
Owoce	2007	98,4	99,1	100,0	101,9	104,5	104,2	103,2	108,8	126,1	131,0	126,9	120,0
	2008	127,4	130,7	130,2	128,6	118,6	110,5	104,0	92,1	87,5	84,8	83,9	88,9
	2009	83,3	83,5	90,5	90,4	96,0	102,8	99,5	100,9	99,6	100,7	104,2	104,9
	2010	103,4	101,1	96,4									
Warzywa	2007	112,7	111,3	111,6	114,1	111,6	109,4	103,2	86,7	93,0	92,9	96,2	97,4
	2008	93,6	90,9	90,0	87,6	90,8	96,6	108,9	107,9	106,8	109,8	106,0	106,3
	2009	108,7	111,4	112,4	115,2	108,5	102,2	96,7	104,6	98,9	94,9	98,7	99,8
	2010	102,3	104,5	105,9									
Cukier i wyroby cukiernicze	2007	102,1	101,9	101,6	101,3	101,1	100,5	99,6	97,5	96,9	97,3	98,4	99,7
	2008	100,6	100,9	100,6	100,3	100,6	100,7	100,8	100,9	100,9	101,7	101,9	102,1
	2009	102,2	103,3	107,7	109,6	109,4	109,1	108,8	108,3	107,4	105,7	104,0	102,7
	2010	102,4	101,0	96,9									
Cukier	2007	105,0	104,8	104,0	102,8	101,5	99,8	96,9	91,4	89,0	88,9	90,7	93,2
	2008	94,0	93,4	91,3	88,9	88,8	87,9	87,4	87,5	88,0	91,8	94,1	95,6
	2009	96,0	101,1	117,9	127,2	127,2	126,9	125,5	123,2	118,8	112,4	105,5	101,3
	2010	99,5	94,1	81,6									
II. Towary i usługi konsumpcyjne	2007	101,6	101,9	102,5	102,3	102,3	102,6	102,3	101,5	102,3	103,0	103,6	104,0
	2008	104,0	104,2	104,1	104,0	104,4	104,6	104,8	104,8	104,5	104,2	103,7	103,3
	2009	102,8	103,3	103,6	104,0	103,6	103,5	103,6	103,7	103,4	103,1	103,3	103,5
	2010	103,5	102,9	102,6									
III. Średnia płaca ^a	2007	107,8	106,4	109,1	108,4	108,9	109,3	109,3	110,5	109,5	111,0	112,0	107,2
	2008	111,5	112,8	110,2	112,6	110,5	112,0	111,6	109,7	110,9	109,8	107,4	105,4
	2009	108,1	105,1	105,7	104,8	103,8	102,0	103,9	103,0	103,3	102,0	102,3	106,5
	2010	100,5	102,9	104,8									

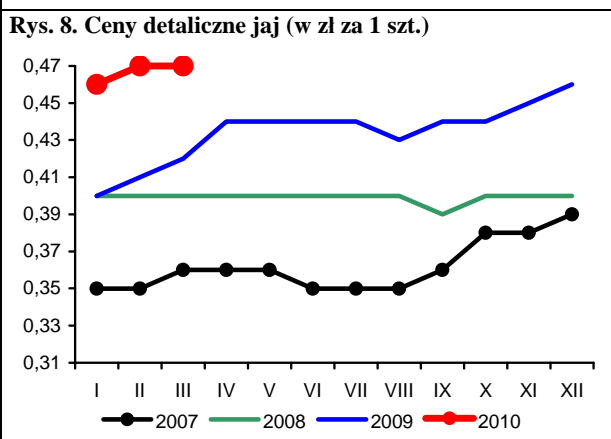
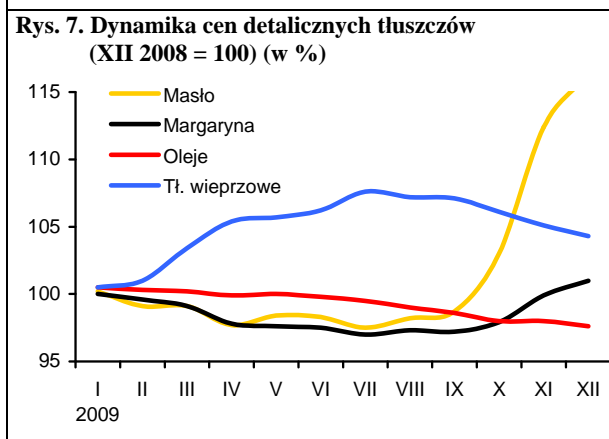
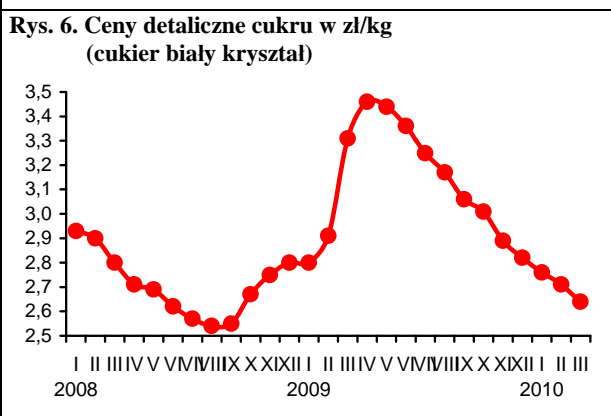
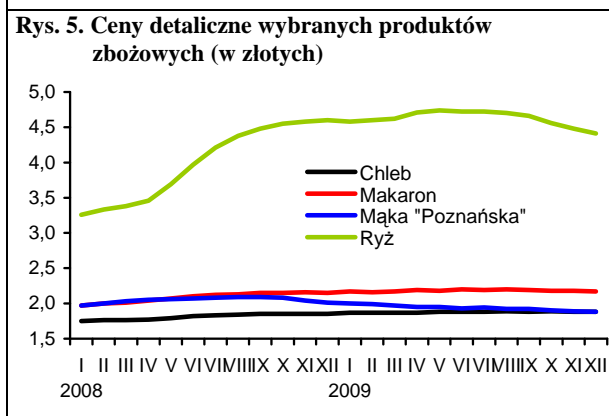
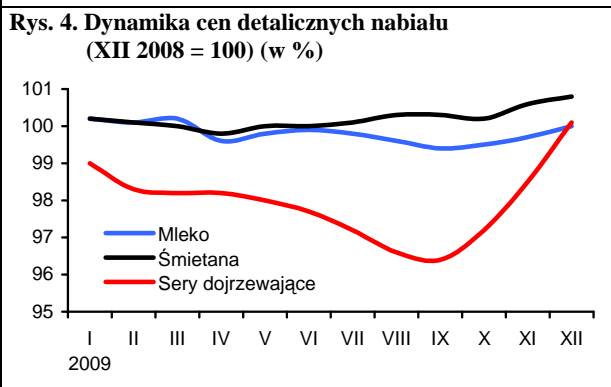
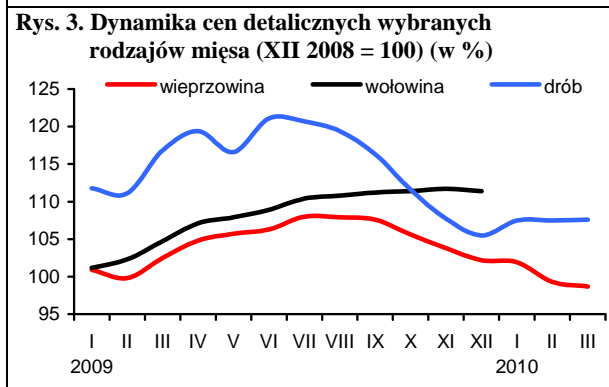
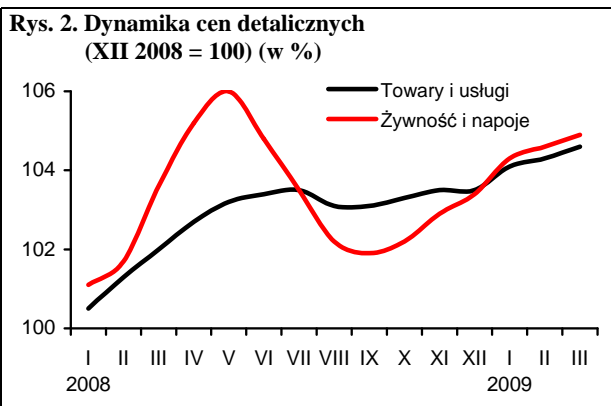
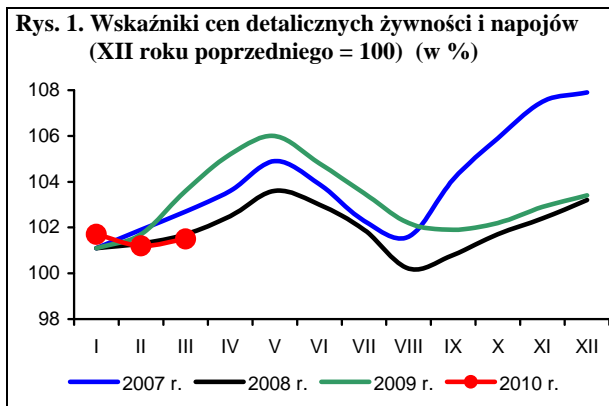
^a przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób
Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Miesięczne ceny detaliczne wybranych artykułów żywnościowych

Wyszczególnienie a – 2009 r. b – 2010 r.	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
	w złotych												
Ryż – 1 kg	a	4,58	4,60	4,62	4,71	4,74	4,72	4,72	4,70	4,66	4,56	4,48	4,41
	b												
Chleb miesany – 0,5 kg	a	1,87	1,87	1,87	1,87	1,88	1,88	1,88	1,89	1,88	1,89	1,88	1,88
	b												
Makaron – 250 g	a	2,17	2,16	2,17	2,19	2,18	2,20	2,19	2,20	2,19	2,18	2,18	2,17
	b												
Mąka pszenna „Poznańska” – 1kg	a	2,00	1,99	1,97	1,95	1,95	1,93	1,94	1,92	1,92	1,90	1,89	1,88
	b												
Mięso wołowe z kością (rostbef) – 1kg	a	18,61	18,79	19,18	19,53	19,70	19,84	20,08	20,14	20,19	20,24	20,30	20,26
	b												
Mięso wołowe bez kości (z udźca) – 1kg	a	24,42	24,59	25,24	25,68	26,00	26,15	26,45	26,55	26,65	26,64	26,74	26,59
	b												
Mięso wieprzowe z kością (schab środkowy) – 1 kg	a	14,94	14,69	15,03	15,50	15,83	15,63	15,88	15,76	15,60	15,05	14,53	14,24
	b												
Kurczę patroszone – 1 kg	a	6,91	6,72	7,12	7,28	6,95	7,39	7,33	7,22	6,90	6,47	6,11	5,93
	b												
Szynka wieprzowa gotowana – 1 kg	a	21,11	21,32	21,66	21,93	21,92	22,08	22,35	22,35	22,38	22,37	22,18	22,05
	b												
Kielbasa „Toruńska” – 1kg	a	13,13	13,15	13,41	13,49	13,78	13,83	14,11	14,16	14,23	14,31	14,27	14,11
	b												
Filety mrożone z mintaja, niepanierowane, na wagę – 1 kg	a	13,91	14,43	14,89	15,28	15,28	15,37	15,55	15,62	15,71	15,83	15,89	15,63
	b												
Mleko 3,0-3,5% tł., sterylizowane, w kartonie – 1 l	a	2,76	2,75	2,74	2,72	2,74	2,73	2,72	2,71	2,71	2,70	2,71	2,70
	b												
Jogurt naturalny – 150 g	a	1,02	1,00	0,99	0,98	0,96	0,96	0,96	0,95	0,96	0,96	0,97	0,96
	b												
Ser twarogowy półtłusty – 1 kg	a	11,85	11,86	11,83	11,71	11,74	11,76	11,81	11,87	11,83	11,83	11,88	11,86
	b												
Ser dojrzewający „Gouda” – 1 kg	a	16,32	16,25	16,14	16,15	16,14	16,02	15,83	15,80	15,57	15,86	16,48	16,90
	b												
Śmietana 30% tł. (kremówka) – 500g	a	5,21	5,22	5,17	5,13	5,16	5,14	5,16	5,17	5,16	5,12	5,21	5,20
	b												
Jaja świeże – 1 szt.	a	0,40	0,41	0,42	0,44	0,44	0,44	0,44	0,43	0,44	0,44	0,45	0,46
	b												
Masło 82,0-82,5% tł. „Extra” świeże, w kostkach 200 g	a	3,49	3,46	3,45	3,40	3,43	3,42	3,39	3,40	3,42	3,57	3,90	4,07
	b												
Margaryna do smarowania pieczywa (np. „Rama”) – 400 g	a	3,81	3,81	3,79	3,75	3,75	3,72	3,68	3,66	3,67	3,66	3,66	3,68
	b												
Olej rzepakowy krajowy – 1l	a	6,17	6,17	6,17	6,12	6,18	6,17	6,14	6,13	6,08	6,01	5,98	5,89
	b												
Słonina – 1 kg	a	4,88	4,98	5,23	5,28	5,27	5,31	5,43	5,39	5,38	5,31	5,18	5,09
	b												
Smalec bez dodatków – 250 g	a	1,48	1,49	1,48	1,49	1,50	1,49	1,49	1,49	1,48	1,48	1,48	1,47
	b												
Cukier biały kryształ – 1 kg	a	2,80	2,91	3,31	3,46	3,44	3,36	3,25	3,17	3,06	3,01	2,89	2,82
	b												
Jabłka – 1 kg	a	1,94	1,93	1,96	2,09	2,60	3,10	3,47	3,01	2,37	2,05	1,95	1,94
	b												

Źródło: Dane GUS

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Rynek środków produkcji dla rolnictwa

Aldon Zalewski
Arkadiusz Zalewski

W marcu 2010 r. ceny środków produkcji dla rolnictwa nie uległy zmianie, złożyły się na to nieznaczny wzrost cen środków ochrony roślin, nośników energii i maszyn rolniczych przy jednoczesnym spadku cen nawozów mineralnych.

Nawozy mineralne potaniały w marcu o 1,4% w porównaniu z miesiącem poprzednim. Od początku roku spadek cen wyniósł 2,5%. Najbardziej w tym okresie potaniał superfosfat prosty (o 10,3%) oraz sól potasowa (o 9,1%). Podrożały nawozy azotowe, w tym najbardziej saletra amonowa (o 4,5%).

Nadal relacje cen nawozów do cen zbóż pozostają bardzo niekorzystne. W marcu 2010 r. na zakup 1 kg NPK należało przeznaczyć równowartość ze sprzedaży 7,6 kg pszenicy, o 0,9 kg mniej niż w marcu 2009 r., ale o 0,5 kg więcej niż w styczniu 2010 r., kiedy to omawiana relacja była najbardziej korzystna w perspektywie ostatnich miesięcy.

Rosną ceny na światowych rynkach nawozów mineralnych¹. W marcu w porównaniu z lutym 2010 r. ceny wzrosły o 0,5%, w tym najbardziej superfosfatu potrójnego² (o 18,1%), Podniesiono również ceny fosforytów (o 1,2%). Obniżono natomiast ceny soli potasowej³ (o 6,7%), fosforanu amonu⁴ (o 2,9%) i mocznika⁵ (o 3,4%).

Od początku roku ceny nawozów mineralnych na światowych rynkach wzrosły o 7,4%, w tym najbardziej superfosfat potrójny (o 52,8%) oraz fosforan amonu (o 32,2%). Powodem są rosnące ceny fosforytów (o 16,7% od początku roku) przy ograniczonym wydobyciu tego surowca. To w połączeniu z rosnącym zapotrzebowaniem na nawozy fosforowe przekłada się na wzrost cen. W 2010 r. m.in. na skutek zniesienia taryf celnych na fosforan amonu w Chinach podaż nawozów fosforowych na rynkach światowych powinna wzrosnąć. Potaniała natomiast sól potasowa, której cena od początku roku została obniżona o 21,7%.

Drożej środki ochrony roślin. Od początku roku podrożały średnio o 0,7%, w tym najbardziej podrożał Mospilan (o 2,3%), potaniał natomiast Roundup (o 1,8%). W ciągu 12 miesięcy środki ochrony roślin podrożały o 5,7%, w tym najbardziej Dithane (o 46,2%). Potaniał natomiast popularny wśród rolników preparat chwastobójczy Roundup (o 8,8%), który jeszcze na początku 2008 r. drożał nawet o kilkanaście procent miesięcznie.

Drożejące paliwa ropopochodne oraz energia elektryczna powodują wzrosty cen bezpośrednich nośników energii. Od początku roku średnie ceny zostały podwyższone o 2,5%. Najbardziej podrożał olej napędowy (o 7,1%), gaz propan butan (o 6,8%) oraz energia

elektryczna (o 5,5%). Obniżone zostały natomiast ceny koksu opałowego (o 2,0%). Drożenie paliw ropopochodnych jest następstwem podwyżek cen na światowych rynkach ropy naftowej przy rosnącym popycie na paliwa.

Na światowych rynkach energii i paliw¹ drożeje węgiel kamienny oraz ropa naftowa Brent, tanieje natomiast gaz ziemny. Węgiel kamienny podrożał w marcu 2010 r. o 0,2% w porównaniu z miesiącem poprzednim, a od początku roku o 13,6%. Ropa Brent podrożała w marcu o 6,7%, a od początku roku o 6,2% pod wpływem słabnącego względem głównych światowych walut dolara oraz oczekiwań dotyczących dalszego spadku zapasów ropy. Ceny gazu ziemnego zostały obniżone w marcu o 7,4%, a od początku roku o 3,1%.

Tanieją materiały budowlane. Od początku roku średni spadek ich cen wyniósł 0,6%. Najbardziej w tym okresie podrożały drzwi płytowe (o 1,8%), a potaniały dwuteowniki (o 3,0%). W ciągu 12 miesięcy materiały budowlane potaniały o 4,8%, w tym najbardziej materiały ze stali: dwuteowniki (o 17,6%) oraz stal płaska (o 14,2%).

Potaniecie materiałów ze stali na krajowym rynku w 2009 r. było spowodowane obniżkami cen stali na światowych rynkach¹ o 21,5% w porównaniu z 2008 r. W 2010 r. sytuacja zaczęła się zmieniać i w marcu światowe ceny stali wzrosły w porównaniu z grudniem 2009 r. o 7,3%. Powodem podwyżek są zmniejszające się zapasy stali, przy równoczesnym wzroście zapotrzebowania.

Ceny maszyn rolniczych wzrosły w marcu 2010 r. o 0,4% w porównaniu z miesiącem poprzednim. Od początku roku maszyny podrożały o 0,9%, w tym najbardziej kombajny zbożowe (o 3,9%) oraz rozrzutniki obornika (o 3,3%). Potaniały natomiast rozsiewacze nawozów i kultywatory (o 2,4%). Z powodu wzrostu cen stali na światowych rynkach prognozuje się umiarkowany wzrost cen maszyn rolniczych w Polsce w najbliższych miesiącach.

-
- 1 Na podstawie danych Banku Światowego
  - 2 Notowania fob Tunis
  - 3 Notowania fob Vancouver
  - 4 Notowania fob US Gulf
  - 5 Notowania fob Yuzhnyy

Tab. 1. Ceny na rynku nawozów mineralnych i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj nawozu	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje 1 kg NPK do:	
		III 2009	XII 2009	III 2010	III 2010 II 2010	III 2010 XII 2009	III 2010 III 2009	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Saletrzak 28%N	dt	113,16	90,00	92,80	100,4	103,1	82,0	7,30	8,91
Saletra amonowa 34%N	„	123,60	98,80	103,24	101,2	104,5	83,5	6,68	8,16
Mocznik 46%N	„	151,68	122,32	125,72	99,6	102,8	82,9	6,02	7,35
Superfosfat prosty 20% P ₂ O ₅	„	129,00	110,36	98,96	94,6	89,7	76,7	10,89	13,30
Superfosfat potrójny 40%P ₂ O ₅	„	239,64	191,76	181,24	98,2	94,5	75,6	9,97	12,18
Fosforan amonu 18%N i 46% P ₂ O ₅	„	259,12	182,00	178,24	99,1	97,9	68,8	6,13	7,49
Sól potasowa 60%K ₂ O	„	210,60	196,72	178,88	96,3	90,9	84,9	6,56	8,01
Polifoska 8%N, 24% P ₂ O ₅ , 24% K ₂ O	„	243,72	182,04	176,28	99,3	96,8	72,3	6,93	8,46
Nawóz trójskładnikowy z dodatkiem mikroelementów 10%N, 20%P, 20%K	„	205,60	175,28	161,96	88,8	92,4	78,8	7,13	8,71
Wapno tlenkowe 60%CaO	„	74,50	73,52	77,75	99,5	105,8	104,4	2,85	3,48

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 2. Ceny środków ochrony roślin i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje środka do:	
		III 2009	XII 2009	III 2010	III 2010 II 2010	III 2010 XII 2009	III 2010 III 2009	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Mospilan 20 SP	200 g	89,99	91,12	93,18	101,5	102,3	103,5	20,51	25,05
Dursban 480 EC	1 l	44,71	47,63	48,14	101,0	101,1	107,7	10,60	12,94
Karate Zeon O50 CS	100 ml	22,73	23,09	23,04	100,3	99,8	101,4	5,07	6,19
Decis 2,5 EC	250 ml	27,50	28,32	28,82	101,6	101,8	104,8	6,34	7,75
Dithane M-45	1 kg	23,45	33,76	34,28	101,0	101,5	146,2	7,55	9,22
Zaprawa nasienna „Oxafun T”	0,8 kg	44,20	45,64	46,18	101,3	101,2	104,5	10,17	12,41
Bravo	1 l	48,20	51,14	51,43	100,4	100,6	106,7	11,32	13,83
Miedzian 50 EC	1,5 l	52,99	54,14	54,22	100,4	100,1	102,3	11,93	14,58
Roundup	1 l	47,25	43,84	43,07	99,4	98,2	91,2	9,48	11,58
Granstar	8 g	20,68	21,16	21,15	100,5	100,0	102,3	4,66	5,69
Fusilade Forte	1 l	114,92	118,59	118,58	100,5	100,0	103,2	26,10	31,88
Chwastox extra	1 l	15,60	15,97	16,17	101,0	101,3	103,7	3,56	4,35
Kerb 50 WP	1 kg	165,86	167,95	170,29	100,5	101,4	102,7	37,48	45,78
Środek gryzoniobójczy	1 kg	28,85	28,58	28,63	100,4	100,2	99,2	6,30	7,70

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 3. Ceny środków energii i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje nośników do:	
		III 2009	XII 2009	III 2010	III 2010 II 2010	III 2010 XII 2009	III 2010 III 2009	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Węgiel kamienny	t	687,18	696,63	693,15	99,2	99,5	100,9	152,58	186,33
Koks opałowy	t	1106,57	947,28	928,1	99,2	98,0	83,9	204,29	249,49
Benzyna „Euro Super” 95	1 l	3,88	4,29	4,46	101,8	104,0	114,9	0,98	1,20
Olej napędowy	1 l	3,60	3,80	4,07	101,8	107,1	113,1	0,90	1,09
Olej opałowy, Ekoterm Plus	1 l	2,41	2,58	2,72	102,3	105,4	112,9	0,60	0,73
Gaz propan-butan „LPG”	1 l	1,73	2,06	2,2	100,9	106,8	127,2	0,48	0,59
Olej silnikowy „Castrol Magnatec 10W/40”	1 l	32,79	33,20	33,19	100,0	100,0	101,2	7,31	8,92
Olej silnikowy „Lotos Mineral Control 15W/40”	1 l	12,98	13,14	13,26	100,2	100,9	102,2	2,92	3,56
Smar stały wielofunkcyjny	0,9 kg	12,09	12,54	12,48	99,7	99,5	103,2	2,75	3,35
Płyn do chłodziw „Petrygo”	1 l	10,66	10,72	10,78	100,3	100,6	101,1	2,37	2,90
Energia elektryczna	10 kWh	5,64	5,63	5,94	100,3	105,5	105,3	1,31	1,60

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 4. Ceny na rynku materiałów budowlanych i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje materiałów budowlanych do:	
		III 2009	XII 2009	III 2010	III 2010 II 2010	III 2010 XII 2009	III 2010 III 2009	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Cement	50 kg	24,22	23,04	22,86	99,7	99,2	94,4	5,00	6,15
Wapno	1 t	493,72	488,07	488,29	100,3	100,0	98,9	106,78	131,26
Płyta styropianowa PS-E FS 15	1 m ³	133,03	119,55	119,63	99,7	100,1	89,9	26,16	32,16
Stal płaska (płaskownik)	1 t	3435,67	3003,45	2946,15	100,0	98,1	85,8	644,25	791,98
Rura stalowa ocynkowana 12	1 m	12,05	11,73	11,56	100,0	98,6	95,9	2,53	3,11
Dwuteownik gruby	1 t	3824,26	3249,21	3152,16	99,1	97,0	82,4	689,30	847,35
Blacha dachowa	1 m ²	30,49	28,94	28,29	98,9	97,8	92,8	6,19	7,60
Tynk „Atlas”	25 kg	47,60	48,16	48,47	100,0	100,6	101,8	10,60	13,03
Cegła pełna kl. 15	1 szt.	1,38	1,26	1,25	100,0	99,2	90,6	0,27	0,34
Okno z PCV 2 skrzydłowe szklane	1 szt.	704,46	695,05	683,89	99,9	98,4	97,1	149,55	183,84
Tarcica iglasta, obrzynana	1 m ³	593,58	581,95	581,24	99,8	99,9	97,9	127,10	156,25
Płyta wiórowa 11-18 mm	1 m ²	27,67	27,47	27,6	100,3	100,5	99,7	6,04	7,42
Okno drewniane szklane	1 szt.	1485,76	1517,19	1522,5	100,2	100,3	102,5	332,93	409,27
Drzwi płytowe 2000mmx800 zew.	1 szt.	1338,08	1353,99	1378,85	100,9	101,8	103,0	301,52	370,66

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

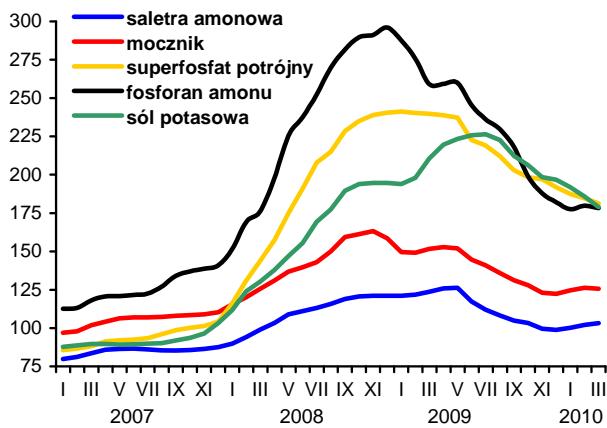
Tab. 5. Ceny jednostkowe maszyn i narzędzi rolniczych oraz relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje środków mech. do:	
	III 2009	XII 2009	III 2010	III 2010 II 2010	III 2010 XII 2009	III 2010 III 2009	pszenicy dt	żyw. wiep. dt
Kombajn zbożowy TC 5050	314204,15	331564,95	344379,68	101,4	103,9	109,6	758,04	925,75
Kombajn do ziemniaków	59943,31	64864,11	64632,69	99,5	99,6	107,8	142,27	173,74
Samochód dostawczy „Iveco”	102353,70	103645,83	105411,05	100,0	101,7	103,0	232,03	283,36
Rozrzutnik obornika 2-osiowy	35443,80	36243,08	37432,54	101,6	103,3	105,6	82,40	100,63
Siewnik zbożowy 25 redlic	16406,04	16621,12	16709,36	100,1	100,5	101,8	36,78	44,92
Ciągnik „Ursus” 3512	76797,06	77766,56	78051,96	99,8	100,4	101,6	171,81	209,82
Ciągnik 90 kW	164005,22	159138,47	162447,20	101,6	102,1	99,1	357,58	436,69
Przyczepa do ciągnika samowładowcza	28274,70	30384,34	30801,95	101,6	101,4	108,9	67,80	82,80
Kopaczka elewatorowa	11984,80	12292,85	12314,55	100,7	100,2	102,8	27,11	33,10
Agregat uprawowy do siewnika	14436,72	13971,10	14355,07	102,7	102,7	99,4	31,60	38,59
Kosiarka rotacyjna 1650 mm	5705,69	5941,67	5981,52	100,9	100,7	104,8	13,17	16,08
Gleboğrafzarka „Freza 1,6”	4949,12	4963,53	4962,30	100,0	100,0	100,3	10,92	13,34
Prasa zbierająca wysokiego zgniotu	38479,17	39094,73	39100,34	100,5	100,0	101,6	86,07	105,11
Opryskiwacz 400 l	3591,46	3743,50	3792,04	100,6	101,3	105,6	8,35	10,19
Agregat uprawowy (kultywator i wał strun.)	5487,61	5509,93	5537,87	100,0	100,5	100,9	12,19	14,89
Rozsiewacz nawozów	1697,15	1739,46	1697,54	99,9	97,6	100,0	3,74	4,56
Sadzarka 2 rzędowa „Kora-2”	10376,88	11078,72	11139,24	100,2	100,5	107,3	24,52	29,94
Plug 4 skibowy	9426,91	9741,91	9754,59	99,8	100,1	103,5	21,47	26,22
Kultywator 2,1-2,8 m	1992,57	2050,22	2001,23	97,5	97,6	100,4	4,41	5,38
Dojarka 2 konwie ^a	8318,59	8159,30	8342,76	99,3	102,2	100,3	18,36	81,69
Dojarka z rurociągiem ^a	37103,17	37571,57	38120,31	99,4	101,5	102,7	83,91	373,25
Schładzarka do mleka 500 l ^a	17493,81	17650,31	18140,11	101,0	102,8	103,7	39,93	177,62

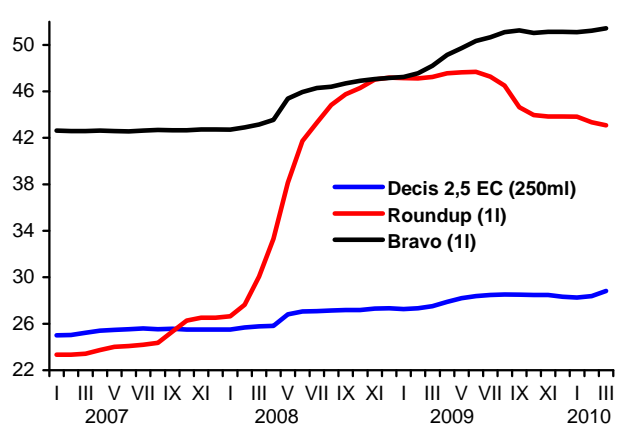
^a zamiast żywca wieprzowego przyjęto mleko w hl.

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

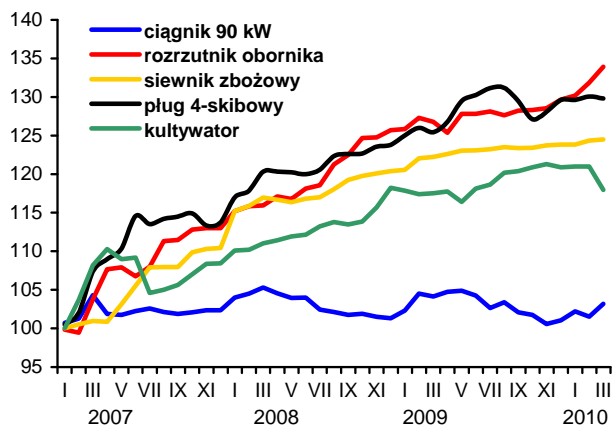
Rys. 1. Ceny wybranych nawozów mineralnych (zł/dt)

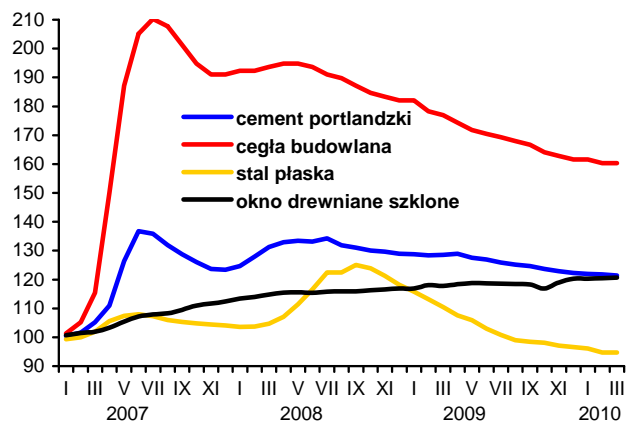
Rys. 2. Ceny wybranych środków ochrony roślin (zł)

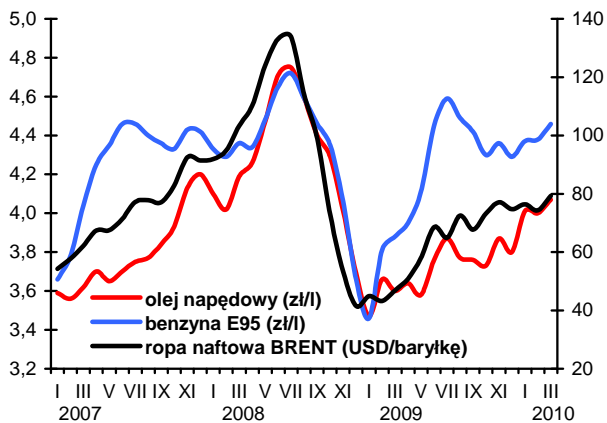
Rys. 3. Dynamika cen wybranych maszyn rolniczych (XII 2006=100)

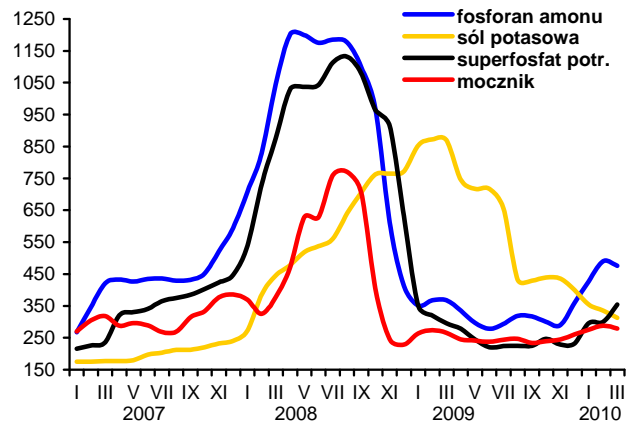
Rys. 4. Dynamika cen wybranych materiałów budowlanych (XII 2006=100)

Rys. 5. Ceny oleju napędowego i benzyny E95 w Polsce oraz światowe ceny ropy naftowej

Rys. 5. Ceny nawozów mineralnych na światowych rynkach (USD/t) według danych Banku Światowego

Sytuacja ekonomiczna gospodarstw nastawionych na produkcję mleka w latach 2007-2008 oraz prognoza na rok 2009

Stanisław Mańko

Podstawowym celem opracowania jest przedstawienie oszacowanych dla 2009 r. wyników działalności gospodarstw nastawionych na chów bydła mlecznego, w porównaniu z wynikami osiągniętymi w latach 2007-2008.

Podstawą oceny sytuacji ekonomicznej gospodarstw mlecznych były dane z bazy danych zawierającej standardowe wyniki działalności gospodarstw uczestniczących w Polskim FADN w latach 2007-2008. Do analizy wybrano gospodarstwa nastawione na chów zwierząt żywionych systemem wypasowym (GTF 4) utrzymujących co najmniej 2 krowy pogrupowane na podstawie średniorocznego stanu krów w stadzie: do 10, 10-20, 20-30, 30-50, 50-80 oraz 80 i więcej sztuk. Wyniki przedstawiono w postaci średnich arytmetycznych wykorzystując dane z tych samych gospodarstw w poszczególnych grupach w obu latach.

Szacunek wyników przeprowadzono wykorzystując makroekonomiczne wskaźniki zmiany wolumenu produkcji i nakładów opracowane w IERiGŻ-PIB pod kier. Z. Floriańczyka¹ oraz miesięczne wskaźniki zmiany cen podstawowych produktów rolniczych i środków do produkcji według GUS.

Produkcję, koszty i dochody obliczano zgodnie z metodologią FADN, przy czym określając wielkość dopłat do działalności operacyjnej uwzględniono tzw. dopłaty należne, niezależnie od tego czy w momencie zamykania roku rolnik miał decyzję o ich przyznaniu. Dla uproszczenia metody szacowania wyników przy obliczaniu dochodu z gospodarstwa rolnego pominięto działalność inwestycyjną gospodarstw, w związku z tym przedstawiony w tabeli dochód różni się od rzeczywistego o saldo dopłat do inwestycji i podatku VAT. Uproszczenie to wynika z trudności określenia, które gospodarstwa podjęły działalność inwestycyjną w 2009 r. i w jakim zakresie mogą skorzystać z dopłat do inwestycji.

Szacując dopłaty do działalności operacyjnej w 2009 r. uwzględniono rachunek sporządzony przez L. Goraję² z wykorzystaniem wskaźnika przyrostu dopłat w euro oraz zmianę stopy kursu złotego do euro.

Oszacowana w 2009 r. wartość produkcji mleka we wszystkich grupach gospodarstw była niższa w stosunku do roku 2008 o około 3,5% i o 5-7% w porównaniu z rokiem 2007. Jedynie w gospodarstwach z największą liczbą krów wartość produkcji mleka w 2009 była porównywalna z osiągniętą w 2007 r. Szacuje się, że

jeszcze większy spadek dotyczy produkcji żywca wołowego. W konsekwencji szacowana wartość produkcji ogółem w 2009 r. była o 5-7% niższa niż w roku 2008 i o 10-15% niż osiągnięta w roku 2007.

Szacuje się, że koszty bezpośrednie w 2009 r. były nieznacznie niższe w porównaniu z rokiem poprzednim a koszty ogólnogospodarcze nieznacznie wyższe. Wartość zużycia pośredniego w 2009 roku powinna więc być zbliżona do roku 2008 i o 7-12% wyższa niż w roku 2007. Można się spodziewać, że jedynie w gospodarstwach o najmniejszej skali produkcji, które stosują tradycyjne technologie produkcji, zużycie pośrednie może być w 2009 r. nieco niższe niż w roku 2007.

Kosztem, który w 2009 r. jest wyraźnie wyższy niż w latach poprzednich była amortyzacja środków trwałych. Szacuje się, że w 2009 r. amortyzacja była o blisko 10% wyższa niż w roku poprzednim i aż o 14-30% w porównaniu z rokiem 2007.

Koszty czynników zewnętrznych (koszty pracy najemnej, czynszów dzierżawnych i odsetek) w 2009 r. w gospodarstwach o większej skali produkcji powinny utrzymać się na poziomie roku poprzedniego a w gospodarstwach o mniejszej skali nawet o kilka procent mogą być niższe.

Nominalna wartość dopłat do działalności operacyjnej w 2009 r. powinna być wyższa o ponad 40% w stosunku do roku 2008 i o 35-56% w porównaniu z rokiem 2007.

Skutkiem tego dochód z gospodarstwa rolnego w gospodarstwach z najmniejszą skalą produkcji mleka może być o ponad 7% wyższy niż w roku poprzednim a w gospodarstwach o średniej i dużej skali produkcji 2-4% niższy. Dochód w 2009 roku był jednak o ponad 20% niższy w porównaniu z bardzo korzystnym rokiem 2007. Dochody gospodarstw mlecznych w coraz większym stopniu uzależnione są od dopłat bezpośrednich, zwłaszcza w gospodarstwach o niewielkiej skali produkcji mleka. Najmniej uzależnione od dopłat są dochody gospodarstw utrzymujących stada liczące 50-80 krów.

¹ Por. L. Goraj: Szacunek dochodów różnych szczegółowych typów rolniczych gospodarstw w 2009 roku. Prezentacja. IERiGŻ-PIB Warszawa, 2010.

² L. Goraj: Szacunek... op. cit.

Tabela 1. Zbiornicze zestawienie wyników działalności gospodarstw utrzymujących bydło mleczne (GTF 4) w latach 2007-2008 oraz szacunek dla roku 2009

Wyszczególnienie	Rok	Liczba krów w stadzie					
		do 10 szt.	10-20 szt.	20-30 szt.	30-50 szt.	50-80 szt.	80 i więcej szt.
Powierzchnia UR (ha)	2008	10,7	20,6	31,5	45,3	81,0	139,0
Liczba osób pełnozatrudnionych (AWU)	2008	1,6	1,9	2,0	2,3	2,9	5,2
Liczba krów w stadzie (stan średni w roku)	2008	5,6	14,1	24,3	36,6	59,8	101,4
Wydajność mleczna krów (l)	2008	3 876	4 559	5 298	5 820	6 110	6 224
Wartość produkcji ogółem (zł)	2007	43 122	108 441	200 908	323 590	591 457	1 012 754
	2008	38 133	98 516	190 773	308 214	564 397	941 156
	2009	35 429	92 240	179 400	290 753	530 901	891 115
	2008=100	92,9	93,6	94,0	94,3	94,1	94,7
	2007=100	82,2	85,1	89,3	89,9	89,8	88,0
Mleko krowie i przetwory z mleka (zł)	2007	20 069	61 881	129 624	225 928	427 854	713 839
	2008	19 384	61 364	132 714	228 291	412 893	742 122
	2009	18 705	59 216	128 069	220 300	398 442	716 147
	2008=100	96,5	96,5	96,5	96,5	96,5	96,5
	2007=100	93,2	95,7	98,8	97,5	93,1	100,3
Żywiec wołowy (zł)	2007	5 971	12 954	20 905	29 475	48 942	72 065
	2008	6 136	12 585	20 761	30 079	55 963	61 636
	2009	5 289	10 848	17 896	25 928	48 240	53 130
	2008=100	86,2	86,2	86,2	86,2	86,2	86,2
	2007=100	88,6	83,7	85,6	88,0	98,6	73,7
Koszty bezpośrednie (zł)	2007	15 671	37 266	64 691	110 543	203 068	380 253
	2008	14 935	39 925	71 506	122 965	220 583	428 060
	2009	14 808	39 579	71 053	121 574	218 437	420 625
	2008=100	99,1	99,1	99,4	98,9	99,0	98,3
	2007=100	94,5	106,2	109,8	110,0	107,6	110,6
Koszty ogólnogospodarcze (zł)	2007	9 198	18 032	28 497	43 162	72 271	130 636
	2008	9 576	19 104	30 876	44 990	80 754	153 293
	2009	9 712	19 360	31 223	45 388	81 601	154 126
	2008=100	101,4	101,3	101,1	100,9	101,0	100,5
	2007=100	105,6	107,4	109,6	105,2	112,9	118,0
Zużycie pośrednie (zł)	2007	24 869	55 298	93 188	153 705	275 339	510 889
	2008	24 511	59 029	102 382	167 956	301 337	581 354
	2009	24 520	58 938	102 276	166 961	300 038	574 751
	2008=100	100,0	99,8	99,9	99,4	99,6	98,9
	2007=100	98,6	106,6	109,8	108,6	109,0	112,5
Saldo dopłat bezpośrednich i podatków (zł)	2007	10 955	16 358	25 507	34 834	66 539	114 026
	2008	10 142	17 505	26 807	37 979	66 913	111 687
	2009	14 762	25 107	38 082	53 745	94 706	159 194
	2008=100	145,5	143,4	142,1	141,5	141,5	142,5
	2007=100	134,8	153,5	149,3	154,3	142,3	139,6
Amortyzacja (zł)	2007	7 781	13 987	24 012	34 458	58 581	70 832
	2008	8 084	15 671	27 241	40 492	67 511	84 859
	2009	8 877	17 207	29 911	44 460	74 127	93 176
	2008=100	109,8	109,8	109,8	109,8	109,8	109,8
	2007=100	114,1	123,0	124,6	129,0	126,5	131,5
Wartość dodana netto (zł)	2007	21 426	55 514	109 215	170 261	324 077	545 059
	2008	15 680	41 321	87 957	137 745	262 461	386 630
	2009	16 795	41 202	85 295	133 077	251 442	382 383
	2008=100	107,1	99,7	97,0	96,6	95,8	98,9
	2007=100	78,4	74,2	78,1	78,2	77,6	70,2
Koszty czynników zewnętrznych (zł)	2007	543	1 979	4 462	10 264	21 737	81 706
	2008	557	2 220	5 019	11 323	27 108	87 345
	2009	519	2 076	4 675	10 866	26 895	88 722
	2008=100	93,1	93,5	93,1	96,0	99,2	101,6
	2007=100	95,5	104,9	104,8	105,9	123,7	108,6
Dochód z gospodarstwa rolnego (zł)	2007	20 613	52 489	101 125	155 552	296 240	460 916
	2008	15 123	39 101	82 939	126 422	235 353	299 285
	2009	16 276	39 125	80 621	122 211	224 548	293 661
	2008=100	107,6	100,1	97,2	96,7	95,4	98,1
	2007=100	79,0	74,5	79,7	78,6	75,8	63,7
Dopłaty do działalności operacyjnej (zł)	2007	11 645	16 760	25 232	34 119	64 209	115 893
	2008	11 025	18 142	26 910	37 628	66 333	113 382
	2009	15 645	25 744	38 186	53 395	94 126	160 889
	2008=100	141,9	141,9	141,9	141,9	141,9	141,9
	2007=100	134,3	153,6	151,3	156,5	146,6	138,8
Udział dopłat bezpośrednich w dochodzie z gospodarstwa (zł)	2007	56,5	31,9	25,0	21,9	21,7	25,1
	2008	72,9	46,4	32,4	29,8	28,2	37,9
	2009	96,1	65,8	47,4	43,7	41,9	54,8

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Polskiego FADN.